

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ ІНСТИТУТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота / проект

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему Удосконалення оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на ПАТ "Запоріжсталь"

Виконав: студент 2 курсу, групи _____
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

освітньої програми _____
(код і назва освітньої програми)

спеціалізації _____
(код і назва спеціалізації)

А.М. Халік

(ініціали та прізвище)

Керівник доц. к.е.н. Галєва О.В.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Рецензент доц. к.е.н. Федоранова І.В.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ ІНСТИТУТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(код та назва)

Освітня програма «Оподаткування»

(код та назва)

Спеціалізація _____

(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри М.О. Меліхова Т.О. Меліхова

« 11 » 09 2019 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ / ПРОЕКТ СТУДЕНТОВІ (СТУДЕНТЦІ)

Хомік Анастасії Миколаївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проект) Удосконалення оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

керівник роботи Гамова Оксана Вікторівна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «10» вересня 2019 року № 1538 – с

2. Строк подання студентом роботи 08.01.2020р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчо-нормативні акти, передані в електронному вигляді, в тому числі з підписом керівника, фінансова звітність підприємства.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1. Теоретичні основи оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на підприємстві підприємства. 2. Check на оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» з метою удосконалення оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) 1. Розрахунок змінної ризику категорії краєвищих на підприємстві з динамічною показником швидкості збільшення контролю навісності документів які дають право на подальшу роботу з збільшенням відомостей контролю розрахунку за видами актів з урахуванням її корисності перш та другі показники ризику

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1.	Талєва О.В.	11.09.19	11.10.19
2.	Талєва О.В.	11.09.19	11.10.19
3.	Талєва О.В.	11.09.19	11.10.19

7. Дата видачі завдання 11.09.2019

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Складання робочого плану, визначення предмету, мети та завдань досліджень	вересень 2019р.	викон
2	Огляд літературних джерел, періодичних видань з теми дослідження	вересень 2019р.	викон
3	Робота над 1 розділом	вересень 2019р.	викон
4	Робота над 2 розділом	вересень 2019р.	викон
5	Робота над 3 розділом	жовтень 2019р.	викон
6	Підготовка звіту з переддипломної практики	жовтень 2019р.	викон
7	Підготовка до публікації наукової статті, тез доповіді	листопад 2019р.	викон
8	Оформлення роботи згідно ДСТУ та методичних рекомендацій	листопад 2019р.	викон
9	Попередній захист роботи	грудень 2019р.	викон
10	Нормоконтроль	грудень 2019р.	викон
11	Підготовка остаточного варіанту роботи, автореферату, презентаційного матеріалу, доповіді	грудень 2019р. - січень 2020р.	викон
12	Захист роботи	січень 2020р.	викон

Студент

Dez
(підпис)Талєва О.В.
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проєкту)

Dez
(підпис)Талєва О.В.
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

Dez
(підпис)Георганов А.В.
(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Хомік А.М. Удосконалення оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 071 - Облік і оподаткування, науковий керівник О.В. Гамова. Запорізький національний університет. Інженерний інститут. Факультет економіки та менеджменту, кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, 2020

Розглянуто теоретичні основи оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на промисловому підприємстві; представлено облік та оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»; проведено аналіз фінансового стану ПАТ «Запоріжсталь»; розглянуто результати контролю обліку, оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»; розроблено шляхи удосконалення оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь».

Ключові слова: ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК, КОНТРОЛЬ, ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ПІДПРИЄМСТВО

ABSTRACT

Homik A.M. Improvement of taxation, accounting and control of salary at PJSC Zaporizhstal.

Qualifying work for obtaining f master's degree in higher education by specialty 071 - Accounting and taxation, scientific supervisor O.V. Gamova. Zaporizhzhia National University. Engineering Institute. Faculty of Economics and Management, Department of Accounting, Analysis, Taxation and Auditing, 2020.

The theoretical bases of taxation, account and control of salary are considered on an industrial enterprise; presented accounting and taxation of salary at PJSC Zaporizhstal; the analysis of the financial state is conducted of PJSC Zaporizhstal; the results of control of account, taxation of salary are considered at PJSC Zaporizhstal; ways to improve the taxation, accounting and control of salary at PJSC Zaporizhstal.

Keywords: TAXATION, ACCOUNTING, CONTROL, SALARY, ENTERPRISE

АНОТАЦИЯ

Хомик А.М. Усовершенствование налогообложения, учета и контроля заработной платы на ПАО «Запорожсталь».

Квалификационная работа для получения степени высшего образования магистра по специальности 071 – Учет и налогообложение, научный руководитель О.В. Гамова. Запорожский национальный университет. Инженерный институт. Факультет экономики и менеджмента, кафедра учета, анализу, налогообложения и аудита, 2020

Рассмотрены теоретические основы налогообложения, учета и контроля заработной платы на промышленном предприятии; представлен учет и налогообложение заработной платы ПАО «Запорожсталь»; проведен анализ финансового состояния ПАО «Запорожсталь»; рассмотрены результаты контроля учета, налогообложения заработной платы на ПАО «Запорожсталь»; разработаны пути усовершенствования налогообложения, учета и контроля заработной платы на ПАО «Запорожсталь».

Ключевые слова: НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ, УЧЕТ, КОНТРОЛЬ, ЗАРАБОТНАЯ ПЛАТА, ПРЕДПРИЯТИЕ

ЗМІСТ

ВСТУП	8
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	12
1.1 Заробітна плата як облікова категорія, її оподаткування	12
1.2 Синтетичний та аналітичний облік заробітної плати та її оподаткування	22
1.3 Методика контролю заробітної плати на підприємстві	37
2 ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»	50
2.1 Загальна характеристика ПАТ «Запоріжсталь»	50
2.2 Облік та оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»	58
2.3 Аналіз фінансового стану ПАТ «Запоріжсталь»	73
3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»	98
3.1 Контроль обліку, оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»	98
3.2 Пропозиції щодо удосконалення оподаткування та обліку заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»	116
3.3 Пропозиції щодо удосконалення контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»	120
ВИСНОВКИ	129
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	134
ДОДАТОК А – Фінансова звітність ПАТ «Запоріжсталь» станом на 31.12.2016р.	143
ДОДАТОК Б - Фінансова звітність ПАТ «Запоріжсталь» станом на 31.12.2017р.	147

ДОДАТОК В - Фінансова звітність ПАТ «Запоріжсталь» станом
на 31.12.2018р.

151

ВСТУП

Актуальність теми. Розбудова ринкової економіки країни й усі пов'язані з цим трансформаційні процеси мають здійснюватися в інтересах людини для підвищення якості її життя. Не зменшуючи значення інших соціально-економічних явищ, що входять до складу соціально-трудова відносин (зайнятості, охорони праці, розвитку персоналу тощо), найбільш проблематичними у регулюванні є ті, які пов'язані з організацією, ефективністю та оплатою праці. Оплата праці – найсуперечливіша категорія в системі умов праці, оскільки саме в ній відбиваються різнобічні інтереси сторін суспільно-трудова відносин, усі їхні досягнення й прорахунки. Це один із найважливіших показників, що характеризує рівень економічного та соціального стану суспільства і залежить передусім від продуктивності праці.

Сучасний вітчизняний механізм оплати праці неефективний і потребує вирішення низки проблем через застосування вдосконалених правових засад на макро- і мікроекономічному рівнях, враховуючи державні завдання подальшої активізації соціальної політики. В Україні існує необхідність у радикальних змінах в організації й стимулюванні ефективності праці, що є обов'язковою передумовою сталого соціально-економічного розвитку. Виходячи з цього цілком закономірною є потреба у своєчасній, об'єктивній і достовірній інформації про заробітну плату, її оподаткування з погляду кожної із сторін соціально-трудова відносин – держави, роботодавця і найманого працівника. У таких умовах особливої актуальності набуває дослідження теоретичних і прикладних основ оподаткування, обліку та контролю заробітної плати з огляду на ринкове реформування та світову інтеграцію України.

Значний внесок у вивчення теорії, методології оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на підприємстві зробили такі відомі вітчизняні науковці, як П.Й. Атамас, М.Т. Білуха, Ю.А. Верига, С.Ф. Голов, Г.М. Давидов, В.П. Завгородній, А.В. Калина, М.В. Кужельний, Ю.А. Кузьмінський, О.А. Петрик, В.В. Сопко, Н.М. Ткаченко, М. Г. Чумаченко,

Ю.С. Цал-Цалко та ін. Із зарубіжних вчених виділимо М. Армстронга, А.А. Бачуріна, К. Друрі, Т.П. Карпову, Г.В. Савицьку, В.В. Скобару, В.П. Суйца, О.Д. Шеремета та ін.

Однак окремі аспекти теорії та практики оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на підприємстві залишаються дискусійними, потребують подальших наукових досліджень і розробок у напрямі їх удосконалення.

Метою дослідження є розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь».

Для досягнення визначеної мети в процесі проведення дослідження були поставлені й вирішені такі завдання:

- розглянути теоретичні основи оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на промисловому підприємстві;
- представити облік та оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»;
- провести аналіз фінансового стану ПАТ «Запоріжсталь»;
- здійснити контроль обліку, оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»;
- розробити пропозиції щодо удосконалення оподаткування та обліку заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»;
- розробити пропозиції щодо удосконалення контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь».

Об'єктом дослідження є процес оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретичні основи та практичні рекомендації щодо методики оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на підприємстві.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використані такі методи: аналіз, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування – при

уточненні економічної сутності поняття заробітної плати; порівняння, групування, та методи дослідження документів – при удосконаленні обліку та контролю заробітної плати; порівняння, групування, коефіцієнтний метод, – при проведенні аналізу фінансового стану підприємства.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти, що регламентують порядок оподаткування, обліку та контролю заробітної плати, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з цих питань, матеріали науково-практичних конференцій, статистична інформація, періодичні видання, практичні дані досліджуваного підприємства.

Наукова новизна: запропоновано пропозиції щодо удосконалення оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь», а саме запропоновано документи обліку та оподаткування заробітної плати для ПАТ «Запоріжсталь», що дадуть можливість деталізувати облік за напрямками, представити інформацію у більш розгорнутому вигляді й тим самим створити ефективну систему обліку оплати праці в команді ПАТ «Запоріжсталь», що буде відповідати сучасним потребам ринкової економіки України та міжнародного співтовариства, а також запропонована методика контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь», яка надасть змогу вдосконалити контрольні процедури за підконтрольними об'єктами, описати алгоритм дій, що оптимізує витрати часу та удосконалив контрольний процес на підприємстві в цілому

Практичне значення одержаних результатів. Застосування на практиці запропонованих рекомендацій з удосконалення оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» буде сприятиме підвищенню ефективності управлінських рішень щодо ведення обліку заробітної плати суб'єктами господарювання.

Обсяг та структура магістерської роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Основний зміст магістерської роботи виконаний на 154 сторінках

комп'ютерного тексту, в тому числі 19 рисунків та 62 таблиці. Робота містить 3 додатка. Список використаних джерел складається із 82 найменувань.

Апробація результатів дослідження. Найважливіші положення та висновки магістерської роботи доповідалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Вплив цифрової освіти на розвиток людського капіталу» (м. Запоріжжя, 2019р.).

Гамова О.В., Хомік А.М. Удосконалення обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» // **Інвестиції: Практика та досвід: Науково-практичний журнал – 2020** (подано до друку).

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Заробітна плата як облікова категорія, її оподаткування

Основним складником доходів працівників підприємств є заробітна плата. Щодо сутності заробітної плати немає єдності поглядів. Теоретичні основи концепції заробітної плати як ціни праці були розроблені А. Смітом і Д. Рікардо. Вони вважали, що праця набуває якості товару і має природну ціну, тобто «природну заробітну плату». Вона визначається витратами виробництва, до складу яких він включав вартість необхідних засобів існування робітника і його сім'ї [41].

Під «природною заробітною платою» розуміється вартість робочої сили. Величина заробітної плати визначалася фізичним мінімумом існування робітника. Економічна природа заробітної плати полягає в тому, що за рахунок цього доходу задовольняються матеріальні і духовні потреби, щоб забезпечити процес відтворення робочої сили. Заробітна плата є не тільки джерелом, за рахунок якого забезпечується життєдіяльність працівників. Її зростання впливає на підвищення продуктивності праці та прибутків підприємства, а також допомагає здійснювати державі соціальну та регулюючу функції. Розмір заробітної плати є стимулом процесу виробництва. Якісний облік розрахунків за виплатами працівникам та методичні засади його удосконалення має важливе значення для визначення показників продуктивності праці та шляхів її підвищення [55].

Розглянемо визначення поняття «заробітна плата», яке надається в нормативно-правових актах (табл. 1.1).

З позиції розподілу заробітна плата – це основна частина коштів, що направляються на споживання, що є часткою доходу (чиста продукція), що залежить від кінцевих результатів роботи колективу і розподіляється між працівниками відповідно до кількості і якості праці, що затрачена та

реального трудового внеску кожного і розміру вкладеного капіталу[10].

Таблиця 1.1 – Визначення сутності заробітної плати в нормативно-правових актах України [71]

Джерело	Визначення
Про оплату праці: Закон України від 24.03.95 р. № 108/95-ВР [26]	Заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу
Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII [33]	Заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому вираженні, яку власник або вповноважений ним орган виплачує працівнику за виконану ним роботу.
Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-V [5]	Заробітна плата – основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом
Збірник законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII [28]	Заробітна плата – це обчислена у грошовому виразі оплата, здійснювана роботодавцем працівникові за роботу, яка відповідно до трудового договору виконується або має бути виконаною працівником

Виділяють наступні аспекти трактування економічної категорії «заробітна плата» (рис.1.1).

Згідно МСБО 19, який регламентує правила обліку та розкриття інформації про розрахунки з працівниками, компанії зобов'язані визнавати винагороду працівників у грошовій та негрошовій формах при наданні ними своїх послуг : заробітну плату, внески на соціальне страхування, щорічну оплачувану відпустку, допомогу по хворобі, участь у прибутках та премії, медичне обслуговування, забезпечення житлом тощо. Стандарт визначає заробітну плату як елемент винагороди зайнятих в даний час співробітників [20].

Статтею 43 Конституції України гарантується право кожного на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він добровільно обирає або на яку добровільно погоджується. Держава створює умови для здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізує програми професійно-трудового навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до

суспільних потреб. Використання примусової праці суворо забороняється [35].

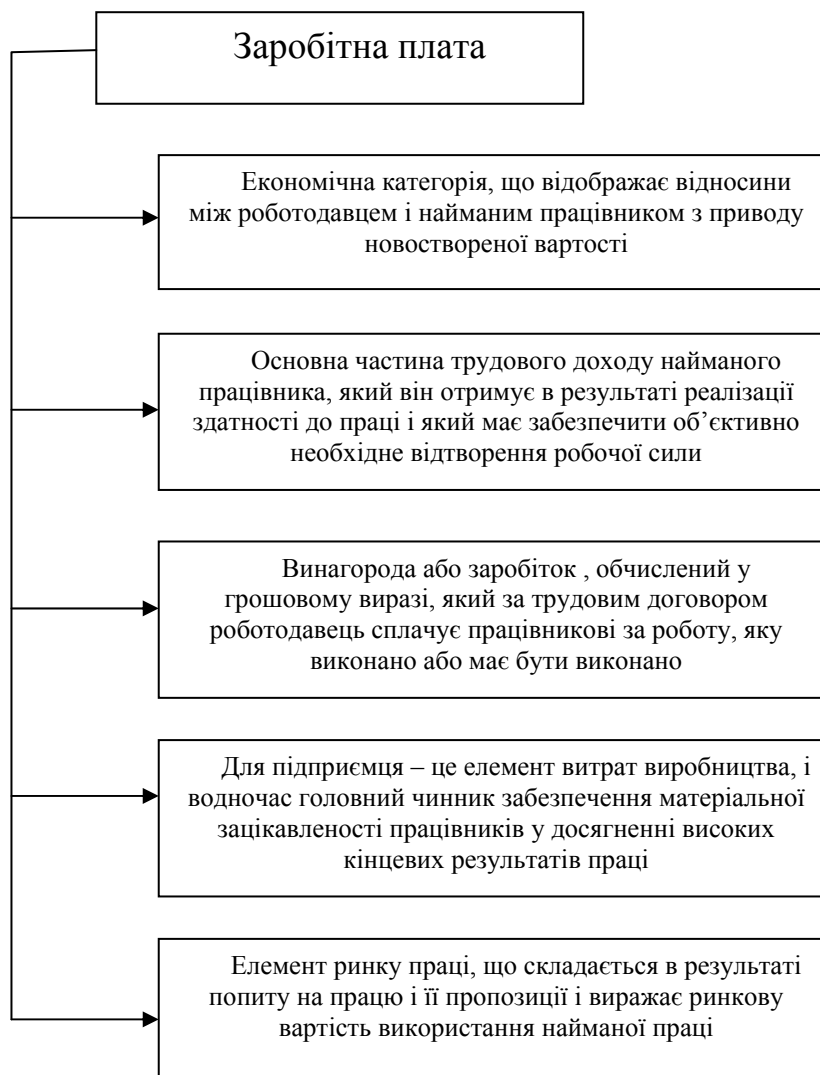

Рисунок 1.1 – Сутність категорії «заробітна плата» [3]

Система заробітної плати як система відносин характеризується багатьма елементами. Перш за все це один з головних елементів трудових відносин, які виникають з угоди між працівником і роботодавцем щодо виконання працівником трудової функції (роботи) за плату. Не менш важливий аспект відносин у системі оплати праці – організаційний, що характеризує міру праці і міру її оплати в межах і понад норм праці, що визначає форми, умови винагороди, порядок нарахування та виплат різних видів винагороди. Правові відносини оплати праці гарантують отримання працівниками заробітної плати та інших виплат відповідно до державних

гарантій, укладених трудових договорів і досягнутих результатів праці. Соціально-економічні відносини формують корпоративний інтерес, заснований на зацікавленості працівників у праці та оптимізації витрат на заробітну плату. Таким чином, система оплати праці – це сукупність зобов'язань і гарантій, трудових, організаційних, правових, фінансових, соціально-економічних, етичних відносин між працівниками і роботодавцем з приводу винагороди персоналу організації [20].

В умовах формування ринкового середовища докорінно змінюється організація оплати праці та механізм забезпечення зростання її стимулюючої ролі. Це зумовлено такими обставинами: - оплата праці визначається як цінність товару «робоча сила», її величина та динаміка формуються під впливом ринкових факторів, насамперед попиту і пропозиції робочої сили; - виділяються два рівні соціальної орієнтації заробітної плати. Перший – державне регулювання оплати праці через визначення мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, соціальних гарантій, які закріплені трудовим законодавством. Другий – забезпечується через визначені механізми оцінки кількості та якості праці, величини трудового вкладу у досягнуті кінцеві результати безпосередньо на підприємстві. Залежно від системи оплати праці та її організації на підприємстві мотиваційним стимулом для працівників може бути як величина заробітної плати, так і безпосередня оцінка їх заслуг; - орієнтація в оплаті праці на зміни ринку праці, стан соціальної напруги, інфляційні процеси тощо [80].

На даний час в науковій та періодичній літературі, в законах та інших нормативних актах України спостерігається чітка закономірність: поняття «оплата праці» та «заробітна плата» сприймаються як тотожні. В багатьох законодавчих актах України, які стосуються питань оплати праці, визначено лише сутність поняття «заробітна плата». Зокрема, прикладом є глава VII Кодексу законів про працю під назвою «Оплата праці», де не зважаючи на назву глави, немає чіткого трактування її назви, а одразу у Статті 94 наведено визначення заробітної плати як «винагороди, обчисленої, як правило, у

грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу» [33]. Дана глава включає регламентування таких важливих положень як розмір заробітної плати, встановлення мінімальної заробітної плати та індексацію заробітної плати, тарифну систему оплати праці, оплату праці на підприємствах, установах і організаціях, оплату праці на важких роботах, оплату праці за сумісництвом та при суміщенні професій (посад) і виконанні обов'язків тимчасово відсутнього працівника, оплату праці у святкові і неробочі дні, строки виплати заробітної плати та інше, але не дає розмежувань чи тотожності цих понять [49].

Аналізуючи главу VII КЗпП України, присвячену оплаті праці, слід зробити логічний висновок, що попри досить якісний зміст даної глави, все ж таки, на наш погляд, слід було б зазначити, що заробітна плата є складовою цілої низки трудових відносин та засад, що виникають між роботодавцем і працівником з приводу виконаних трудових обов'язків в інтересах підприємства, які формують собою категорію оплати праці [28]. Такий недолік є притаманним не лише КЗпП України, а й іншим нормативним документам, що стосуються оплати праці. Найбільш яскравим прикладом є Закон України «Про оплату праці», який визначає економічні, правові та організаційні засади оплати праці працівників, які перебувають у трудових відносинах, на підставі трудового договору з підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та господарювання, а також з окремими громадянами та сфери державного і договірного регулювання оплати праці і спрямований на забезпечення відтворювальної і стимулюючої функцій заробітної плати [49]. Але, попри назву закону та його мету, він не містить чіткого визначення поняття «оплата праці», а дефініція заробітної плати дублюється з рештою нормативних документів. Проте, в статті 4 цього закону визначено, що джерелом коштів на оплату праці працівників госпрозрахункових підприємств є частина доходу та інші кошти, одержані внаслідок їх господарської діяльності[28].

Таким чином, є підстава погодитись з твердженням, що з позиції правового аспекту термін «оплата праці» ширший і його цільове призначення спрямоване на організацію оплати праці, регламентацію її окремих елементів та всієї системи правових засобів у цій сфері, тоді як поняття «заробітна плата» спрямоване на право окремого працівника отримувати грошову винагороду [34], тобто заробітна плата є елементом оплати праці.

Стосовно бухгалтерського законодавства, то Інструкція зі статистики заробітної плати містить основні методологічні положення щодо визначення показників оплати праці у формах державних статистичних спостережень з метою одержання об'єктивної статистичної інформації про розміри та структуру заробітної плати найманих працівників. Інструкція не застосовується для нарахування внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування. Дія Інструкції поширюється на всіх юридичних осіб, їхні філії, відділення, представництва та інші відособлені структурні підрозділи. Але самого визначення понять «оплата праці» та «заробітна плата» немає в даному документі [49].

З точки зору прав та обов'язків сторін трудового договору поняття «оплата праці» та «заробітна плата» є синонімами. Різниця між ними полягає лише в тому, що поняття заробітної плати акцентує увагу на об'єкті правовідносин між працівником і власником, а категорія оплати праці вказує на дію власника, яку він повинен здійснити на підставі наявних трудових правовідносин. Виявити ж будь-які особливості прав та обов'язків, умов їх реалізації та наслідків невиконання обов'язків залежно від застосування в тому чи іншому нормативно-правовому акті одного з двох названих понять неможливо.

Статтею 14, пп. 14.1.48 Податкового кодексу України зазначено, що під терміном «заробітна плата» розуміється «основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом» [56]. Зазначимо, що основною ціллю трактування

заробітної плати податковим законодавством є, звичайно, оподаткування доходів фізичних осіб. Тому, на наш погляд, відсутність визначення терміну «оплата праці» та визначення її відмінностей від заробітної плати є недоцільним, оскільки основна мета Податкового кодексу стосовно заробітної плати є цілком сформованою у наведеному трактуванні зарплати [49].

Відповідності до П(С)БО 26 виплати працівникам включають поточні виплати, виплати при звільненні, виплати по закінченні трудової діяльності, виплати інструментами власного капіталу підприємства, інші довгострокові виплати (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Види виплат працівникам підприємства згідно із П(С)БО 26 «Виплати працівникам» [59]

Види виплат	Характеристика виплат
Поточні виплати працівникам	Включають заробітну плату за окладами та тарифами, інші нарахування з оплати праці; виплати за невідпрацьований час (щорічні відпустки та інший оплачуваний невідпрацьований час); премії та інші заохочувальні виплати, що підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців по закінченні періоду, у якому працівники виконують відповідну роботу, тощо.
Виплати при звільненні	Зобов'язання щодо виплат при звільненні визнається у разі, якщо підприємство має невідомне зобов'язання звільнити працівника або кількох працівників до досягнення ними пенсійного віку або надавати виплати при звільненні за власним бажанням згідно із законодавством, контрактом чи іншою угодою. Виплати при звільненні визнаються витратами того періоду, у якому виникають зобов'язання за такими виплатами.
Виплати по закінченні трудової діяльності	Це виплати працівникам, які підлягають оплаті після закінчення трудової діяльності. Програми виплат по закінченні трудової діяльності – це офіційні або неофіційні угоди, згідно з якими підприємство надає виплати по закінченні трудової діяльності одному або кільком працівникам. Залежно від економічної сутності програми виплат по закінченні трудової діяльності поділяються на програми з визначеним внеском і програми з визначеною виплатою
Інші виплати працівникам	Зобов'язання щодо виплат інструментами власного капіталу підприємства, які визначаються і визнаються згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»

Фактично поточні виплати працівникам, які визначено згідно з П(С)БО 26, відповідають поділу заробітної плати за видами згідно із Законом України «Про оплату праці»:

– основна заробітна плата – винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадових обов’язків);

– додаткова заробітна плата – винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість і за особливі умови праці (вона включає доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством; премії, пов’язані з виконанням виробничих завдань і функцій);

– інші заохочувальні та компенсаційні виплати – виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, компенсаційні та інші грошові та матеріальні виплати, які не передбачені актами чинного законодавства або які провадяться понад встановлені зазначеними актами норми [26].

Облікова політика розрахунків із заробітною платою повинна охоплювати всі аспекти облікового процесу – організаційний, методичний і технічний (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Складники облікової політики розрахунків із заробітною платою [71]

Організаційний 1	Методичний 2	Технічний 3
порядок організації роботи облікового апарату	вибір способів обліку об’єктів	реалізація способів у документообороті, облікових реєстрах тощо
- перелік осіб, відповідальних за ведення обліку оплати праці, та їх посадові інструкції; - перелік центрів витрат та сфер відповідальності; - комерційна таємниця та порядок її захисту; - система внутрішнього контролю	- системи і форми оплати праці, що застосовуються на підприємстві; - перелік робіт, які підлягають нормуванню; - порядок визнання нарахованої суми виплат за поточними зобов’язаннями; - порядок нарахування виплат за невідпрацьований час, премій та інших заохочувальних виплат;	- робочий план рахунків у розрізі центрів витрат та центрів відповідальності; - форми первинних документів по розрахунках з оплати праці; - облікові реєстри; - схеми (графіки) документообігу; - вибір технології обробки облікової інформації;

Продовження таблиці 1.3

1	2	3
	– варіант обліку витрат з використанням рахунків всіх класів (0-9); з використанням рахунків всіх класів, крім рахунків класу 8 «Витрати за елементами»; з використанням рахунків всіх класів, крім рахунків класу 9 «Витрати діяльності»); – перелік об'єктів витрат та об'єктів кальку	– склад, порядок і строки подання внутрішньої звітності; – порядок проведення інвентаризації зобов'язань з оплати праці.

З метою оподаткування заробітної плати, Законом №2629-VIII «Про Державний бюджет України на 2019 рік» встановлено мінімальну заробітну плату:

- у місячному розмірі з 1 січня – 4173 гривні;
- у погодинному розмірі з 1 січня – 25,13 гривня,
- прожитковий мінімум для працездатних осіб: з 1 січня 2019 року – 1921 гривня, з 1 липня - 2007 гривень, з 1 грудня – 2102 гривні [27].

Ставки ПДФО та військового збору, що застосовуються податковими агентами у 2019 році представлені в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 - Ставки ПДФО та військового збору, що застосовуються у 2019 році

Вид доходу	Розмір ставки	
	ПДФО	ВЗ
Зарплата, винагорода за цивільно-правовими договорами та інші доходи (крім випадків, визначених у пп. 167.2 — 167.5 ПКУ)	18%	1,5%

В таблиці 1.5 представлено розміри податкової соціальної пільги (ПСП) та ставки єдиного внеску, які діють у 2019 році.

Таблиця 1.5 - Розміри податкової соціальної пільги та ставки єдиного внеску, які діють у 2019 році

Вид ПСП (норма ПКУ)	Граничний розмір заробітної плати для ПСП, грн.	Розмір ПСП
Звичайна (п.п. 169.1.1 ПКУ)	2690,00	960,50
Звичайна «на дітей» (п.п. 169.1.2 ПКУ)	Для одного з батьків — 2690,00 грн. х к-ть дітей віком до 18 років;	960,50 грн. х к-ть дітей віком до 18 років
Підвищена «на дітей» (пп. «а» і «б» п.п. 169.1.3)	для другого — 2690,00 грн.	1440,75 грн. х к-ть дітей віком до 18 років
Підвищена (п.п. «в» — «е» п.п. 169.1.3 ПКУ)	2690,00	1440,75
Максимальна п.п. 169.1.4 ПКУ	2690,00	1921,00
Ставки ЄСВ		
Категорія платників	Вид доходу	
	Заробітна плата, лікарняні, декрети	Винагороди за ці вільно-правовими договорами
Підприємства (крім зазначених у пп. 3 і 4 цієї таблиці), самозайняті особи на доходи звичайних працівників	22%	22%
Підприємства (крім зазначених у пп. 3 і 4 цієї таблиці) і фізособи-підприємці на доходи працівників-інвалідів	8,41%	22%
Підприємства всеукраїнських громадських організацій інвалідів, зокрема товариств УТОГ і УТОС	5,3%	5,3%
Якщо в них кількість працівників-інвалідів становить не менше 50 % загальної чисельності працюючих і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів рівний не менше 25 % суми витрат на оплату праці		
Підприємства й організації громадських організацій інвалідів	5,5% - на доходи працівників – інвалідів 22% - на доходи інших працівників	22%
Якщо в них кількість працівників-інвалідів становить не менше 50 % загальної чисельності працюючих і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів рівний не менше 25 % суми витрат на оплату праці		

Мінімальна величина бази нарахування ЄСВ у 2019 році становить 62595,00грн. (15 мінімальних заробітних плат)

Ставки ПДФО, ВЗ і ЄСВ для окремих видів доходів у 2019р. представлено в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6 - Ставки ПДФО, ВЗ і ЄСВ для окремих видів доходів у 2019р.

Вид оплат	Звичайні працівники			Працівники – інваліди юросіб і фізосіб - підприємців		
	нарахування	утримання		нарахування	утримання	
	ЄСВ	ПДФО	ВЗ	ЄСВ	ПДФО	ВЗ
Зарплата	22%	18%	1,5%	8,41%	18%	1,5%
Лікарняні	22%	18%	1,5%	8,41%	18%	1,5%
Декретні	22%	-	-	8,41%	-	-

1.2 Синтетичний та аналітичний облік заробітної плати та її оподаткування

Облік заробітної плати — одна з найважливіших і складних ділянок облікової роботи. Тут здійснюється облік зміни чисельності працівників, витрат робочого часу, використання фонду оплати праці, розрахунки з кожним працівником відповідно до його вкладу до кількості та якості праці. Заробітна плата за всіх часів залишається головним фактором матеріальної зацікавленості працівників.

На рисунку 1.2 представлено види договорів, що регулюють трудові відносини на підприємстві між власником та працівником з метою нарахування заробітної плати.

Особливим видом трудового договору є контракт, термін дії якого, права, обов'язки і відповідальність сторін, умови матеріального забезпечення й організації праці працівника, умови розірвання (у тому числі і дострокового) можуть установлюватися за згодою сторін.

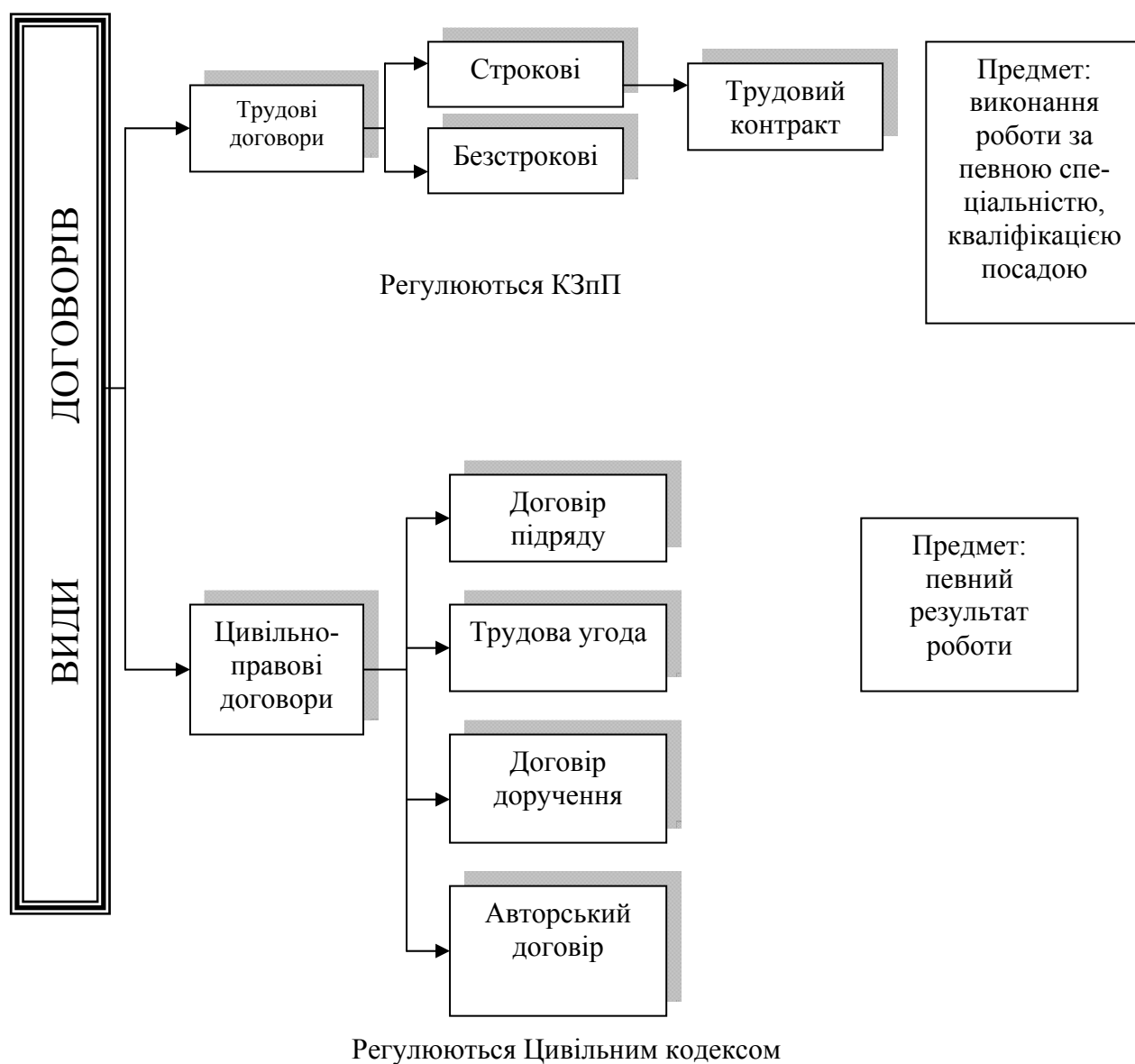

Рисунок 1.2 – Види договорів

Наявність колективного договору на підприємстві є важливою не тільки з погляду на обов'язковість його укладання, але й з позицій податкового обліку витрат на охорону праці, відпустки та ін., які не можуть бути віднесені до витрат підприємства, якщо вони не узгоджені сторонами.

Припинення дії трудового договору може відбутися як з ініціативи сторін (працівника та власника або уповноваженого ним органу), так і у зв'язку з обставинами, які не залежать від ініціативи сторін. Відповідно до КЗпП встановлені наступні умови припинення дії трудового договору

(таблиця 1.7).

Таблиця 1.7 - Умови припинення дії трудового договору відповідно до КЗпП [50]

Стаття КЗпП	Назва статті
36	Підстави припинення дії трудового договору
37	Припинення дії трудового договору з працівником, направленим на примусове лікування за постановою суду
38	Розірвання трудового договору, укладеного на невизначений строк, з ініціативи працівника
39	Розірвання строкового трудового договору з ініціативи працівника
40	Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу
41	Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу з окремими категоріями працівників за певних умов
43	Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу за попередньою згодою профспілкового органу
43*	Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу без попередньої згоди профспілкового органу
45	Розірвання трудового договору на вимогу профспілкового чи іншого органу, уповноваженого на представництво трудовим колективом
184	Гарантії при прийнятті на роботу і заборона звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей
198	Обмеження звільнення працівників молодше вісімнадцяти років
199	Розірвання трудового договору з неповнолітнім на вимогу його батьків або інших осіб

Однією з особливостей договору-підряду є те, що відповідно до цього договору підрядчик (виконавець) виконує роботи на свій ризик, тому він не має права вимагати винагороди, якщо предмет підряду (виріб тощо) випадково знищений або в силу певних обставин немає можливості закінчити розпочату роботу.

Завданнями обліку заробітної плати є у встановлений термін

здійснювати нарахування персоналу промислового підприємства, вчасно і правильно відносити до собівартості продукції (у фінансовому обліку) суми нарахованої заробітної плати та відрахувань органам соціального страхування, складати необхідну звітність, передбачену чинним законодавством, готувати необхідну інформацію для управлінського обліку й оперативного керівництва.

Облік заробітної плати здійснюється на підставі законодавчих та інших нормативних актів, генеральної угоди на державному рівні, галузевих, регіональних угод, колективних договорів, трудових договорів.

Відповідно до Закону України «Про оплату праці» суб'єктами організації оплати праці є органи державної влади і місцевого самоврядування; власники, об'єднання власників або їх представницькі органи; професійні союзи, об'єднання професійних союзів або їх представницькі органи; працівники. Закон визначає, що форми, системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, схеми посадових окладів, умови впровадження і розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат устанавлюються госпрозрахунковими підприємствами самостійно в колективному договорі. Оплата праці працівників підприємства здійснюється в першочерговому порядку після сплати обов'язкових платежів [26].

Основою для нарахування заробітної плати є тарифна система, що включає:

- тарифні сітки;
- тарифні ставки;
- схеми посадових окладів;
- тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники).

Права та обов'язки власника підприємства щодо порядку нарахування заробітної плати регулюються КЗпП (таблиця 1.8).

Таблиця 1.8 - Права і обов'язки власника підприємства щодо організації оплати праці [50]

Стаття КЗпП	Характер прав та обов'язків
96	Тарифна система оплати праці
97	Оплата праці на підприємствах, в установах та організаціях
103	Повідомлення працівників про запровадження нових або зміну діючих умов оплати праці
110	Повідомлення працівника про розміри оплати праці
115	Строки виплати заробітної плати
116	Строки розрахунку при звільненні
117	Відповідальність за затримку розрахунку при звільненні

Облік заробітної плати має бути організований таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці, повному використанню робочого часу, зміцненню дисципліни праці, а також правильному обчисленню чисельності працівників для обліку заробітної плати з метою оподаткування. Для цього на підприємстві повинні бути чітко розподілені функції обліку між відділами.

Тарифна система оплати праці застосовується для розподілу робіт у залежності від їх складності, а працівників — у залежності від їх кваліфікації та за розрядами тарифної сітки. Вона є основою формування та диференціації розмірів заробітної плати.

Тарифна сітка (схема посадових окладів) формується на основі тарифної ставки працівника першого розряду, яка встановлюється в розмірі, що перевищує законодавче встановлений розмір мінімальної заробітної плати та міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень розмірів тарифних ставок (посадових окладів), які встановлюються у розмірах не нижчих, ніж визначені генеральною або галузевою (регіональною) угодою [50].

Тарифна система передбачає такі форми оплати праці працівників, як відрядна та погодинна (рисунок 1.3).

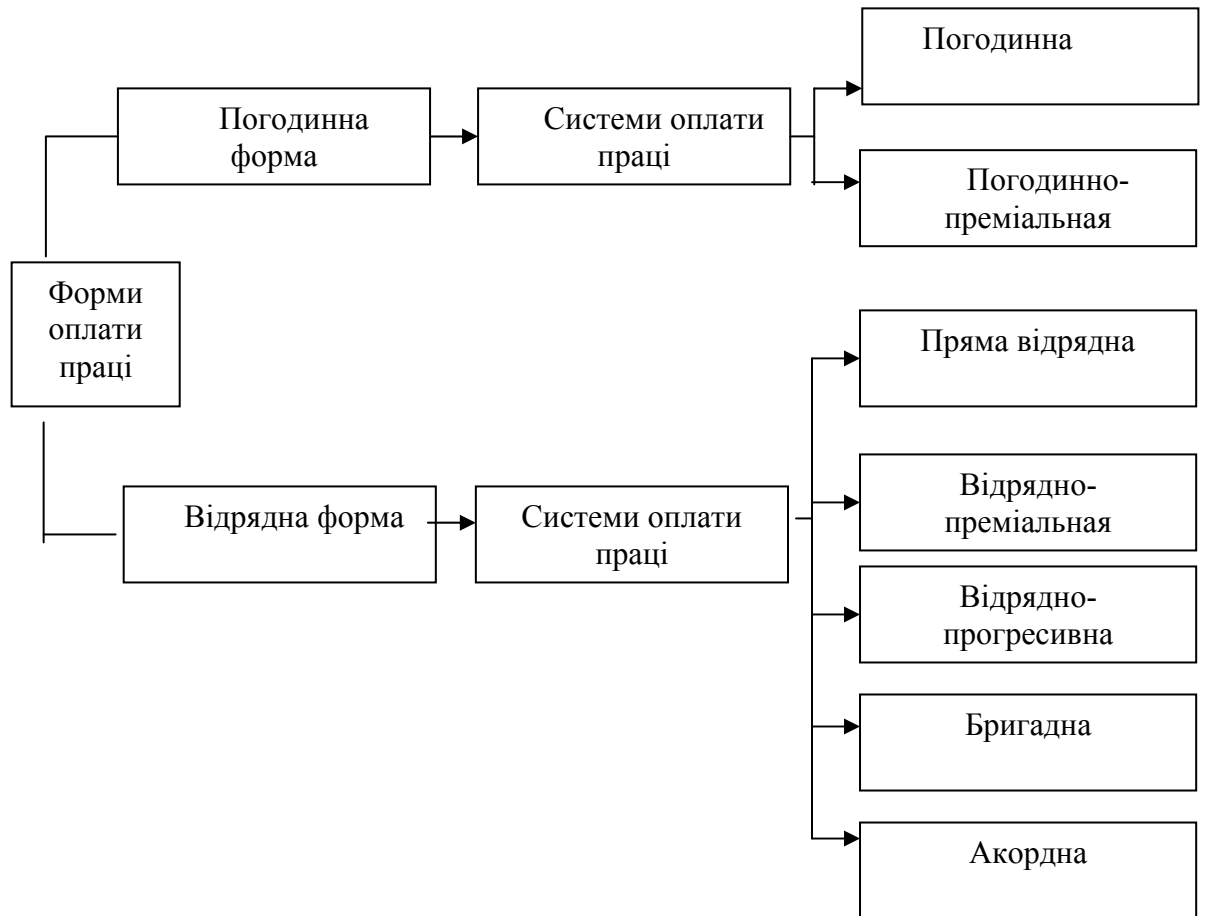

Рисунок 1.3 – Форми та системи оплати праці

Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства.

Особовий склад працівників обліковується з метою одержання даних щодо чисельності зайнятого персоналу, аналізу забезпеченості підприємства працівниками на різних ділянках, прийняття управлінських рішень щодо необхідності найму, звільнення чи перестановки кадрів, аналізу плинності кадрів, рівня заробітної плати, одержання інших показників. Облік чисельності організується оперативно і повинен забезпечити точне відображення кількості працюючих за звітний період, їх середньоспискову чисельність.

Весь персонал промислового підприємства підрозділяється на промислово-виробничий, тобто персонал основної сфери діяльності підприємства, і непромисловий — працівників сфери обслуговування, підсобних господарств, які діють при підприємстві.

Загальна кількість працівників називається обліковою кількістю працюючих. Облік змін в обліковому складі здійснюється відділом кадрів.

Приймання на роботу нових працівників оформляється відділом кадрів наказом (розпорядженням) про прийом на роботу типової форми.

Переведення на іншу роботу, переміщення на іншу посаду оформляється наказом (розпорядженням). У разі звільнення видається наказ (розпорядження) про припинення трудового договору, на підставі якого бухгалтерією проводиться остаточний розрахунок; працівник виключається зі списків працюючих на підприємстві та з табеля.

У разі надання основної або додаткової відпусток складається «Записка про надання відпустки», що служить підставою для розрахунку виплат за відпустку.

На кожного робітника та службовця, прийнятого на постійну, тимчасову або сезонну роботу, у відділі кадрів заповнюється особиста картка.

До облікового складу працівників підприємства мають включатися всі робітники та службовці, прийняті на постійну, сезонну і тимчасову роботу терміном на один день і більше, з дня зарахування їх на роботу. У залежності від терміну, на який оформляються працівники, вони можуть бути постійними, тимчасовими і сезонними.

У списках підприємства числяться не тільки фактично працюючі на даний день, але й відсутні на роботі з різних причин. Обліковий склад завжди більший за фактичний, бо в ньому фіксуються працівники, які знаходяться у відпустці, виконують державні обов'язки народних депутатів, хворі і т.п. Чисельність персоналу, фактично зайнятого щодня на виробництві, обліковується в табелях, у яких здійснюється й облік

відпрацьованого часу.

Облік відпрацьованого часу поєднується з контролем за явкою на роботу та виходом робітників та службовців з неї. Табельний облік ведеться за окремими структурними підрозділами підприємства та категоріями, які працюють, а потім узагальнюється в цілому за підприємством.

Контроль за своєчасним початком і закінченням роботи, використанням часу протягом робочого дня здійснюють особи, на яких покладено цей обов'язок (найчастіше — керівники підрозділів), або за допомогою пропускної системи.

Найкращим є ведення табеля тільки шляхом реєстрації відхилень: днів неявок, запізнь, понаднормових годин, простоїв тощо. Поруч з умовною позначкою ставиться кількість днів і годин відхилення. На основі відхилень легко установити відпрацьований час.

Дані табельного обліку використовуються насамперед для нарахування заробітної плати тим працівникам, праця яких оплачується за кількістю витраченого ними часу [50].

Типові форми документів з обліку особового складу наведені в таблиці 1.9.

Таблиця 1.9 – Типові форми документів з обліку особового складу [50]

Типова форма	Назва документу
П – 1	Наказ (розпорядження) про прийом на роботу
П – 2	Особова картка
П – 3	Алфавітна картка
П – 4	Особова картка спеціаліста з вищою освітою, який виконує науково – дослідні, проектно – конструкторські і технологічні роботи
П – 5	Наказ (розпорядження) про переведення на іншу роботу
П – 6	Наказ (розпорядження) про надання відпустки
П – 7	Список № _ про надання відпустки
П – 8	Наказ (розпорядження) про припинення трудового договору
П – 9	Книга обліку бланків трудових книжок та вкладишів до них
П – 10	Книга обліку руху трудових книжок та вкладишів до них
П – 11	Акт на списання бланків трудових книжок та вкладишів до них

При звільненні працівника виплата всіх сум, що належать йому, проводиться в день звільнення. Якщо працівник у цей день не працював, виплати проводяться не пізніше наступного дня після пред'явлення звільненим працівником вимоги про розрахунок. Кожному працівнику щомісяця видається на руки розрахунок заробітної плати (типова форма № П-52), у якому показуються суми за видами нарахувань і утримань.

Аванс видається на підставі платіжних відомостей, а остаточний розрахунок за місяць оформляється розрахунково-платіжною відомістю або розрахунковою відомістю.

На кожного співробітника відкривається картка — особовий рахунок, де протягом року накопичуються всі дані з нарахувань та утримань. Ці картки є реєстром аналітичного обліку, використовуються для підготовки звіту із заробітної плати, для перерахунку прибуткового податку за минулий рік, для розрахунку середньої заробітної плати. Слід зазначити, що термін зберігання карток становить 70 років, тому оформленню та збереженню цих документів варто приділити особливу увагу [50].

Порядок нарахування заробітної плати при виконанні робіт різної кваліфікації, при суміщенні професій (посад) і виконанні обов'язків тимчасово відсутнього працівника, а також порядок нарахування деяких інших виплат наводиться в таблиці 1.5.

Таблиця 1.10 - Порядок нарахування деяких виплат з оплати праці відповідно до КЗпП [50]

Стаття КЗпП	Характер виплат	Методика (спосіб, порядок) розрахунку
1	2	3
102	Оплата праці за сумісництвом	Працівники, які працюють за сумісництвом, одержують заробітну плату за фактично виконану роботу
104	Оплата праці при виконанні робіт різної кваліфікації	При виконанні робіт різної кваліфікації праця погодинних робітників, а також службовців оплачується за роботою вищої кваліфікації, праця робітників-відрядників, за розцінками, встановленими для роботи, яка виконується

Продовження таблиці 1.10

1	2	3
105	Оплата праці при суміщенні професій (посад) і виконанні обов'язків тимчасово відсутнього працівника	Працівникам, які виконують на тому ж підприємстві, поряд зі своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткову роботу за іншою професією (посадою) або обов'язки тимчасово відсутнього працівника без звільнення від своєї основної роботи, проводиться доплата за суміщення професій (посад) або виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника. Розмір доплат встановлюється на умовах, передбачених у колективному договорі
106	Оплата роботи в понадурочний час	При погодинній системі оплати праці робота в понадурочний час оплачується у подвійному розмірі, а при відрядній - виплачується доплата у розмірі 100% від тарифної ставки працівника відповідної кваліфікації за всі відпрацьовані години
107	Оплата роботи у святкові і неробочі дні	Робота у святкові та неробочі дні оплачується у подвійному розмірі: - відрядникам - за подвійними відрядними розцінками - працівникам, праця яких оплачується за годинними або денними тарифами, - в розмірі подвійної годинної або денної ставки - працівникам, які отримують місячний оклад, - в розмірі одинарної годинної або денної ставки понад оклад, якщо робота в ці дні проводилась в межах місячної норми робочого часу, та в розмірі подвійної годинної або денної ставки понад окладу, якщо робота проводилась понад місячну норму
108	Оплата роботи у нічний час	Робота в нічний час оплачується у підвищеному розмірі, встановленому генеральною (колективною) угодою та колективним договором. Цей розмір не повинен бути нижчим, ніж 20 відсотків тарифної ставки (окладу) за кожен годину роботи в нічний час
109	Оплата праці за незакінченим відрядним нарядом	В разі, коли працівник залишає відрядний наряд незакінченим з незалежних від нього причин, виконана частина роботи оплачується за оцінкою, визначеною за погодженням сторін відповідно до існуючих норм та розцінок
111	Порядок оплати праці при невиконанні норм виробітку	При невиконанні норм виробітку не з вини працівника оплата праці проводиться за фактично виконану роботу. Проте місячна заробітна плата не може бути нижчою 2/3 тарифної ставки встановленого йому розряду (окладу)

Продовження таблиці 1.10

1	2	3
112	Порядок оплати праці при виготовленні продукції, що виявилась браком	При виготовленні продукції, яка виявилась браком не з вини працівника, оплата праці здійснюється за заниженими розцінками. Проте місячна заробітна плата не може бути нижчою 2/3 тарифної ставки встановленого йому розряду (окладу). Час простою з вини працівника не оплачується

Схема синтетичного обліку заробітної плати наведено на рисунку 1.4.

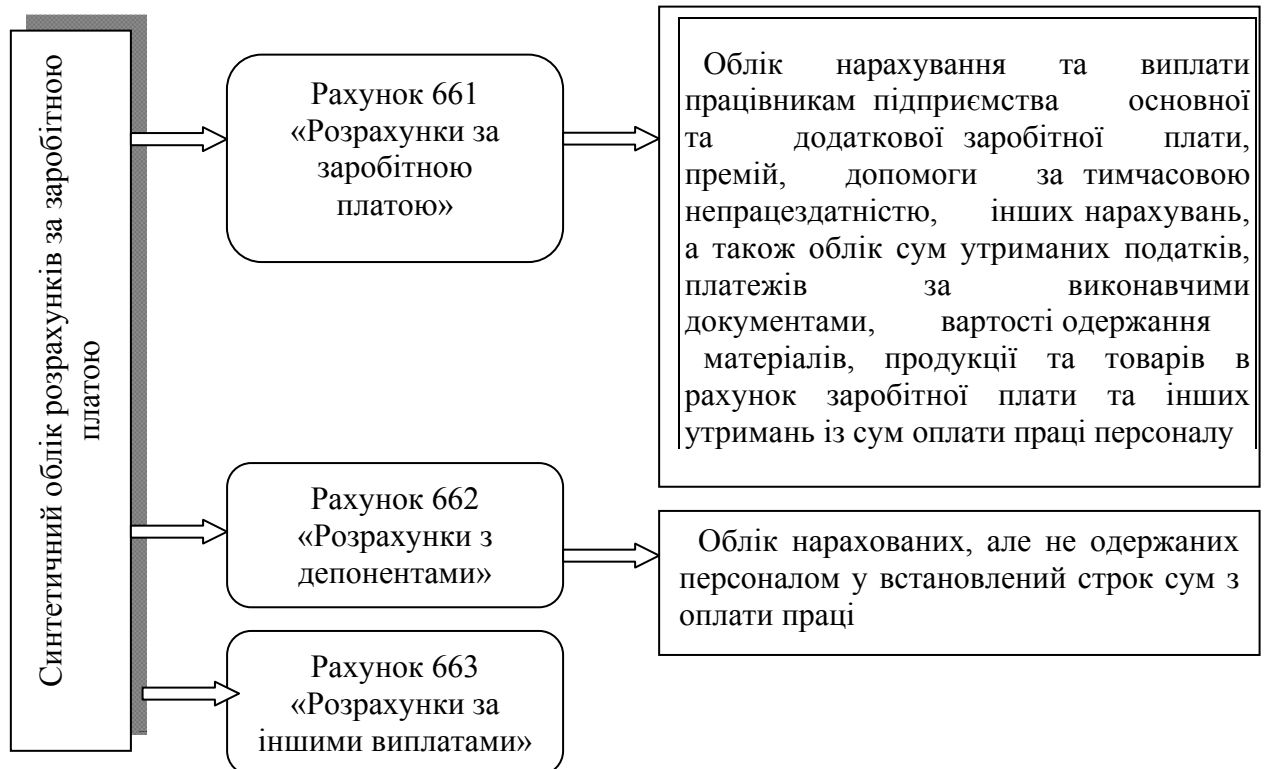

Рисунок 1.4 - Синтетичний облік заробітної плати на підприємстві

Регістрами обліку по рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» є журнали 5 та 5А.

Громадянам, які перебувають у трудових відносинах з підприємствами або працюють за трудовим договором у фізичної особи, надаються щорічні відпустки зі збереженням місця роботи і заробітної плати. Згідно з КЗпП щорічна основна відпустка надається працівникам тривалістю не менше 24 календарних днів за відпрацьований рік, а особам віком до 18 років — 31 календарний день. Додаткові відпустки надаються працівникам:

- 1) за роботу зі шкідливими і важкими умовами праці;
- 2) за особливий характер праці;
- 3) в інших випадках, передбачених законодавством [33].

Розрахунок сум відпускних виплат працівникам здійснюється відповідно до Порядку обчислення середньої заробітної плати. Під час обчислення заробітної плати для нарахування оплати основних і додаткових відпусток використовується середня заробітна плата, виходячи з виплат за останні 12 місяців роботи, що передували наданню відпустки. Якщо працівник числиться на підприємстві менше року, його середню заробітну плату обчислюють, виходячи з виплат за фактичний час роботи, тобто з першого числа місяця, що настає після дати оформлення на роботу, до першого числа місяця, в якому надається відпустка або виплачується компенсація за невикористану відпустку [61].

Таблиця 1.11 - Надання відпусток працівникам підприємства [50]

Стаття КЗпП	Вид та порядок надання відпусток
74	Щорічні відпустки
75	Тривалість відпустки
76	Додаткові відпустки
77	Додаткові відпустки, що надаються порядком заохочення за виконання державних або громадських обов'язків
78	Не включення відпусток по тимчасовій непрацездатності до щорічних відпусток
79	Порядок надання відпусток
80	Допустимі випадки перенесення відпусток
81	Право на відпустку при переведенні на інше місце роботи
82	Обчислення стажу роботи, що дає право на відпустку
83	Неприпустимість заміни відпустки грошовою компенсацією
84	Відпустка без збереження заробітної плати

Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати» економічний елемент «Витрати на оплату праці» відображається в бухгалтерському обліку одночасно зі збільшенням зобов'язань, які зменшують власний капітал або призводять до зменшення активів [58].

Облік заробітної плати ведуть за допомогою рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». За кредитом рахунка відображаються нарахована заробітна плата, премії, допомога по тимчасовій непрацездатності, інші нарахування, за дебетом — виплата заробітної плати, премій, допомоги тощо, а також суми утриманих податків, платежів за виконавчими документами, вартість отриманих матеріалів, продукції та товарів у рахунок заробітної плати й інші утримання із сум оплати праці персоналу.

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків нарахування оплати праці та інших аналогічних виплат працівникам, як тим, що входять, так і тим, що не входять до облікового складу підприємства, відображається за кредитом пасивного рахунка 661 «Розрахунки за виплатами працівникам» у кореспонденції з рахунками, на яких обліковуються зазначені витрати:

- рахунок 23 «Виробництво»,
- на рахунках тільки 9 класу,
- на рахунках тільки 8 класу, або
- на рахунках і 8, і 9 класу [29].

Всі три варіанти обліку операцій з нарахування заробітної плати показано на рисунку 1.5.

Прямі витрати на оплату праці, нарахованої за виконання робіт, пов'язаних із придбанням запасів (наприклад, витрати на заготівлю, вантажно-розвантажу-вальні роботи), відповідно до П(С)БО 9, відносять до вартості цих запасів. За дебетом субрахунку 661 відображаються виплачені суми заробітної плати, премій, допомоги, депоновані суми і т.п., а також суми утриманих податків, зборів, платежів за виконавчими документами, вартості отриманих матеріалів, продукції та товарів в рахунок заробітної плати та інших утримань із сум оплати праці працівників [57].

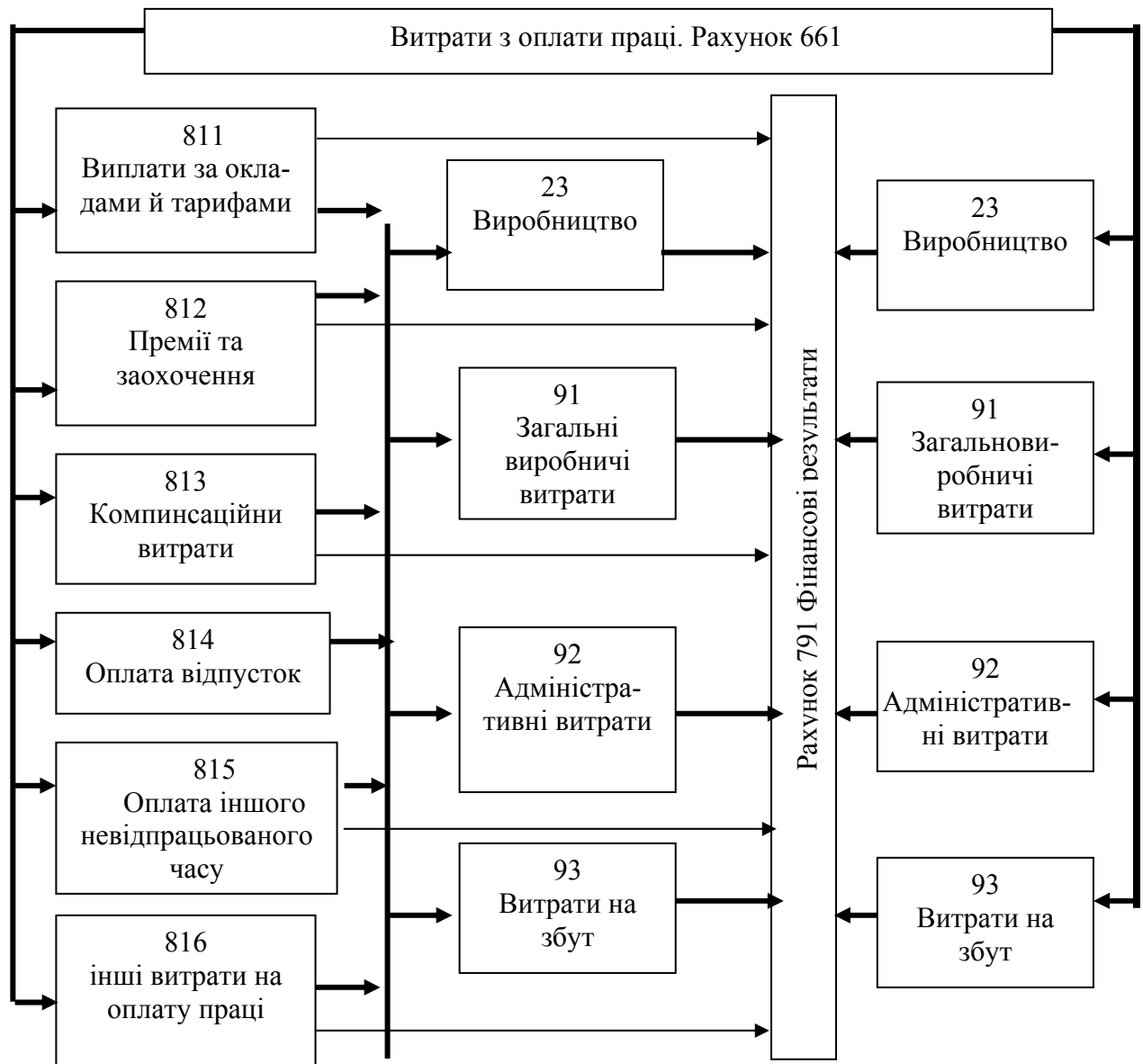

Рисунок 1.5 - Відображення в бухгалтерському обліку операцій з нарахування заробітної плати трьома способами

Нараховані, але не отримані персоналом підприємства у встановлений термін, суми з оплати праці відображаються на рахунку 662 «Розрахунки з депонентами».

Операції, пов'язані з нарахуванням заробітної плати, та інші записи за кредитом рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» відображаються в журналах № 5, № 5А. Дебетові обороти за рахунком 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» (видача заробітної плати, утримання

з неї, депонування та інші) відображаються в журналах № 1 — за рахунком 30 «Готівка», № 3 — за рахунками обліку розрахунків з бюджетом, за іншими операціями. У найбільш узагальненому вигляді показники синтетичного обліку розрахунків з працівниками подані в Головній книзі, де відображаються щомісячні обороти за дебетом і кредитом рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», а також заборгованість за цими розрахунками до кінця кожного місяця.

Аналітичний облік розрахунків з персоналом ведеться за кожним працівником, за видами виплат і утримань у розрахункових або розрахунково-платіжних відомостях. У разі використання розрахунково-платіжних відомостей нараховані суми відображаються, крім того, в особових рахунках установленої форми.

Кореспонденція рахунків за заробітною платою подана в таблиці 1.12.

Таблиця 1.12 - Кореспонденція рахунків за заробітною платою

Зміст бухгалтерського запису	Дебет	Кредит
1	2	3
Нараховано заробітну плату працівникам цехів основного виробництва за роботи, які безпосередньо пов'язані з виготовленням продукції	23 «Виробництво»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Нараховано заробітну плату працівникам загально виробничого персоналу	91 «Загальновиробничі витрати»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Нараховано заробітну плату апарату управління та іншому загальновиробничому персоналу підприємства	92 «Адміністративні витрати»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Робітникам за виконані роботи з упакування виробів на складах готової продукції, їх доставки, а також іншим працівникам служби збуту	93 «Витрати на збут»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Нараховано оплату праці невиробничому персоналу (працівникам зайнятим випробуванням, експериментами, дослідженнями і розробками)	941 «Витрати на дослідження і розробки»	661 «Розрахунки за заробітною платою»

Продовження таблиці 1.12

Зміст бухгалтерського запису	Дебет	Кредит
Працівникам зайнятим капітальним будівництвом	151 «Капітальне будівництво»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Матеріальна допомога працівникам підприємства	94 «Інші витрати операційної діяльності»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Нараховано оплату праці на утримування об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	949 «Інші витрати операційної діяльності»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Нараховано заробітну плату працівникам за роботи, які зв'язані з капітальними вкладеннями	15 «Капітальні інвестиції»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Надходження грошей в касу на погашення переplat й авансів виданих раніше за рахунок заробітної плати	301 «Готівка в національній валюті»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Нараховано заробітну плату виробничим робітникам за роботи з виправлення браку	24 «Брак у виробництві»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Нараховано суми заробітної плати, які зв'язані з оплатою відпусток	471 «Забезпечення виплат відпусток»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
Виплата з каси сум заробітної плати	661 «Розрахунки за заробітною платою»	301 «Готівка в національній валюті»
Депонування вчасно не одержаної працівниками заробітної плати	661 «Розрахунки за заробітною платою»	662 «Розрахунки з депонентами»
Утримання із заробітної плати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування	661 «Розрахунки за заробітною платою»	65 «Розрахунки за страхування»
Утримання із заробітної плати прибуткового податку	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»
Утримання перевитрати підзвітних сум	661 «Розрахунки за заробітною платою»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»

Видача заробітної плати проводиться за платіжними відомостями у

встановлені на підприємстві дні місяця. Заробітна плата видається працівникам з каси підприємства протягом трьох робочих днів з моменту одержання коштів для її виплати, включаючи день одержання готівкових коштів в установі банку. Видавати заробітну плату на підприємстві, крім касира, можуть роздавальники. У цьому випадку касир веде спеціальну книгу реєстрації платіжних відомостей і сум, виданих (отриманих) готівкою. Наприкінці робочого дня роздавальники зобов'язані здати в касу залишки невиданих сум і платіжні відомості. На другий і третій день виплата заробітної плати здійснюється тільки касиром.

Вчасно не отриману заробітну плату підприємство зберігає 3 роки, обліковує на рахунку 662 «Розрахунки з депонентами».

Кореспонденція рахунків з обліку депонованих сум відображена в таблиці 1.13.

Таблиця 1.13 - Кореспонденція рахунків з обліку депонованих сум

Зміст бухгалтерського запису	Дебет	Кредит
Депонована вчасно не отримана працівниками заробітна плата, що належить їм (проведення оформляється під час закриття платіжної відомості)	661 «Розрахунки за заробітною платою»	662 «Розрахунки з депонентами»
Списано видану заробітну плату з депонента	662 «Розрахунки з депонентами»	301 «Готівка в національній валюті»
Віднесена до складу доходу	662 «Розрахунки з депонентами»	717 «Дохід від списання кредиторської заборгованості»

Аналітичний облік розрахунків з депонентами ведеться в книзі обліку депонованої заробітної плати або в реєстрі депонованої заробітної плати.

1.3 Методика контролю заробітної плати на підприємстві

Завдання контролю заробітної плати – систематичне спостереження за використанням праці і фонду її оплати на кожній ділянці підприємства і за кожним виконавцем окремих господарських процесів.

Оперативний контроль заробітної плати може здійснюватись за допомогою первинних одноразових і зведених документів, накопичувальних і групувальних відомостей, виробничих звітів і технологічних карт. Організувати такий контроль повинен головний бухгалтер підприємства. Оперативний контроль сприяє підвищенню ефективності праці, її економному і раціональному розподілу, витрачання фонду оплати праці, високоякісному і своєчасному виконанню робіт, усуненню непродуктивних витрат праці, зниженню собівартості продукції, забезпеченню підвищення продуктивності праці, підвищенню загальної ефективності діяльності всього виробництва.

Для раціональної організації оперативного бухгалтерського контролю розробляється план контролю, в якому зазначаються об'єкти контролю, його джерела, виконавці, способи і строки проведення, а також способи і строки складання внутрішньогосподарської звітності. Прикладом внутрішньогосподарської звітності може бути письмовий рапорт особи, яка здійснювала контроль або запис цієї особи до журналу порушень, про які вона доповідає головному бухгалтеру та контролює їх. Форма рапорту повинна бути простою і відображати лише відхилення від нормального використання робочого часу, праці і фонду її оплати. Такі рапорти потрібні заздалегідь віддрукувати в достатній кількості чи розмножити на копіювальній техніці і вручити їх виконавцям. Така система внутрішньовиробничої звітності згідно наслідків проведеного контролю дозволяє керівникам виробничих підрозділів оперативно вживати заходи щодо усунення порушень.

Розробляючи програму контролю всієї системи бухгалтерського обліку

по підприємству в цілому, головний бухгалтер, складає спочатку його окремі частини, однією із яких є програма контролю обліку заробітної плати, зразок якої представлено в таблиці 1.14. Програма контролю заробітної плати повинна включати мету контролю, перелік процедур, докази або джерела інформації, номер (код) документа, термін та виконавців.

Таблиця 1.14 – Програма контролю заробітної плати на підприємстві

№ з/п	Мета	Перелік контрольних процедур	Докази	Код документа	Термін	Виконавець
1	2	3	4	5	6	7
1. Контроль дотримання чинного законодавства						
1.1	Постановка колективно-договірною регулювання заробітної плати	Контроль наявності внутрішнього положення про оплату праці, колективного договору, трудових договорів (контрактів), вивчення порядку їх укладання та відповідність їх змісту і положень чинним нормативним документам з питань трудового законодавства				
2. Контроль обліку, оподаткування заробітної плати						
2.1	Впевнитись у правильності організації обліку розрахунків за заробітною платою	При цьому вивчають склад і кваліфікацію працівників бухгалтерії, які займаються цією обліковою роботою, забезпеченість відповідними документами, наявність і кваліфікацію головного фахівця, який здійснює контроль за кадровою роботою, наявність та доцільні межі комп'ютеризації певної ділянки облікової роботи				
2.2	Впевнитись у правильності ведення обліку особового складу	Контроль документообігу та додержання законодавчих норм, гарантій та діючого порядку з приймання, звільнення та переведення на іншу роботу працівників підприємства				
2.3	Впевнитись у повноті використання робочого часу та виконаної роботи	Контроль порядку ведення первинних документів з обліку робочого часу. Також потрібно проконтролювати додержання законодавчих норм тривалості робочого часу.				

Продовження таблиці 1.14

1	2	3	4	5	6	7
2.4	Проведення контролю нарахування заробітної плати, інших виплат	Контроль порядку нарахування оплати праці та інших виплат працівникам: – додержання законодавчих норм і гарантій при нарахуванні оплати праці, її соціальні гарантії; – додержання норм платіжної дисципліни при виплаті заробітної плати; – правильність розрахунку основної та додаткової заробітної плати, інших виплат, середньої заробітної плати для нарахування відпускних і виплат в інших, передбачених законом, випадках; – правильність відображення сум нарахованої, виплаченої зарплати та заборгованості по ній в обліку й звітності.				
3. Контроль нарахування єдиного внеску						
3.1	Контроль правильності визначення кола осіб, які підлягають страхуванню об'єкта оподаткування та відповідні ставки	Контроль правильності визначення платників Фондів соціального страхування				
3.2	Визначити правильність нарахування, розрахунку виплат по єдиному внеску	Контроль ставок та розрахунку сум нарахувань і утримань; застосування пільг (за наявності пільг) або можливості застосування пільг				
3.3	Встановлення своєчасності та повноти перерахування сум відрахувань до Пенсійного фонду	Контроль повноти, достовірності та своєчасності перерахувань				
3.4	Контроль правильності відображення сум нарахованих відрахувань в обліку та звітності, їх узгодженості між собою	Контроль повноти та достовірності облікових записів у звітності; контроль правильності складання звітності				

Продовження таблиці 1.14

1	2	3	4	5	6	7
4. Контроль утримання та сплати ПДФО						
4.1	Контроль правильності визначення кола осіб, які підлягають оподаткуванню та відповідні ставки	Контроль правильності визначення платників ПДФО				
4.2	Визначити правильність розрахунку виплат по ПДФО	Контроль бази оподаткування, сум нарахувань і утримань; застосування пільг (за наявності пільг) або можливості застосування пільг				
4.3	Встановлення своєчасності та повноти перерахування сум відрахувань до бюджету	Контроль повноти, достовірності та своєчасності перерахувань				
4.4	Контроль правильності відображення сум нарахованих відрахувань в обліку та звітності, їх узгодженості між собою	Контроль повноти та достовірності облікових записів у звітності; перевірка правильності складання звітності				
5. Контроль утримання та сплати військового збору						
5.1	Визначити правильність розрахунку виплат військового збору	Контроль бази оподаткування, сум нарахувань і утримань				
5.2	Встановлення своєчасності та повноти перерахування сум відрахувань до бюджету	Контроль повноти, достовірності та своєчасності перерахувань				

Продовження таблиці 1.14

1	2	3	4	5	6	7
5.3	Контроль правильності відображення сум нарахованих відрахувань в обліку та звітності, їх узгодженості між собою	Контроль повноти та достовірності облікових записів у звітності; перевірка правильності складання звітності				

Під час контролю вивчають і досліджують форму і систему організації оплати праці, тому що в умовах ринкової економіки система оплати праці залежить не тільки від результатів роботи працівників підприємства, але й від ефективності діяльності його виробничих підрозділів.

У нових умовах ринкової економіки значно змінилися процедури контролю. На сьогодні фонд оплати праці і трудові ресурси не є плановими, кожне підприємство самостійно визначає кількісний склад та суму витрат на оплату праці. Але при цьому обов'язково враховують можливості підприємства у виділенні певної суми коштів на оплату праці. У сучасних умовах поряд із ревізією значну роль відіграє внутрішній контроль із боку керівників підприємств і бухгалтерської служби. Ці працівники повинні здійснювати оперативний контроль за використанням трудових ресурсів і фондів оплати праці з метою ефективного використання цих витрат.

Контроль операцій щодо заробітної плати доцільно здійснювати в такому порядку: перевірка обґрунтованості нормативів щодо оплати праці, розцінок, ставок заробітної плати, правильність її нарахування та розрахунків з персоналом, перевірка документального обґрунтування і обліку за заробітною платою та витрат, пов'язаних з оплатою праці.

Під час контролю особливе значення має формування та використання фактографічної інформації, що наведена в таблиці 1.15.

Таблиця 1.15 - Фактографічна інформація, що використовується під час контролю заробітної плати та її оподаткування на підприємстві

№	Назва документа	Зміст інформації	Використання інформації в контрольному процесі
1	2	3	4
1.	Наказ (розпорядження) про прийняття на роботу	Порядок зарахування на роботу постійних, тимчасових, сезонних працівників	Контроль приймання працівників на роботу, дотримання трудового законодавства
2.	Особова картка	Професійна і соціальна характеристика працівника	Перевірка якісних показників працівників
3.	Наказ (розпорядження) про перевід на іншу роботу	Порядок переміщення робітників у межах підприємства	Перевірка дотримання трудового законодавства
4.	Наказ про надання відпустки	Облік використання відпусток працівниками	Те ж саме
5.	Наказ (розпорядження) про припинення трудового договору	Порядок припинення трудових відносин із працівниками	Перевірка дотримання трудового законодавства
6.	Табель обліку використання робочого часу і розрахунків заробітної плати	Щоденний облік використання робочого часу	Контроль використання робочого часу
7.	Розрахунково-платіжна відомість	Порядок нарахування і видачі заробітної плати працівникам	Контроль оплати праці
8.	Особові рахунки працівників	Облік заробітної плати працівника за весь період роботи на даному підприємстві	Контроль обліку праці й її оплати
9.	Наряди на виконання робіт і їх оплату	Облік виконання робіт і їх оплата	Контроль виконання робіт і їх оплата
10.	Маршрутні картки (листи), що затверджені відповідними органами	Те ж саме	Те ж саме
11.	Відомості (машинограми) аналітичного і синтетичного обліку за рахунками 66 “Розрахунки з оплати праці ”	Облік заробітної плати (оплати праці) і розрахунків з робітниками і службовцями	Контроль використання заробітної плати (оплати праці) і розрахунків із робітниками і службовцями

У таблиці конкретизується облікова, позаоблікова інформація, що підлягає перевірці під час контролю заробітної плати, розкривається її зміст та визначається використання в контрольному процесі.

Фактографічна (облікова) інформація є джерелом для контролю

заробітної плати, а нормативно-законодавчу інформацію контролер використовує для того, щоб обґрунтувати законність операцій, пов'язаних з нарахуванням, документальним забезпеченням і обліком цих операцій. Використовуючи фактографічну (облікову) інформацію щодо заробітної плати для виконання процедур її контролю, контролер повинен дотримуватись певної послідовності перевірки цієї інформації, використовуючи систему тестування.

Таблиця 1.16 - Тести перевірки стану внутрішнього контролю і бухгалтерського обліку розрахунків з персоналом підприємства

Зміст питання	Результат перевірки	Висновок і рішення
1	2	3
Чи перевіряється обліковий склад працівників, правильність підрахунку середньооблікової чисельності		
Чи перевіряється вірогідність нарахування оплати праці		
Чи дотримується штатний розклад і оплата за штатним розкладом		
Чи перевіряється правильність утримань із заробітної плати		
Чи встановлене коло осіб, яким дозволене одержання готівки на господарські й інші витрати		
Чи здійснюється виплата заробітної плати робітником готовою продукцією		
Як регулярно порівнюються дані первинних документів, аналітичного і синтетичного обліку з обліку заробітної плати, та її оподаткування		

Результати контролю зводять в спеціально розроблені таблиці вільної форми, але притаманні галузевої приналежності підприємства.

Таблиця 1.17 – Контроль документообігу та додержання законодавчих норм, гарантій та діючого порядку з приймання, звільнення та переведення на іншу роботу працівників підприємства

№ з/п	Перелік первинних документів	Відмітка про наявність	Відмітка про відповідність чинному законодавству	Примітка
1	2	3	4	5

Таблиця 1.18 – Контроль правильності та повноти використання робочого часу на підприємстві

Період	Кількість годин за графіком п'ятиденки – 40 год./тиждень		Відхилення	У тому числі для авансу, год.		Відхилення	Кількість робочих днів		Відхилення
	За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Таблиця 1.19 - Відомість виявлених порушень первинних документів з обліку заробітної плати та її оподаткування на підприємстві

Назва документа	Номер документа	Порушення
1	2	3

Методика контролю нарахування заробітної плати залежить від діючих форм і систем оплати праці на підприємстві.

Таблиця 1.20 – Вибірковий контроль наявності документів, які засвідчують право на соціальну пільгу робітників підприємства

№ з/п	П.І.Б.	Документ що засвідчує право на отримання соціальної пільги							
		Заява про застосування податкової пільги	Наявність дітей до 18 років	Копія посвідчення ЧАЕС	Копія пенсійного посвідчення або довідка медико-соціальної експертизи	Копія свідоцтва про шлюб та свідоцтва про смерть (якщо із заявою звертається вдова або вдівець)	Копія рішення органу опіки і піклування про встановлення опіки чи піклування (якщо із заявою звертається опікун або піклувальник)	Довідка з навчального закладу або наукової установи	Копія посвідчення учасника бойових дій, або виданого відповідними органами, або документи, що підтверджують участь у бойових діях під час Другої світової війни
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Таблиця 1.21 – Вибірковий контроль правильності нарахування заробітної плати адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь» за лютий 2019р.

П.І.Б.	Найменування первинного документа	Фактично нарахована за даними підприємства, грн.	Фактично нарахована заданими контролю, грн.	відхилення
1	2	3	4	5

Таблиця 1.22 – Вибірковий контроль правильності нарахування заробітної плати та її оподаткування робітникам підприємства

№ з/п	П.І.Б.	Всього нараховано за видами оплат		Відхилення	Всього утримано за рахунок працівника (ПДФО, ВЗ)		Відхилення	Всього утримано за рахунок підприємства (ЄВ)		Відхилення	Сума до видачі працівнику		Відхилення
		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Таблиця 1.23 – Вибірковий контроль утримань із заробітної плати робітників підприємства

№ з/п	П.І.Б.	Всього нараховано за видами оплат		Відхилення	Всього утримано податку з доходів фізичних осіб (18%)		Відхилення	Всього утримано військового збору (1,5%)		Відхилення	Профспілкові внески		Відхилення
		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Таблиця 1.24 – Вибірковий контроль правильності нарахування Єдиного внеску робітникам підприємства

№ з/п	П.І.Б.	Всього нараховано Єдиного внеску	
		за даними підприємства	за даними контролера
1	2	3	4

Таблиця 1.25 – Вибірковий контроль синтетичного обліку нарахованої заробітної плати робітникам підприємства

№ з/п	П.І.Б.	За даними підприємства			За даними контролю			Примітки
		Дт рахунка	Кт рахунка	Всього нараховано за видами оплат	Дт рахунка	Кт рахунка	Всього нараховано за видами оплат	
1	2	3	4	6	7	9	10	

Для управління господарською діяльністю, зокрема операціями, пов'язаними з заробітною платою на підприємствах, необхідний постійний, абсолютно обґрунтований, юридично підтверджуючий облік цих операцій на підставі достовірних даних первинної документації. Тому під час перевірки необхідно контролювати процес проходження і обробки документації щодо обліку операцій щодо заробітної плати.

Необхідно перевірити також достовірність звітності з оплати праці, порівняти дані звітності з реєстрами бухгалтерського обліку (журналами 5 або 5-А), особовими картками робітників і первинними документами: нагромаджувальними і розроблюваними відомостями з оплати праці, розрахунково-платіжними відомостями, нарядами, відомостями обліку виробітку, табелями обліку відпрацьованого часу, цеховими звітами, записами з обліку в журналі за кредитом субрахунка 661 «Розрахунки за заробітною платою», а також з особовими рахунками (картками) та іншими реєстрами аналітичного обліку. Крім того, під час контролю застосовують прийоми аналізу. Порівнюють суму і рівень заробітної плати згідно з нормативом щодо фактичних витрат на заробітну плату. Нормативні або планові показники корегують процент виконання плану обсягу випуску продукції, з'ясовують вплив на витрати за заробітною платою структури випущеної продукції. Особливу увагу звертають на доплати за понаднормові

роботи, оплати простоїв, брак, з'ясовують, чи немає випадків приписок обсягів випущеної продукції, за яку нарахована заробітна плата, чи немає завищення тарифних розрядів робітників, завищення норм виробітку та розцінок. Особливо ретельно перевіряють нарахування заробітної плати за виконання окремих випадкових або разових робіт за трудовими угодами, за завищеними розцінками.

Отже, на підставі даних першого розділу, можна зробити висновки, що основним складником доходів працівників підприємств є заробітна плата. Облік заробітної плати має бути організований таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці, повному використанню робочого часу, зміцненню дисципліни праці, а також правильному обчисленню чисельності працівників для обліку заробітної плати з метою оподаткування. Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства.

Облік заробітної плати ведуть за допомогою рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». За кредитом рахунка відображаються нарахована заробітна плата, премії, допомога по тимчасовій непрацездатності, інші нарахування, за дебетом — виплата заробітної плати, премій, допомоги тощо, а також суми утриманих податків, платежів за виконавчими документами, вартість отриманих матеріалів, продукції та товарів у рахунок заробітної плати й інші утримання із сум оплати праці персоналу.

Операції, пов'язані з нарахуванням заробітної плати, та інші записи за кредитом рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» відображаються в журналах № 5, № 5А. Дебетові обороти за рахунком 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» (видача заробітної плати, утримання з неї, депонування та інші) відображаються в журналах № 1 — за рахунком 30 «Готівка», № 3 — за рахунками обліку розрахунків з бюджетом, за іншими операціями. У найбільш узагальненому вигляді показники

синтетичного обліку розрахунків з працівниками подані в Головній книзі, де відображаються щомісячні обороти за дебетом і кредитом рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», а також заборгованість за цими розрахунками до кінця кожного місяця.

Завдання контролю заробітної плати – систематичне спостереження за використанням праці і фонду її оплати на кожній ділянці підприємства і за кожним виконавцем окремих господарських процесів.

Контроль операцій щодо заробітної плати доцільно здійснювати в такому порядку: перевірка обґрунтованості нормативів щодо оплати праці, розцінок, ставок заробітної плати, правильність її нарахування та розрахунків з персоналом, перевірка документального обґрунтування і обліку за заробітною платою та витрат, пов'язаних з оплатою праці.

Під час контролю особливе значення має формування та використання фактографічної інформації.

Результати контролю зводять в спеціально розроблені таблиці вільної форми, але притаманні галузевої приналежності підприємства.

2 ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»

2.1 Загальна характеристика ПАТ «Запоріжсталь»

Публічне акціонерне товариство «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь» — одне з провідних підприємств металургійної галузі. Третій за масштабами виробник металопродукції в Україні.

16 листопада 1933 року відзначається як день народження комбінату «Запоріжсталь». В цей день на доменній печі № 1 була видана перша плавка чавуну. В 1935 році стала до ладу перша мартенівська піч, в 1937 — слябінг.

Комбінат входить до рейтингу 80 найкращих підприємств світу, виробляє майже 11 % чавуну і сталі, а також 29,4 % листового прокату в Україні, постачає продукцію на зовнішній ринок.

ПАТ «Запоріжсталь» володіє повним виробничим циклом випуску металургійної продукції. У чотирьох доменних печах комбінат щорічно виплавляє 2,6 млн. тонн чавуну високої якості для виробництва сталі, великогабаритного чавунного литва і товарного чавуну в чушках.

Характерною особливістю чавуну виробництва ПАТ «Запоріжсталь» є низький вміст у ньому сірки і фосфору, завдяки чому він має широкий попит на світовому ринку, а також на ринку України.

Починаючи з 2012 р. Генеральним директором ПАТ «Запоріжсталь» є Шурма Ростислав Ігорович

Основною експортною продукцією цього підприємства на початку XXI ст. є холоднокатаний сталевий лист у рулонах. Частка експорту в загальному обсязі реалізації становить близько 76%. Комбінат поставляє продукцію більш ніж в 50 країн світу. Серед країн-імпортерів — Китай, Туреччина, Філіппіни, Ізраїль, Малайзія, Італія, США, Росія, Польща, Йорданія.

Комбінат виробляє гарячекатаний і холоднокатаний лист завтовшки 0,5-7,0 мм з вуглецевих, низьколегованих, легованих і неіржавіючих сталей.

Близько 70% продукції комбінату експортується більш ніж у 70 країн світу. Сталь, що виплавляється, — маловуглецева конструкційна і звичайної якості, низьколегована — розливається в злитки масою до 20 тонн, використовується для виробництва листового прокату. На обтисковому стані слябінг «1150» прокатується злитки з вуглецевої, легованої і неіржавіючої сталі на сляби завтовшки 100–200 мм, завширшки 1000–1520 мм, завдовжки 1800–4700 мм. Сляби, призначені для перекочування на лист, у гарячому стані передаються на широкосмуговий стан гарячого плющення. Цех гарячого плющення тонкого листа оснащений агрегатами для забезпечення постачання прокату в листах і рулонах — завширшки від 1000 до 1500 мм. Безперервний тонколистовий стан гарячого плющення «1680» з виробничою потужністю 3,0 млн тонн на рік виробляє смуги завтовшки 2,0–8,0 мм, шириною 1000–1500 мм, масою рулону — до 16,0 тонн. На трьох профілегантних агрегатах виробляється понад 500 сортів (куточок, швелери) і спеціальних фасонних профілерозмірів гнутих профілів з вуглецевої, низьколегованої і неіржавіючої сталі з товщиною стінки від 1,0 до 8,0 мм і з шириною розгортки профілю до 1450 мм.

Відповідно до програми технічного переозброєння, «Запоріжсталь» до 2012 року повинно було перейти на 100%-у киснево-конвертерну виплавку з безперервним розливанням сталі. Вартість модернізації оцінювалася у 15 млрд. грн.

Виробничі потужності «Запоріжсталь» складають:

Агломераційний цех (6 агломашин),

Доменний цех (4 доменні печі),

Мартенівський цех (7 мартенівських печей і 1 двохванний сталеплавильний агрегат),

Цех підготовки складів,

Ливарний цех,

Обжимний цех,

Цех гарячої прокатки тонкого листа,

Цех холодної прокатки № 1,

Цех холодної прокатки № 3.

На рисунку 2.1 представлено структура виробництва ПАТ «Запоріжсталь».

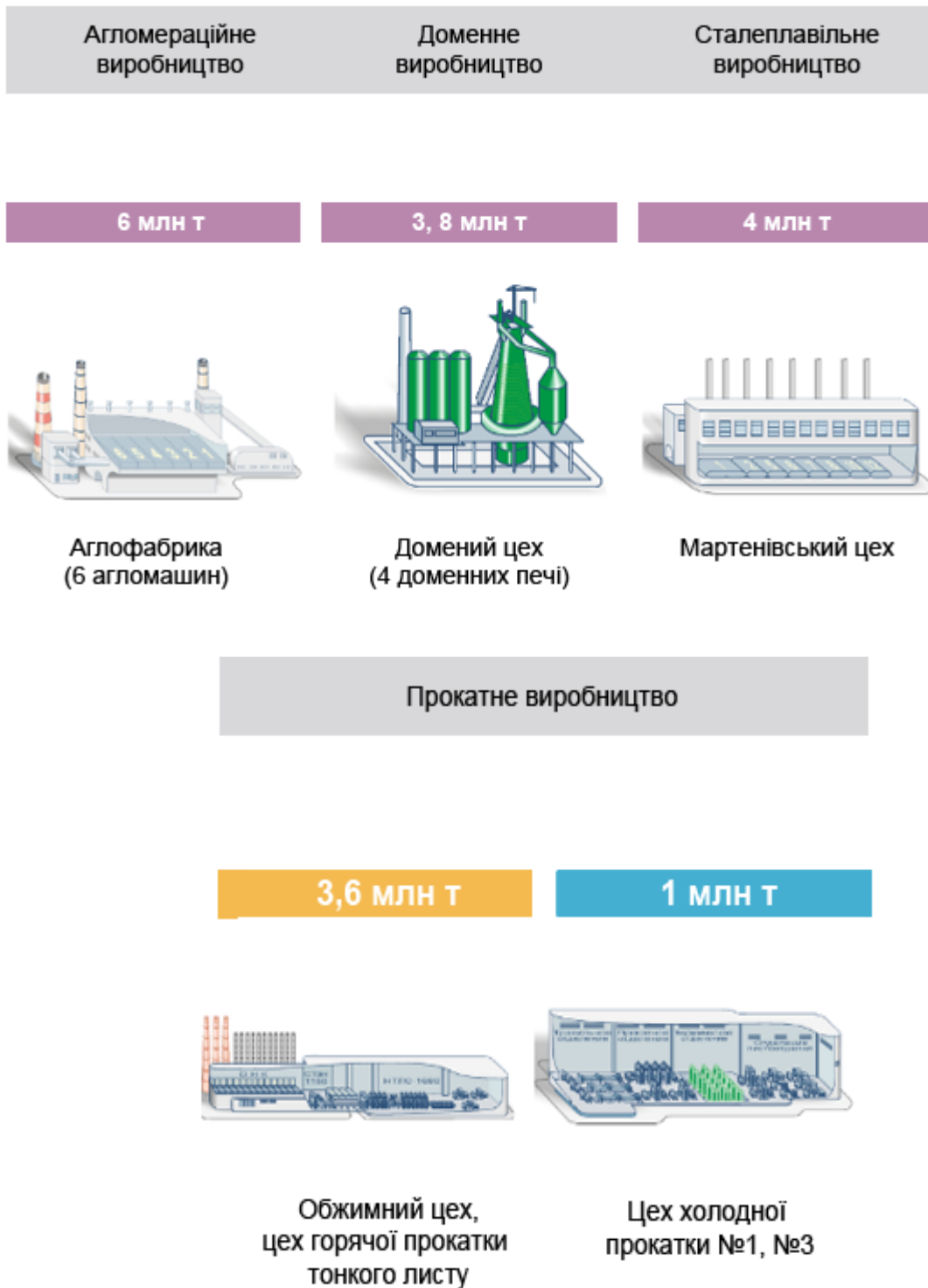

Рисунок 2.1 – Структура виробництва ПАТ «Запоріжсталь»

У агломераційному цеху комбінату виробляється основний залізорудний агломерат. Практично всі процеси виробництва агломерату автоматизовані.

Доменне виробництво щорічно виплавляє близько 3,5 млн. т чавуну / рік. Відмінною особливістю чавуну виробництва МК «Запоріжсталь» є низький вміст у ньому сірки і фосфору.

Виробництво мартенівського цеху становить близько 4,0 млн. т сталі / рік. Мартенівські печі використовують природний газ. Сталь продувається киснем і аргоном. Виплавляється сталь розливається в злитки масою до 18,6 т, які використовуються для виробництва листового прокату.

Ливарне виробництво є базою для одержання литих заготовок запчастин і змінного металургійного устаткування для цехів комбінату і сторонніх споживачів, до складу якого входить спеціалізоване відділення з виробництва виливниць. Проектна потужність відділення виливниць - 360 тис. т / рік.

Цех гарячої прокатки тонкого листа виробляє гарячекатаний прокат в листах і рулонах товщиною від 2,0 до 8,0 мм. Цех гарячої прокатки тонкого листа оснащений агрегатами для забезпечення постачання прокату в листах і рулонах. Безперервний тонколистовий стан «1680» максимальної виробничою потужністю 3,7 млн. т. на рік призначений для виробництва гарячекатаних смуг товщиною 2,0-8,0 мм, шириною 860-1500 мм, масою рулону до 16 т. На трьох профілегибочні агрегатах виробляється більше 500 типорозмірів холодногнутих профілів з вуглецевих і низьколегованих марок сталі товщиною від 1,0 до 8,0 мм і з шириною розгортки профілю до 1440 мм.

Цех холодної прокатки № 1 виробляє холоднокатаний плоский прокат товщиною від 0,5 до 2,0 мм, шириною від 850 до 1500 мм в листах завдовжки до 4000 мм і в рулонах масою до 16 т, а також холоднокатану стрічку товщиною від 0,2 до 2,0 мм.

У ЦХП № 1 на безперервному чотирьохклетьевом стані «1680», двох одноклетьевим реверсивних станах «1680» і «1200» і двох безперервних вузькосмугових чотирьохклетьевих станах, двадцатівалковом стані «1700» і двох безперервних вузькосмугових чотирьохклетьевих станах «450» і «650» виробляється холоднокатаний прокат з вуглецевої і низьколегованої сталі. Цех оснащений засобами для дресирування, поперечного різання і подовжнього розпуску, що забезпечують поставку холоднокатаного прокату товщиною від 0,2 до 2,0 мм, шириною від 10 до 1500 мм і довжиною листа до 3950 мм, а також рулонів масою до 15 т.

Цех холодної прокатки № 3 на стані «2800» виробляє холоднокатаний лист товщиною від 1,5 до 5,0 мм, шириною 1000-2300 мм і довжиною до 3500 мм з вуглецевих марок сталі. У складі цеху мається спеціалізоване відділення з виробництва шліфованих і полірованих листів і рулонів. Максимальна виробнича потужність по гарячекатаного прокату - до 3,7 млн. т, по холоднокатаного прокату - 1,1 млн. т, по холодногнутих профілів - до 500 тис. т.

Криза 2009-2010 рр. ПАТ «Запоріжсталь» 2009-го мала 290,52 млн. грн. збитку вперше за останні роки. При цьому обсяг виробництва сталевого прокату зменшився порівняно з 2008-м на 15%, сталі — на 16,9%, чавуну — на 16,8%. Негативна динаміка спостерігається і в 2010-му.

У складних умовах власники заводу Едуард Шифрін та Алекс Шнайдер вирішили його продати і найвигіднішим стала пропозиція групи російських інвесторів через державний Внешекономбанк запропонували власникам Запоріжсталі \$1,7 млрд., чим завадили Рінату Ахметову викупити Запоріжсталь. За оцінками аналітиків сума \$1,7 млрд. перевищує наявну вартість заводу.

Станом на 22 лютого 2011 р. Запоріжсталь входив до десяти об'єктів, які є найбільшими забруднювачами навколишнього природного середовища в Україні. В екологічну модернізацію МК «Запоріжсталь» за 2013–2014 р.р.

інвестовано близько 2,25 млрд гривень: в 2013 - понад 600 млн гривень, у 2014 році - понад 1 655 млн. гривень

Метою діяльності ПАТ «Запоріжсталь» є отримання прибутку за рахунок підприємницької діяльності.

Предметом діяльності підприємства є:

- виробництво та збут металургійної продукції, продукції виробничого та побутового призначення, інших супутніх видів продукції металургійного циклу;
- виробництво та збут будівельних матеріалів, конструкцій та виробів;
- виробництво та збут іншої продукції промислово-виробничого призначення;
- видавнича та рекламна діяльність;
- зовнішньоекономічна діяльність;
- здійснення інвестиційної діяльності;
- проведення торгівельно-посередницьких операцій з товарами та послугами, як на території України, так і за її межами;
- торгівельна діяльність, в тому числі шляхом створення оптової та роздрібно торгівельної мережі як на території України, так і за її межами;
- інші види діяльності;

На ПАТ «Запоріжсталь» усі найбільш важливі питання, що стосуються діяльності підприємства розглядаються на Загальних зборах акціонерів.

Органи управління ПАТ «Запоріжсталь»:

- 1) Вищий орган Товариства – Загальні збори акціонерів Товариства;
- 2) Виконавчий орган Товариства – Правління Товариства.

Органи контролю ПАТ «Запоріжсталь»:

- 1) Спостережна рада Товариства;
- 2) Ревізійна комісія Товариства.

Організаційна структура управління ПАТ «Запоріжсталь» представлена на рисунку 2.2.

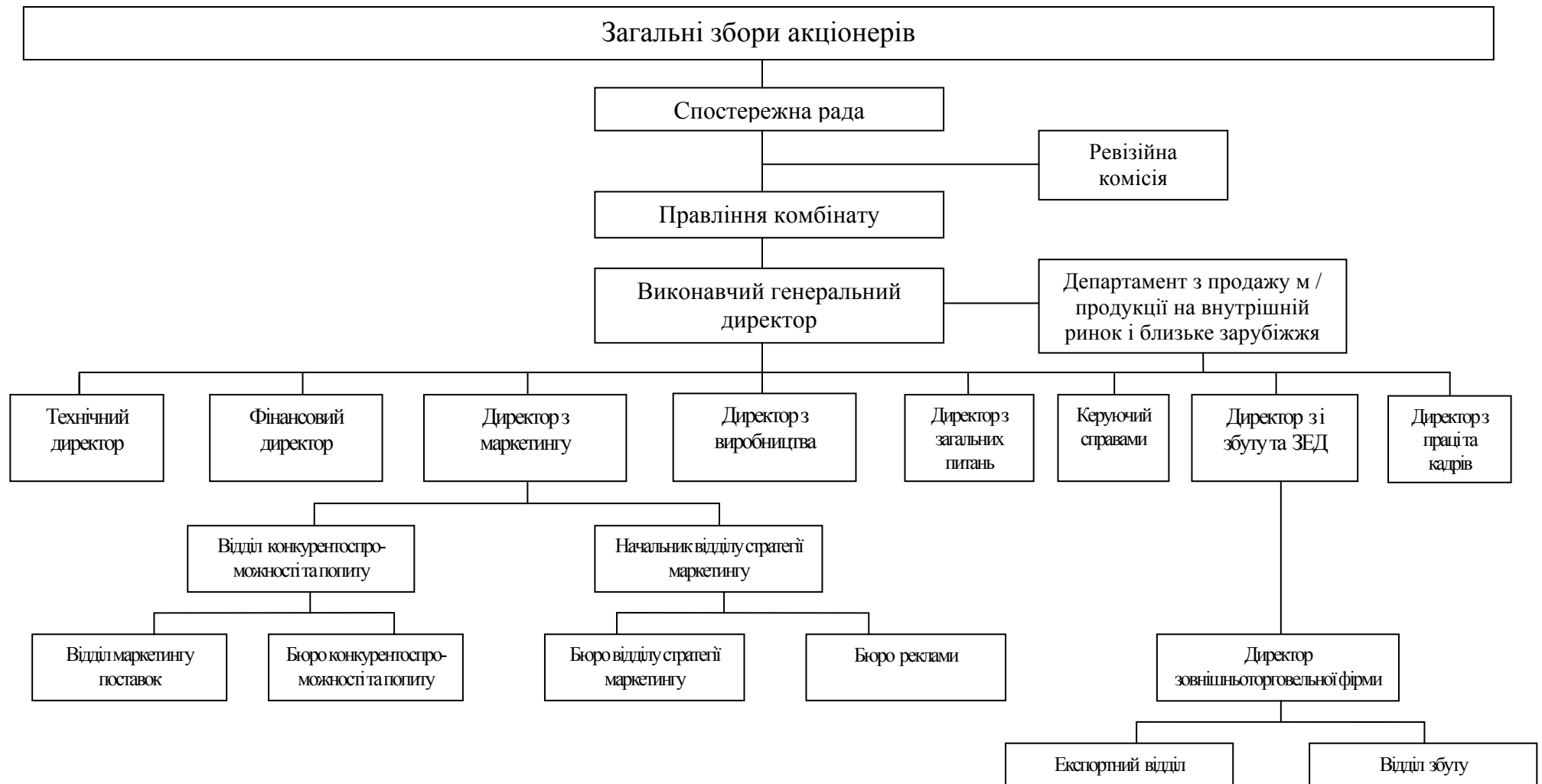

Рисунок 2.2 – Організаційна структура управління ПАТ «Запоріжсталь»

Останні роки підприємство працює досить стабільно, підтримує зв'язки з постійними клієнтами, чим забезпечує собі стабільний збут. У перспективних планах ПАТ «Запоріжсталь» - заміна застарілого мартенівського способу виробництва сталі на сучасний конвертерний цех. Активна маркетингова політика, рекламна діяльність, налагодження ділових зв'язків та отримання великих замовлень дають підстави вважати, що підприємство має позитивні перспективи розвитку.

В цілому, основними проблемами, які негативно впливали на діяльність ПАТ «Запоріжсталь» у 2018 році, були:

- наслідки фінансово-економічної кризи;
- обмеження вільної торгівлі (антидемпінгові мита в країнах Індонезія, Таїланд, Аргентина, США, Мексика, Канада, ввізне мито на прокат в Туреччині);
- перевиробництво металопродукції в Китаї;
- обмеження з постачання сировини з АР Крим та Донецької області;
- складнощі у залученні позикових коштів як від українських, так і від іноземних банків; - високі ціни на енергоносії та послуги з боку державних монополій (в тому числі залізничні перевезення);
- необхідність заміни застарілого та морально зношеного устаткування.

Для вирішення конкретних питань підвищення якості продукції та ефективності виробництва, визначення програм технічного переозброєння цехів і виробництв, екології та охорони праці на ПАТ «Запоріжсталь» виконуються науково-дослідні роботи (НДР)

Кадрова політика ПАТ «Запоріжсталь» спрямована на досягнення кожним співробітником підприємства максимальної ефективності.

Пріоритетні завдання: залучення кваліфікованої молоді; забезпечення наступності фахівців; вдосконалення системи підготовки та перепідготовки кадрів; створення дієвого резерву керівників і фахівців; вдосконалення системи мотивації персоналу та її методів; підвищення добробуту працівників, їх сімей, а також тих ветеранів комбінату, що пішли на пенсію.

2.2 Облік та оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

Головна бухгалтерія ПАТ «Запоріжсталь» є самостійним структурним підрозділом, яка очолюється головним бухгалтером, який безпосередньо знаходиться під керівництвом фінансового директора підприємства. Для обліку та оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» створено відділ розрахунків з працівниками, в якому розраховується заробітна плата всіх структурних підрозділів підприємства. Структура бухгалтерії відповідає лінійному типу, тобто всі працівники бухгалтерії безпосередньо підпорядковуються головному бухгалтеру. Працівники бухгалтерії ПАТ «Запоріжсталь» здійснюють облік згідно до своїх посадових інструкцій. Організаційна структура бухгалтерської служби ПАТ «Запоріжсталь» представлена на рисунку 2.3.

Численність працюючих на ПАТ «Запоріжсталь» визначається підприємством самостійно. Станом на кінець 2018р. чисельність працюючих на металургійному підприємстві склала 11298 чоловік. Облік особового складу ведуть у відділі кадрів ПАТ «Запоріжсталь». Зміни особового складу відображаються в первинних документах: наказі та розпорядженні по підприємству про прийом, переведення, звільнення, надання відпусток.

При прийомі на роботу працівникові надається табельний номер, а в трудовій книжці (що знаходиться у відділі кадрів) робиться позначка про його зарахування на ПАТ «Запоріжсталь» на підставі наказу керівника.

Облік виробітку продукції, обсягу виконаних робіт і заробітної плати працівників ведеться в залежності від характеру виробництва, системи організації і оплати праці, способу контролю якості продукції і інших особливостей роботи.

На ПАТ «Запоріжсталь» облік виробітку продукції, обсяг робіт ведеться в нарядах, які заповнюються на підставі технологічних карт, діючих норм і розцінок згідно з виробничою програмою цеха, дільниці і графіка робіт, видається бригаді або робітнику до початку роботи.

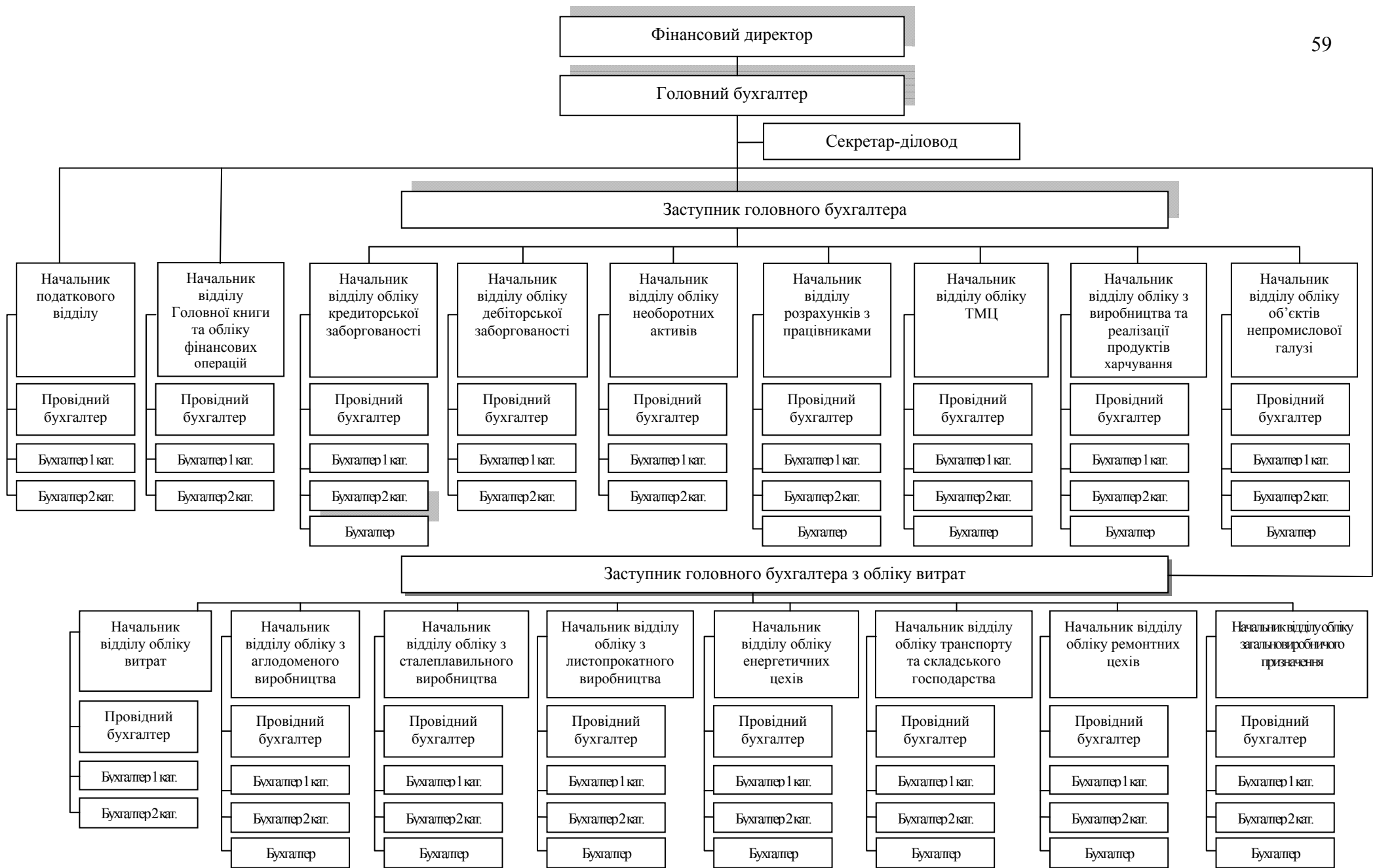

Рисунок 2.3 – Організаційна структура бухгалтерської служби ПАТ «Запоріжсталь»

На рисунку 2.4 представлено схема первинного обліку заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь».

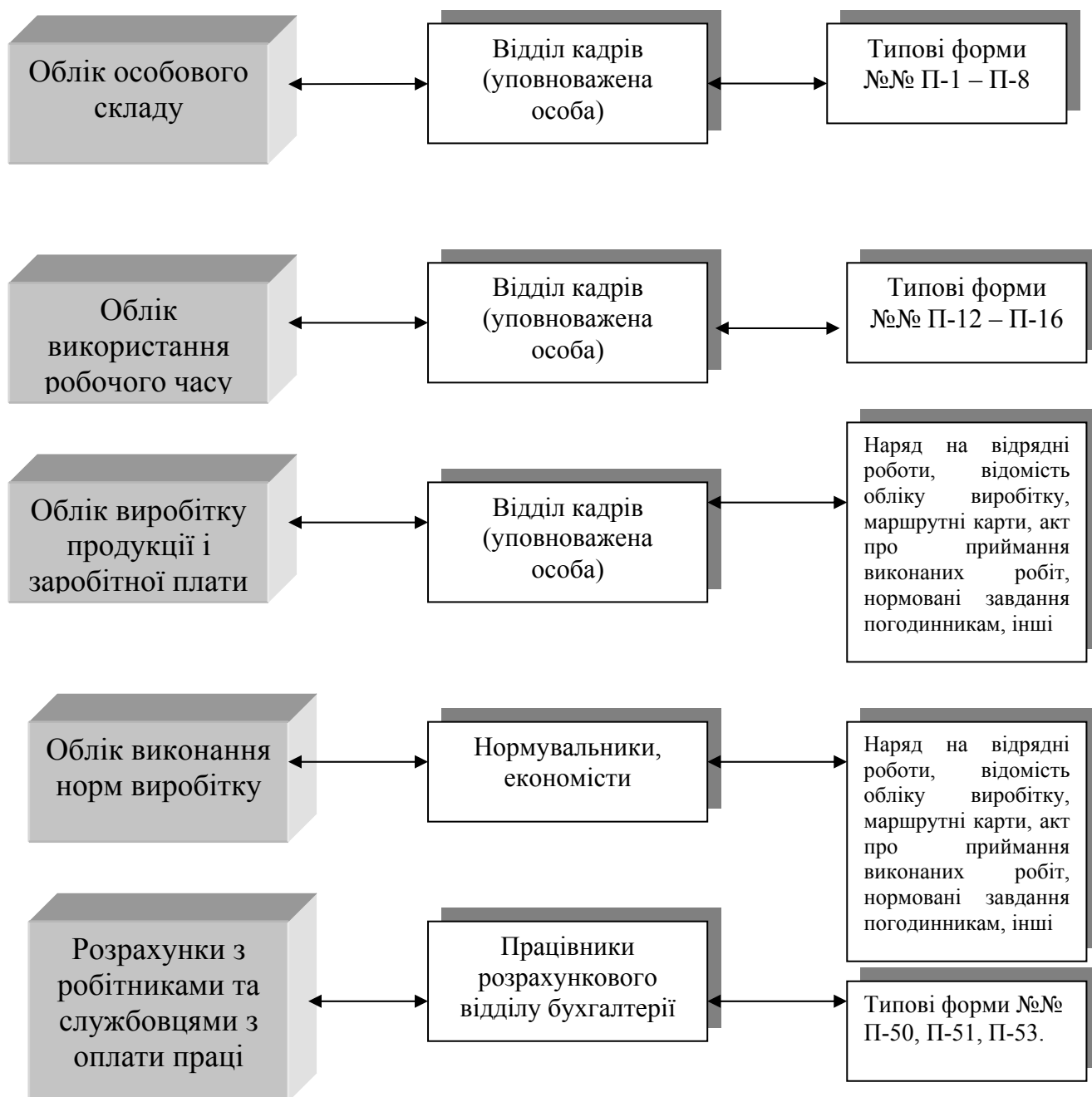

Рисунок 2.4 – Схема первинного обліку заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

Графік документообігу первинних облікових регістрів з обліку заробітної плати, затверджений на ПАТ «Запоріжсталь», відображений в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Графік документообігу первинних облікових реєстрів з обліку заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь», затверджений наказом № 25 від «12» січня 2018 р.

Створення документу						Перевірка документу				Обробка документу		Передача до архіву	
Документ	Кількість примірників	Відповідальний за виписку	Відповідальний за оформлення	Відповідальний за виконання	Строк виконання	Відповідальний за перевірку	Хто надає	Порядок надання	Строк надання	Хто виконує	Строк виконання	Хто виконує	Строк виконання
П - 13	1	Табельник	Табельник	Бухгалтерія	В кінці місяця при нарахуванні оплати праці	Гол. бухгалтер	Табельник	Звітний реєстр	По 3 число наступ. місяця	Гол. бухгалтер	По 5 число наступ. місяця	Бухгалтерія	По закінченні звітного періоду
Т - 40	1	Гол. бухгалтер	Гол. бухгалтер	Механік	2 дні після видачі	Менеджер	Гол. бухгалтер		Останній день тиж-		щоденно		
Маршрутний лист	1		Водій	Водій	Щоденно	Гол. бухгалтер	Водій		Щоденно		щоденно		
П – 50, П - 51	1		Гол. бухгалтер	Гол. бухгалтер	17 числа місяця при видачі авансу, 2 числа наступного місяця при видачі зарплати	Гол. бухгалтер	Гол. бухгалтер		В кінці звітного періоду		17 та 2 числа місяця		
П - 53	1		Гол. бухгалтер	Гол. бухгалтер	Керівник	Гол. бухгалтер	Гол. бухгалтер						

Оформлені майстром документи з обліку виробітку продукції, виконаних робіт передаються разом з листками на оплату простою, доплатними листками нормувальнику для перевірки, який перевіряє правильність застосування розцінок і норм, також він указує другі дані, необхідні для правильного здійснення розрахунків і визначення норм виробітку.

На ПАТ «Запоріжсталь» для узагальнення інформації про облік заробітної плати призначено рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Класифікація рахунків аналітичного обліку на комбінаті «Запоріжсталь» будується ієрархічним методом класифікації з використанням послідовної системи кодування. Кожна позиція у класифікації рахунків аналітичного обліку містить чотири - шістьзначний цифровий код і назву відповідних класифікаційних угруповань. Структура коду схематично має вигляд зображений на рисунку 2.5.

Рисунок 2.5 – Структура коду аналітичних рахунків з обліку заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

На підставі діючого плану рахунків, на ПАТ «Запоріжсталь», формується робочий план рахунків. В таблиці 2.2 наведено фрагмент робочого плану до рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» на ПАТ «Запоріжсталь».

Таблиця 2.2 – Робочий план до рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» ПАТ «Запоріжсталь»

№ субрахунку	Назва субрахунку
1	2
66	Розрахунки за виплатами працівникам
661	Розрахунки за заробітною платою
661000	Розрахунки за заробітною платою адміністративного персоналу
661001	Керівники, директора департаментів, начальники відділів
661002	Інженерно-технічні робітники
661003	Обслуговуючий персонал
661100	Розрахунки за заробітною платою (агломераційний цех)
661101	Начальник, інженерно-технічні робітники цеху
661102	Робітники агломераційного виробництва
661103	Робітники допоміжного виробництва цеху
661104	Робітники економічних відділів цеху
661105	Обслуговуючий персонал
661200	Розрахунки за заробітною платою (доменний цех)
661201	Начальник, інженерно-технічні робітники цеху
661202	Робітники доменного виробництва
661203	Робітники допоміжного виробництва цеху
661204	Робітники економічних відділів цеху
661205	Обслуговуючий персонал
661300	Розрахунки за заробітною платою (мартенівський цех)
661400	Розрахунки за заробітною платою (цех підготовки складів)
661500	Розрахунки за заробітною платою (ливарний цех)
661600	Розрахунки за заробітною платою (обжимний цех)
661700	Розрахунки за заробітною платою (цех гарячої прокатки тонкого листа)
661800	Розрахунки за заробітною платою (цех холодної прокатки №1)
661900	Розрахунки за заробітною платою (цех холодної прокатки №1)

Порядок розрахунку та обліку заробітної плати наведено на підставі даних робітників різних відділів ПАТ «Запоріжсталь».

Вихідні дані для розрахунку, отримані з таблицю обліку використання робочого часу кожного робітника ПАТ «Запоріжсталь» окремо. Розрахунки заробітної плати працівників адміністративного апарату ПАТ «Запоріжсталь» зведені в таблиці 2.3 – 2.5.

Таблиця 2.3 – Розрахунок заробітної плати бухгалтера першої категорії ПАТ «Запоріжсталь» за лютий 2019р.

Дата заповнення	ПІБ	Табельний номер	Індивідуальний податковий номер	Професія, посада	Відпрацьовано годин
08.09.2018р.	Федоренко М.П.	9857	2345678905	Бухгалтер 1 категорії	160
Нараховано за видами оплат			Утримано		
Оклад (за першу половину місяця)		7290,00	Єдиний внесок (за першу половину місяця)		1603,80
Оклад (за другу половину місяця)		7290,00	Єдиний внесок (за другу половину місяця)		3271,75
Щомісячна премія (30%)		4374,00	Податок з доходів фізичних осіб (за першу половину місяця)		1312,20
Доплата за збільшення обсягу роботи (10%)		1458,00	Податок з доходів фізичних осіб (за другу половину місяця)		2676,89
Оплата роботи в святкові і неробочі дні (12%)		1749,60	Військовий збір (за першу половину місяця)		109,35
			Військовий збір (за другу половину місяця)		223,07
Всього нараховано:		22161,60	Всього утримано за рахунок працівника:		4321,51
- за першу половину місяця		7290,00	- за першу половину місяця		1421,55
- за другу половину місяця		14871,60	- за другу половину місяця		2899,96
			Всього утримано за рахунок підприємства:		4875,55
			- за першу половину місяця		1603,80
			- за другу половину місяця		3271,75
			До видачі працівнику:		17840,09
			- за першу половину місяця		5868,45
			- за другу половину місяця		11971,64

Таблиця 2.4 – Розрахунок заробітної плати бухгалтера другої категорії ПАТ «Запоріжсталь» за лютий 2019р.

Дата заповнення	ПІБ	Табельний номер	Індивідуальний податковий номер	Професія, посада	Відпрацьовано годин
08.09.2018р.	Ляшенко Т.А.	5561	2314559125	Бухгалтер 2 категорії	160
Нараховано за видами оплат			Утримано		
Оклад (за першу половину місяця)		6170,00	Єдиний внесок (за першу половину місяця)		1357,40
Оклад (за другу половину місяця)		6170,00	Єдиний внесок (за другу половину місяця)		2769,10
Щомісячна премія (30%)		3702,00	Податок з доходів фізичних осіб (за першу половину місяця)		1110,60
Доплата за збільшення обсягу роботи (10%)		1234,00	Податок з доходів фізичних осіб (за другу половину місяця)		2265,62
Оплата роботи в святкові і неробочі дні (12%)		1480,80	Військовий збір (за першу половину місяця)		92,55
			Військовий збір (за другу половину місяця)		188,80
Всього нараховано:		18756,80	Всього утримано за рахунок працівника:		3657,57
- за першу половину місяця		6170,00	- за першу половину місяця		1203,15
- за другу половину місяця		12586,80	- за другу половину місяця		2454,42
			Всього утримано за рахунок підприємства:		4126,50
			- за першу половину місяця		1357,40
			- за другу половину місяця		2769,10
			До видачі працівнику:		15099,23
			- за першу половину місяця		4966,85
			- за другу половину місяця		10132,38

Таблиця 2.5 – Розрахунок заробітної плати бухгалтера ПАТ «Запоріжсталь» за лютий 2019р.

Дата заповнення	ПІБ	Табельний номер	Індивідуальний податковий номер	Професія, посада	Відпрацьовано годин
08.09.2018р.	Ткаченко С.Г.	9863	2378955786	Бухгалтер	160
Нараховано за видами оплат			Утримано		
Оклад (за першу половину місяця)		5250,00	Єдиний внесок (за першу половину місяця)		1155,00
Оклад (за другу половину місяця)		5250,00	Єдиний внесок (за другу половину місяця)		2356,20
Щомісячна премія (30%)		3150,00	Податок з доходів фізичних осіб (за першу половину місяця)		945,00
Доплата за виконання обов'язків тимчасово відсутнього (10%)		1050,00	Податок з доходів фізичних осіб (за другу половину місяця)		1927,80
Оплата роботи в святкові і неробочі дні (12%)		1260,00	Військовий збір (за першу половину місяця)		78,75
			Військовий збір (за другу половину місяця)		160,65
Всього нараховано:		15960,00	Всього утримано за рахунок працівника:		3112,20
- за першу половину місяця		5250,00	- за першу половину місяця		1023,75
- за другу половину місяця		10710,00	- за другу половину місяця		2088,45
			Всього утримано за рахунок підприємства:		3511,20
			- за першу половину місяця		1155,00
			- за другу половину місяця		2356,20
			До видачі працівнику:		12847,80
			- за першу половину місяця		4226,25
			- за другу половину місяця		8621,55

Для розрахунку заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» складають розрахунок норми тривалості робочого часу для п'ятиденного робочого тижня (40 годин\тиждень) (табл.2.6).

Таблиця 2.6 - Розрахунок норми тривалості робочого часу на ПАТ «Запоріжсталь» за 2019 рік для п'ятиденного робочого тижня (40 годин\тиждень)

№	Показники	Січень 01	Лютий 02	Березень 03	Квітень 04	Травень 05	Червень 06	Липень 07	Серпень 08	Вересень 09	Жовтень 10	Листопад 11	Грудень 12	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Кількість календарних днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	365
	Кількість святкових днів і днів релігійних свят (число місяця, на яке припадає свято)	2 (1,7)	—	1 (8)	1 (28)	2 (1,9)	2 (16,28)	—	1 (24)	—	1 (14)	—	1 (25)	11
	Кількість вихідних днів	8	8	10	8	8	10	8	9	9	8	9	9	104
	Кількість днів, робота в які не проводиться	10	8	11	9	10	12	8	10	9	9	9	10	115
	Кількість робочих днів, із них із тривалістю робочого часу:	21	20	20	21	21	18	23	21	21	22	21	21	250

№	Показники	Січень 01	Лютий 02	Березень 03	Квітень 04	Травень 05	Червень 06	Липень 07	Серпень 08	Вересень 09	Жовтень 10	Листопад 11	Грудень 12	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	7.00 год.	—	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	2	7
	8.00 год.	21	20	19	20	20	17	23	20	21	22	21	19	243
	Кількість днів, що передують святковим та неробочим, у які тривалість робочого дня (зміни) у разі 40-годинного тижня зменшується на годину (число місяця, в яке скорочується тривалість робочого дня)	—	—	1 (7)	1 (30)	1 (8)	1 (27)	—	1 (23)	—	—	—	2 (24,31)	7
	Норма тривалості робочого часу в годинах при 40-годинному робочому тижні	168,00	160,00	159,00	167,00	167,00	143,00	184,00	167,00	168,00	176,00	168,00	166,00	1993,00

Порядок надання відпусток на ПАТ «Запоріжсталь» наведено на рисунку 2.6. Нарахування відпускних проводиться виходячи із розміру середньоденної (годинної) заробітної плати, помноженої на число оплачуваних днів. Розрахунковим періодом для нарахування виплат за час щорічної відпустки, додаткових відпусток у зв'язку з навчанням, або компенсації за невикористані відпустки – є 12 календарних місяців роботи.

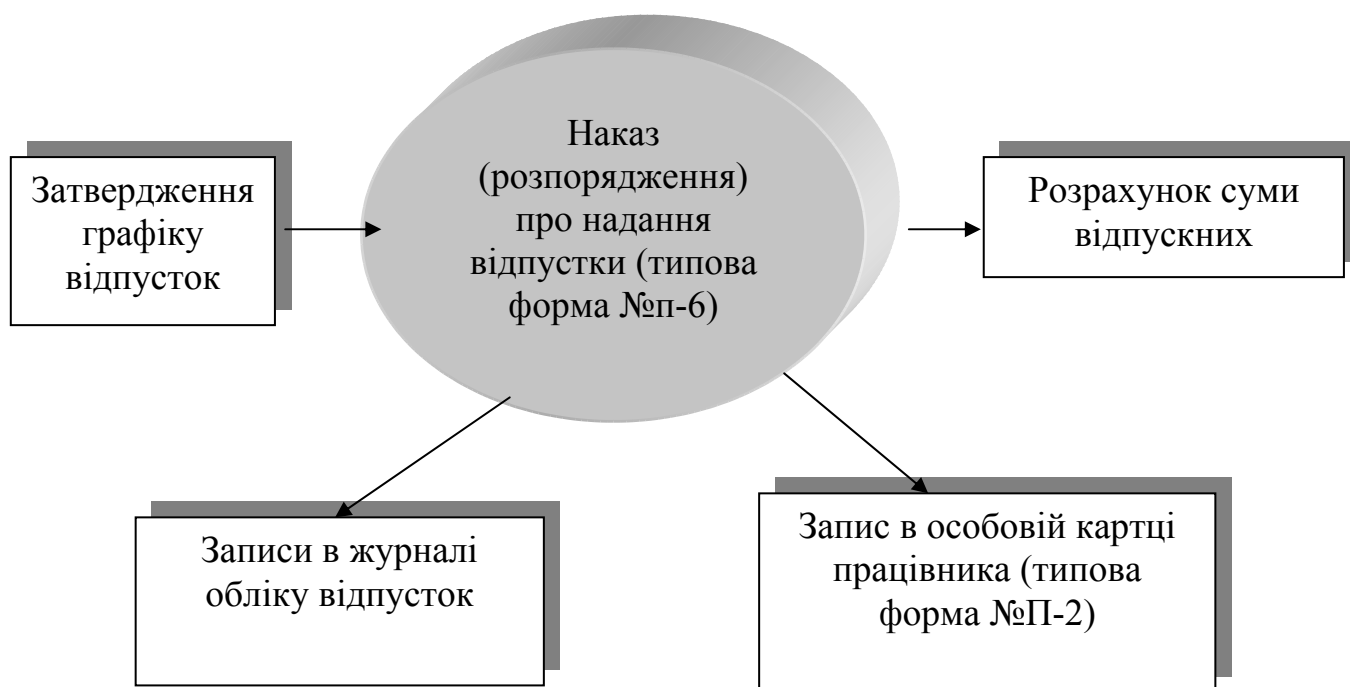

Рисунок 2.6 – Порядок надання відпусток робітникам ПАТ «Запоріжсталь»

Для розрахунку відпускних підсумковий заробіток за останні перед наданням відпустки 12 місяців треба поділити на відповідну кількість календарних днів року (за винятком святкових і неробочих днів, визначених законодавством). Потім одержану середньоденну заробітну плату необхідно помножити на число календарних днів відпустки. На ПАТ «Запоріжсталь» для нарахування відпускних складають відомість, в якій визначають розрахунковий період (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Відомість визначення розрахункового періоду для нарахування відпускних на ПАТ «Запоріжсталь»

Період	Сума заробітної плати для розрахунку відпускних	Тарифна ставка (посадовий оклад)	Кількість календарних днів, що включаються	Кількість календарних днів, що не включаються	Примітки
Грудень 2018	3723	10500	30	1	Світкові дні: 25
Листопад 2018	3723	10500	30	0	
Жовтень 2018	3723	10500	30	1	Світкові дні: 14
Вересень 2018	3723	10500	30	0	
Серпень 2018	3723	10500	30	1	Світкові дні: 24
Липень 2018	3723	10500	31	0	
Червень 2018	3723	10500	29	1	Світкові дні: 28
Травень 2018	3723	10500	28	3	Світкові дні: 1,9,27
Квітень 2018	3723	10500	29	1	Світкові дні: 8
Березень 2018	3723	10500	30	1	Світкові дні: 8
Лютий 2018	3723	10500	28	0	
Січень 2018	3723	10500	29	2	Світкові дні: 1,7
Всього	44676,00		354	11	

Середньоденний заробіток визначається $44676,00 / 354 = 126,20$

Розрахунок відпускних $126,20 * 28 = 3533,70$ грн.

Розрахунки з робітниками ПАТ «Запоріжсталь» проводяться також на підставі нарядів на сумісні роботи (таблиця 2.8). Здійснені розрахунки заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» відображаються в розрахунково-платіжній відомості.

Розрахунок заробітної плати різним категоріям працівників комбінату ПАТ «Запоріжсталь» представлено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.8 – Наряд № 71 на сумісні роботи на період 12.02.2019 – 14.03.2019 (Типова форма № П – 53)

15	01	01	32	Деліев К.С.			01	Токар		II		7596		
Цех	Учас-ток	зміна	Вид оплати	Робочий (ПБ)			Категорія	професія		Розряд		Табельний №		
дата	шифр			Опис робіт	Разряд робіт	Одиниці виміру	Задано (кількість)	Прийнято			Норма, шт.		Всього	
	Витрат	Виробу	Операції					Годні	Брак		Час	Розцінка, грн.	Сума, заробітку	Нормо - години
всього				оплачені										
12.02.2019	23	123	1	Шлифування	02	шт	100	100	-	-		40	4000	32

Таблиця 2.9 - Розрахунок заробітної плати різним категоріям працівників комбінату ПАТ «Запоріжсталь»

Умови	Утримання		Нарахування	До виплати
	ПДФО	Військовий збір	Єдиний внесок	
1	2	3	4	5
Обслуговуючому робітнику нараховано за повний відпрацьований місяць 4173 грн. – мінімальну зарплату.	$4173 * 18\% = 751,14$ грн.	$4173 * 1,5\% = 62,60$ грн.	$4173 * 22\% = 918,06$ грн.	4173 – 813,74
Разом	813,74 грн.		918,06 грн.	3359,26 грн.
Нарахована заробітна плата робітнику ремонтної бригади	$10200 * 18\% = 1836$ грн	$10200 * 1,5\% = 153$ грн	$10200 * 22\% = 2244$ грн.	$10200 - 1989 = 8211,00$ грн.
Разом	1989 грн.		2244 грн.	8211 грн.
Робітниця з окладом 9650,00 працює на 1,0 ставку з доплатою за роботу у вечірній час 10%	$10615,00 * 18\% = 1910,7$ грн.	$10615, * 1,5\% = 159,23$ грн.	2335,30 грн.	10615,00-2069,93 =
Разом	2069,93		2335,30 грн.	8545,07 грн.

Відображення в обліку нарахованої заробітної плати та утримань з неї на ПАТ «Запоріжсталь» відображено в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Кореспонденція рахунків нарахованої заробітної плати та утримань з неї на ПАТ «Запоріжсталь»

№	Зміст операції (документ, що засвідчує її проведення)	Кореспонденція рахунків		Сума, тис.грн.
		Дт	Кт	
1	2	3	4	5
1	Нараховано зарплату і премію (розрахункова або розрахунково-платіжна відомість):			
	— працівникам агломераційного виробництва	23000	661102	114001,00
	— працівникам мартенівського цеху	23000	661300	859600,00
	— працівникам ливарного цеху	23000	661500	754000,00
	— загальновиробничому персоналу	91000	661002	140500,00
	— адміністративному персоналу	92000	661000	357000,00
	— працівнику відділу збуту	93000	661003	64000,00
2	Утримано з доходу працівників суми податку на доходи фізичних осіб			
	— працівникам агломераційного виробництва	661102	64101	20520,18
	— працівникам мартенівського цеху	661300	64101	154728,00
	— працівникам ливарного цеху	661500	64101	135720,00
	— загальновиробничому персоналу	661002	64101	25290,00
	— адміністративному персоналу	661000	64101	64260,00
	— працівнику відділу збуту	661003	64101	11520,00
3	Утримано з доходу працівників суми військовий збір			
	— працівникам агломераційного виробництва	661102	64102	1710,015
	— працівникам мартенівського цеху	661300	64102	12894,00
	— працівникам ливарного цеху	661500	64102	11310,00
	— загальновиробничому персоналу	661002	64102	2107,5
	— адміністративному персоналу	661000	64102	5355,00
	— працівнику відділу збуту	661003	64102	960,00

2.3 Аналіз фінансового стану ПАТ «Запоріжсталь»

Фінансовий аналіз повинен враховувати усі найважливіші параметри (показники) фінансово-господарської діяльності ПАТ «Запоріжсталь». Точна і об'єктивна оцінка фінансового стану підприємства не може ґрунтуватися на довільному наборі показників, тому для фінансового аналізу необхідно використовувати вихідні показники, які доцільно об'єднати у групи (рисунок 2.7).

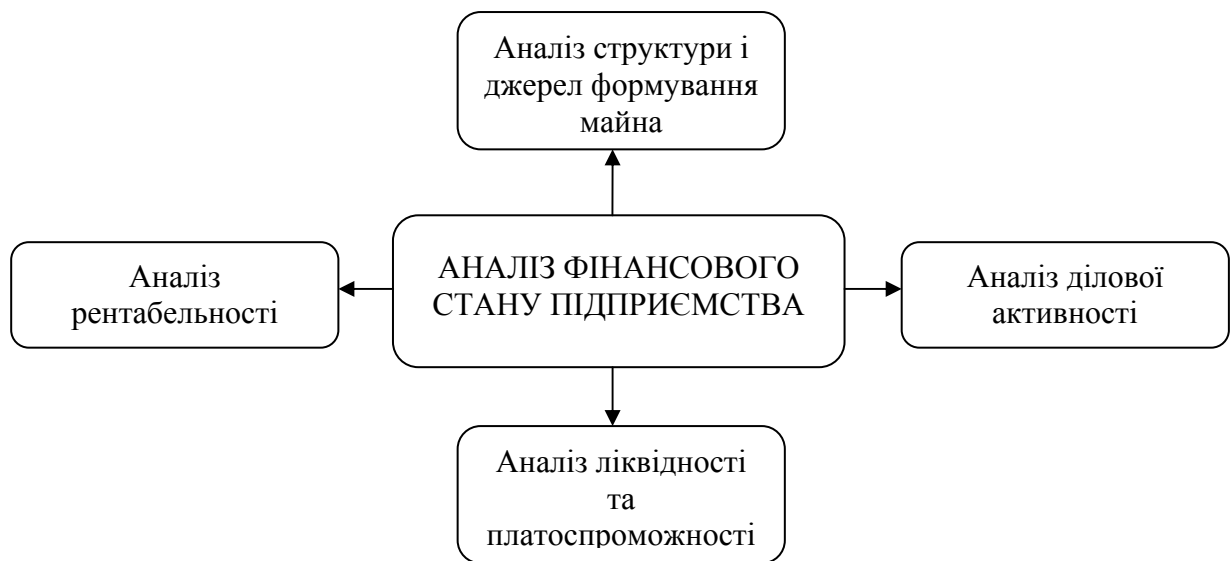

Рисунок 2.7 – Групи показників фінансового аналізу ПАТ «Запоріжсталь»

Основними джерелами інформації для проведення аналізу фінансового стану ПАТ «Запоріжсталь» виступають показники фінансової звітності:

- Баланс підприємства (форма №1) за період 2016-2018 роки (Додаток А,Б,В);
- Звіт про фінансові результати (форма №2) за 2016-2018 роки (Додаток А,Б,В).

На основі аналізу балансу підприємства здійснюється попередня оцінка його фінансового стану. Для аналізу структури і джерел формування майна використовують прийоми горизонтального і вертикального аналізу та на підставі аналітичного групування статей активу і пасиву балансу складаються наступні таблиці 2.11-2.12.

Таблиця 2.11 – Аналіз статей активу балансу ПАТ «Запоріжсталь» за 2016-2018 роки

Актив балансу	На 31.12.2016р.		На 31.12.2017р.		На 31.12.2018р.		Абсолютне відхилення тис.грн.		Зміни у % до попереднього року	
	тис.грн.	%	тис.грн	%	тис.грн	%	2017-2016 р.	2018 - 2017 р.	[2017/2016 *100%]-100	[2018/2017 *100%]-100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Необоротні активи	19320447	47,73	23499048	37,91	22912163	33,47	4178601	-586885	21,63	-2,50
Нематеріальні активи	9569	0,02	20346	0,03	26105	0,04	10777	5759	112,62	28,31
Незавершені капітальні інвестиції	2121178	5,24	1408344	2,27	1293019	1,89	-712834	-115325	-33,61	-8,19
Основні засоби	16054020	39,66	20952658	33,80	20547936	30,02	4898638	-404722	30,51	-1,93
Інвестиційна нерухомість	6965	0,02	8020	0,01	6741	0,01	1055	-1279	15,15	-15,95
Інші фінансові інвестиції	1128608	2,79	1109680	1,79	1038362	1,52	-18928	-71318	-1,68	-6,43
Інші необоротні активи	107	0,00	-	0,00	-	0,00	-107	-	-100,00	-
II. Оборотні активи	21159950	52,27	38487761	62,09	45536196	66,53	17327811	7048435	81,89	18,31
Запаси	4086059	10,09	5133524	8,28	5112500	7,47	1047465	-21024	25,64	-0,41
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги:	6292365	15,54	11158065	18,00	17015658	24,86	4865700	5857593	77,33	52,50
Дебіторська заборгованість за розрахунками	1289197	3,18	2062669	3,33	2180284	3,19	773472	117615	60,00	5,70

Продовження таблиці 2.11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Інша поточна дебіторська заборгованість	7560490	18,68	17845366	28,79	18859141	27,55	10284876	1013775	136,03	5,68
Поточні фінансові інвестиції	700	0,00	-	-	-	0,00	-700	0	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1027834	2,54	348928	0,56	423708	0,62	-678906	74780	-66,05	21,43
Інші оборотні активи	647241	1,60	1630937	2,63	1658514	2,42	983696	27577	151,98	1,69
Витрати майбутніх періодів	256044	0,63	308272	0,50	286391	0,42	52228	-21881	20,40	-7,10
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	2071	0,01	265	0,00	551	0,00	-1806	286	-87,20	107,92
Баланс	40482468	100	61987074	100	68448910	100	21504606	6461836	53,12	10,42

Таблиця 2.12 – Аналіз статей пасиву балансу ПАТ «Запоріжсталь» за 2016-2018 роки

Пасив балансу	На 31.12.2016р.		На 31.12.2017р.		На 31.12.2018р.		Абсолютне відхилення тис.грн.		Зміни у % до попереднього року	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%	2017-2016 р.	2018 - 2017 р.	[2017/2016 *100%]-100	[2018/2017 *100%]-100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Власний капітал	20185654	49,86	26231593	42,32	30893050	45,13	6045939	4661457	29,95	17,77
Зареєстрований (пайовий) капітал	660920	1,63	660920	1,07	660920	0,97	0	0	0,00	0,00
Капітал у дооцінках	8787256	21,71	11014792	17,77	10139310	14,81	2227536	-875482	25,35	-7,95
Додатковий капітал	-161333	-0,40	-	0,00	-	0,00	161333	-	-100,00	-
Резервний капітал	506200	1,25	506200	0,82	506200	0,74	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	10392611	25,67	14049681	22,67	19586620	28,61	3657070	5536939	35,19	39,41
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	3012500	7,44	3409429	5,50	3006951	4,39	396929	-402478	13,18	-11,80
Відстрочені податкові зобов'язання	914766	2,26	1143353	1,84	923959	1,35	228587	-219394	24,99	-19,19
Довгострокові кредити банків	797778	1,97	655095	1,06	342679	0,50	-142683	-312416	-17,89	-47,69
Інші довгострокові зобов'язання	45053	0,11	31537	0,05	23777	0,03	-13516	-7760	-30,00	-24,61

Продовження таблиці 2.12

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Довгострокові забезпечення	1254424	3,10	1579041	2,55	1716163	2,51	324617	137122	25,88	8,68
Цільове фінансування	479	0,00	403	0,00	373	0,00	-76	-30	-15,87	-7,44
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	17284314	42,70	32346052	52,18	34548607	50,47	15061738	2202555	87,14	6,81
Короткострокові кредити банків	2985146	7,37	3044256	4,91	3016618	4,41	59110	-27638	1,98	-0,91
Поточна кредиторська заборгованість за:										
довгостроковими зобов'язаннями	14645	0,04	13516	0,02	13516	0,02	-1129	-	-7,71	-
товари, роботи, послуги	11282625	27,87	26157728	42,20	28767509	42,03	14875103	2609781	131,84	9,98
розрахунками з бюджетом	170520	0,42	295621	0,48	87408	0,13	125101	-208213	73,36	-70,43
розрахунками зі страхування	10307	0,03	11526	0,02	18224	0,03	1219	6698	11,83	58,11
розрахунками з оплати праці	48660	0,12	58119	0,09	83159	0,12	9459	25040	19,44	43,08

Продовження таблиці 2.12

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	21322	0,05	7766	0,01	10503	0,02	-13556	2737	-63,58	35,24
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	13974	0,03	13974	0,02	13974	0,02	-	-	-	-
Поточні забезпечення	98428	0,24	128887	0,21	162775	0,24	30459	33888	30,95	26,29
Доходи майбутніх періодів	394	0,0	369	0,0	353	0,0	-25	-16	-6,35	-4,34
Інші поточні зобов'язання	2638293	6,52	2614290	4,22	2374568	3,47	-24003	-239722	-0,91	-9,17
IV.Зобов'язання, пов'язанні з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групи вибуття	-	-	-	-	302	0,00	-	302	-	-
Баланс	40482468	100	61987074	100	68448910	100	21504606	6461836	53,12	10,42

Аналізуючи дані таблиці 2.11, можна відмітити, що на ПАТ «Запоріжсталь» збільшення валюти балансу відбулось за рахунок збільшення оборотних активів. Так, станом на 31.12.2016 році сума оборотних активів склала 21159950,00 тис. грн. або 52,27%, але на кінець 2017 року в порівнянні з 2016 роком сума оборотних активів зросла на 17327811 тис. грн. та склала 38487761,00 тис. грн., станом на кінець 2018р. сума оборотних активів зросла і склала 45536196,00 тис.грн., що в загальній структурі майна підприємства складає 66,53%.

Вартість необоротних активів підприємства на кінець 2017 року в порівнянні з 2016 роком збільшилась на 4178601,00 тис. грн., темп зросту склав 21,63%. Станом на 31.12.2018р. сума необоротних склала 22912163, 00 тис. грн, що в загальній структурі активів підприємства складає 33,47%.

Порівняно з 2016 роком в 2017 році спостерігається зменшення грошових коштів на 678906,00 тис. грн., темп зниження складають 66,05 %, що свідчить про уповільнення їх обороту, але станом на 31.12.2018р. сума грошових коштів зросла на 74780,00 тис.грн., що в загальній структурі активів підприємства складає 0,62%.

Динаміка структури необоротних і оборотних активів ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018 рр. представлено на рисунку 2.8.

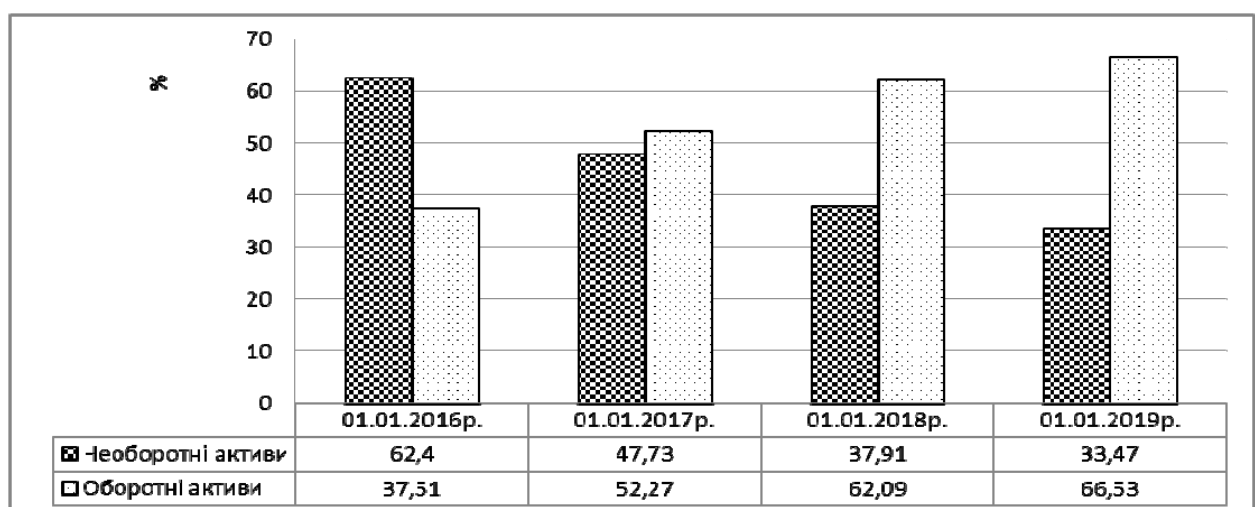

Рисунок 2.8 – Динаміка необоротних і оборотних активів ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018 рр.

На підставі рисунку 2.8 видно, що на протязі трьох років структура балансу істотно змінювалась. Так станом на початок 2016 року в структурі активу оборотні активи займали в балансі – 37,51 %, а необоротні 62,4 %. Станом 01.01.2017р. ситуація змінилась, в структурі активу оборотні активи збільшили свою частку до 52,27 %, та відповідно необоротні активи знизили свою частку до 47,73 %. На 01.01.2018р. відповідно частка оборотних активів в загальній структурі активу підприємства склала 66,53%, а необоротних активів – 37,91%. Станом на 01.01.2019р. частка оборотних активів в загальній структурі активу підприємства склала 62,09%, а необоротних активів – 33,47%. Такі зміни говорять про негативні процеси у господарській діяльності підприємства. Аналізуючи дані таблиці 2.20 можна відмітити, що станом на 31.12.2016р. частка власного капіталу склала 49,86 %, а позиковий капітал – 50,14%. Станом на 31.12.2017р. частка власного капіталу в загальній структурі пасиву балансу зменшилася та склала 42,32%, позиковий капітал збільшився до 57,68%. Така структура джерел формування майна підприємства є ознакою зниження фінансової стійкості підприємства.

Аналізуючи структуру пасиву балансу, можна відмітити, що станом на кінець 2016 року підприємство отримало прибуток на суму 10392611,00 тис. грн., на 31.12.2017 р. прибуток склав 14049681,00 тис. грн., на 31.12.2018р. сума прибутку склала 19586620,00 тис. грн. Нерозподілений прибуток займає дуже велику частку у структурі власного капіталу, тобто на кінець 2016р. – 25,67%, на кінець 2017ро. – 22,67%, на кінець 2018р. – 28,61%, Така ситуація може у майбутньому призвести до фіктивного банкрутства тому, що такий прибуток може бути розподілений між учасниками. Кредиторська заборгованість і поточні зобов'язання станом на кінець 2016р. склали 42,7%, але на кінець 2017р. вона зросла до 52,18%. Збільшення поточних зобов'язань є негативним показником в діяльності підприємства ПАТ «Запоріжсталь».

Динаміка статей пасиву балансу ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018 рр. представлена на рисунках 2.9 -2.10.

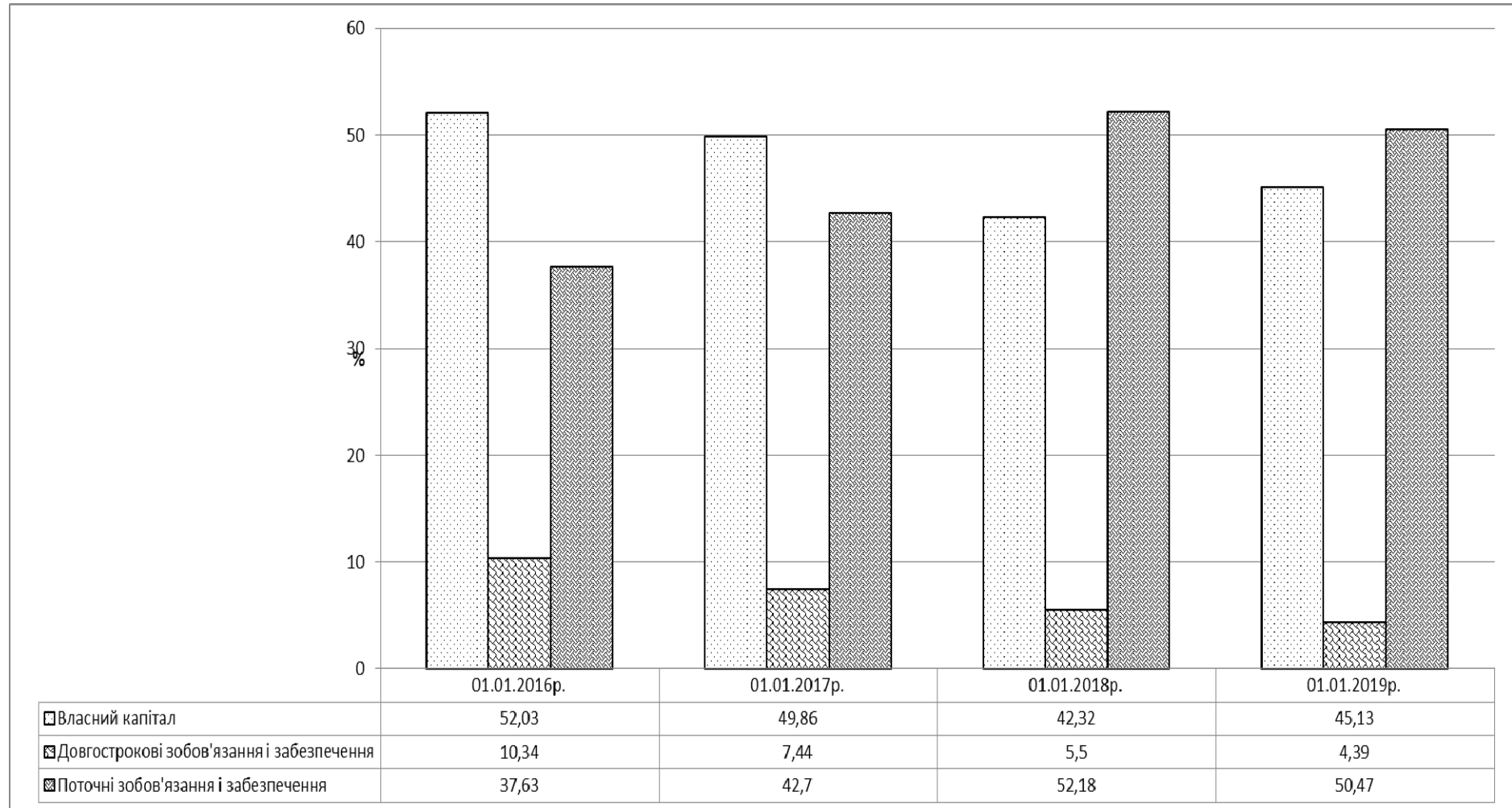

Рисунок 2.9 – Динаміка власного та позикового капіталу ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018 рр.

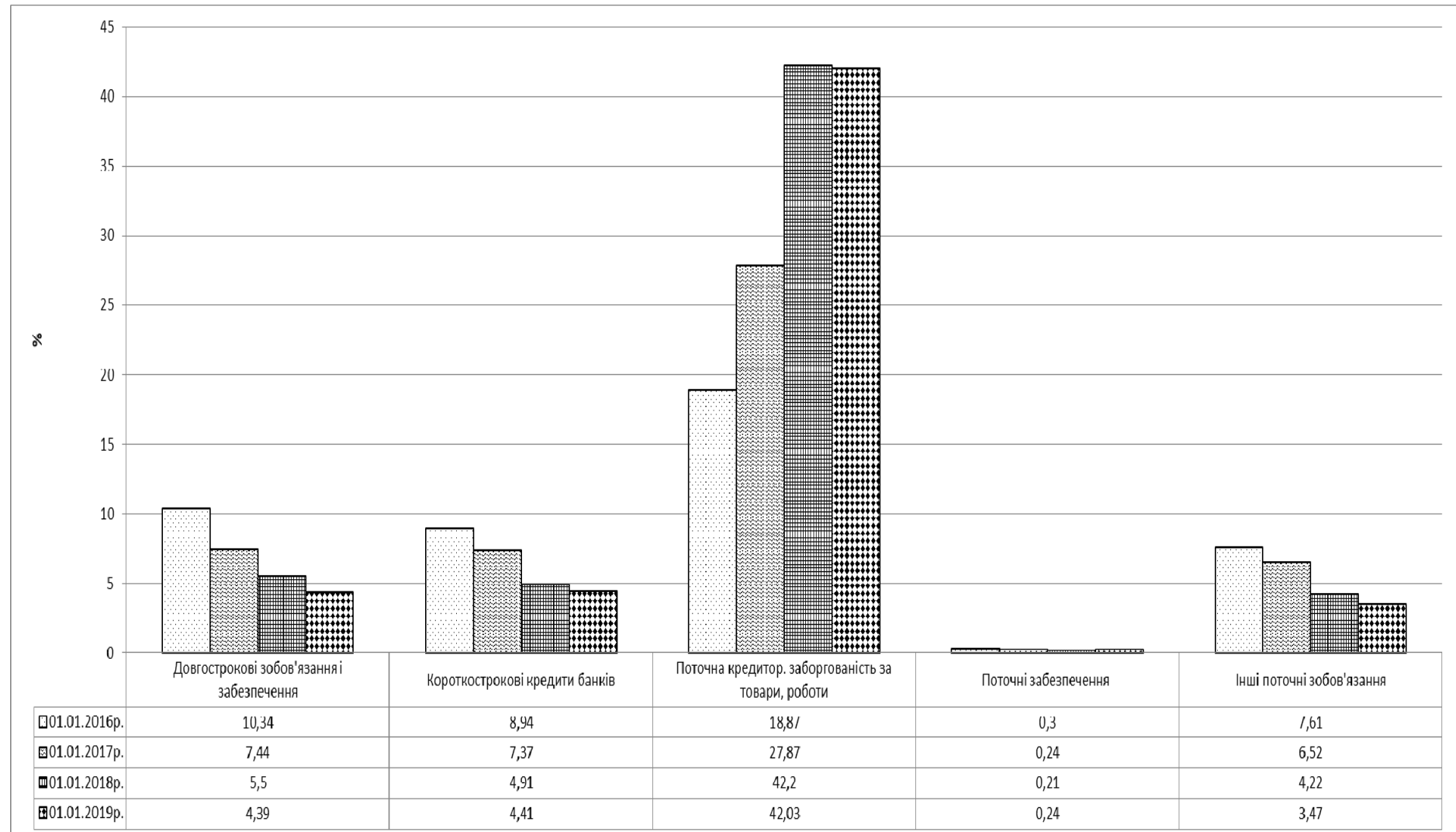

Рисунок 2.10 – Динаміка структури позикового капіталу ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018 рр.

На підставі рисунків 2.9 – 2.10 можна відмітити, що на протязі трьох років структура пасиву балансу змінювалась: на протязі 2016 – 2018рр. позиковий капітал, в загальній структурі пасиву балансу збільшувався. На кінець 2018 року в порівнянні з 2017 роком збільшилась сума власного капіталу та склала 30893050,00 тис. грн.

Взагалі враховуючи аналіз балансу, можна відмітити, що ПАТ «Запоріжсталь» має незадовільний фінансовий стан підприємства. Про це свідчить збільшення валюти балансу за рахунок довгострокової та поточної кредиторської заборгованості.

У короткостроковій перспективі критерієм оцінки фінансового стану ПАТ «Запоріжсталь» є його ліквідність і платоспроможність, тобто здатність своєчасно і в повному обсязі розраховуватися за короткостроковими зобов'язаннями.

Ліквідність підприємства - це його можливість перетворювати свої активи в гроші для покриття всіх необхідних платежів. Необхідність аналізу стану ліквідності підприємства в ринкових умовах зумовлюється насамперед тим, що жодне з них у цих умовах не застраховане від банкрутства, то є положення, коли воно не може розраховуватися за своїми боргами і зазнає фінансового краху.

Платоспроможність — це можливість підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої строкові зобов'язання. Платоспроможність розглядається як один із індикаторів фінансового стану підприємства. До платіжних засобів відносять грошові кошти, короткострокові цінні папери та частку дебіторської заборгованості щодо якої є впевненість у надходженні. До строкових зобов'язань включають поточні пасиви: короткострокові кредити банків, кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги, бюджету тощо.

Перевищення платіжних засобів над строковими зобов'язаннями характеризує підприємство як платоспроможне.

Про неплатоспроможність підприємства свідчить відсутність грошей на розрахунковому та інших рахунках в банку, наявність прострочених кредитів банку, позик, заборгованості фінансовим органам, тривале порушення термінів виплат заробітної плати тощо.

Причинами неплатоспроможності можуть бути:

- невиконання договірних зобов'язань підприємства щодо постачання замовникам продукції;
- зростання рівня виробничих витрат, що призводить до зниження величини прибутку;
- неплатоспроможність самих замовників;
- значне відволікання коштів у дебіторську заборгованість та у надлишкові виробничі запаси.

На сьогоднішній день є багато методик аналізу фінансового стану згідно розрахунку фінансових показників. Відповідно до методичних рекомендацій, запропонованих аудиторською палатою України, та Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» можна розраховувати наступні групи аналітичних коефіцієнтів ПАТ «Запоріжсталь» (таблиця 2.13).

Забезпеченість фінансовими ресурсами, а отже і фінансовий стан ПАТ «Запоріжсталь», залежить від виконання планів матеріально-технічного постачання, виробництва, реалізації та прибутку. Існує і зворотний зв'язок: відсутність грошових засобів може призвести до перебоїв у постачанні та виробництві на ПАТ «Запоріжсталь».

Ринкові умови господарювання та проблеми фінансового забезпечення діяльності підприємств обумовлюють необхідність зміни фінансово-економічної політики та кваліфікованої оцінки фінансового стану з метою виживання їх в умовах кризи і подальшого економічного зростання. Тому на ПАТ «Запоріжсталь» здійснюють фінансовий аналіз.

Таблиця 2.13 - Аналіз показників фінансового стану ПАТ «Запоріжсталь» за 2016 -2018 рр.

№ з/п	Показник	Формула розрахунку показника за фінансовою звітністю	На 31.12.2016 рік	На 31.12.2017 рік	На 31.12.2018 рік	Нормативне значення показника	Відхилення до попереднього року	
							2017р. до 2016р.	[2018р. до 2017р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Аналіз ліквідності підприємства							
1.1	Коефіцієнт покриття	$(\text{ф1 p 1195} - \text{ф1 p 1170}) / (\text{ф1 p 1695} - \text{ф1 p 1665})$	1,21	1,18	1,31	1,0 - 2,0 збільшення	-0,03	0,13
1.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$(\text{ф1 p 1195} - \text{ф1 p 1170} - \text{ф1 p 1100}) / (\text{ф1 p 1695} - \text{ф1 p 1665})$	0,97	1,02	1,16	0,7-0,8 збільшення	0,05	0,14
1.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$(\text{ф1 p 1160} + \text{ф1 p 1165}) / (\text{ф1 p 1695} - \text{ф1 p 1665})$	0,06	0,01	0,01	0,25 - 0,5; збільшення	-0,05	-
1.4	Чистий оборотний капітал, тис.грн.	$(\text{ф1 p 1195} - \text{ф1 p 1170}) - (\text{ф1 p 1695} - \text{ф1 p 1665})$	3619986,0	5833806,0	10701551,0	Збільшення	2213820	4867745
2	Аналіз платоспроможності підприємства							
2.1	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	$\text{ф1 p 1495} / \text{ф1 p 1900}$	0,5	0,42	0,45	$\geq 0,5$, збільшення	-0,08	0,03

Продовження таблиці 2.13

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.2	Коефіцієнт фінансування	$(\phi 1 \text{ p } 1595 + \phi 1 \text{ p } 1695) / \phi 1 \text{ p } 1495$	1,01	1,36	1,22	< 1, зменшення	0,35	-0,14
2.3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	$((\phi 1 \text{ p } 1195 - \phi 1 \text{ p } 1170) - (\phi 1 \text{ p } 1695 - \phi 1 \text{ p } 1665)) / (\phi 1 \text{ p } 1695 - \phi 1 \text{ p } 1665)$	0,17	0,15	0,24	> 0,1-0,2; збільшення	-0,02	0,09
2.4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$((\phi 1 \text{ p } 1195 - \phi 1 \text{ p } 1170) - (\phi 1 \text{ p } 1695 - \phi 1 \text{ p } 1665)) / \phi 1 \text{ p } 1495$	0,18	0,22	0,35	> 0,1 Збільшення	0,04	0,13
3		Аналіз ділової активності підприємства						
3.1	Коефіцієнт оборотності активів	$\phi 2 \text{ p } 2000 / ((\phi 1 \text{ p } 1300 \text{ (гр. 3)} + \phi 1 \text{ p } 1300 \text{ (гр. 4)})/2)$	0,94	0,91	0,91	Збільшення	-0,03	-
3.2	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$\phi 2 \text{ p } 2000 / (((\phi 1 \text{ p } 1605 + \phi 1 \text{ p } 1615 + \phi 1 \text{ p } 1620 + \phi 1 \text{ p } 1625 + \phi 1 \text{ p } 1630 + \phi 1 \text{ p } 1660 \text{ (гр 3)}) + (\phi 1 \text{ p } 1605 + \phi 1 \text{ p } 1615 + \phi 1 \text{ p } 1620 + \phi 1 \text{ p } 1625 + \phi 1 \text{ p } 1630 + \phi 1 \text{ p } 1660 \text{ (гр 4)})/2)$	3,73	2,45	2,13	Збільшення	-1,28	-0,32

Продовження таблиці 2.13

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$\phi 2 \text{ p } 2000 / (((\phi 1 \text{ p } 1120 + \phi 1 \text{ p } 1125 + \phi 1 \text{ p } 1130 + \phi 1 \text{ p } 1135 + \phi \text{ p } 1155 \text{ (гр. 3))} + (\phi 1 \text{ p } 1120 + \phi 1 \text{ p } 1125 + \phi 1 \text{ p } 1130 + \phi 1 \text{ p } 1135 + \phi 1 \text{ p } 1155 \text{ (гр. 4))})/2)$	3,73	2,02	1,71	Збільшення	-1,71	-0,31
3.4	Строк погашення кредиторської заборгованості, дн.	Тривалість періоду / коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	98	149	171	Зменшення	51	22
3.5	Строк погашення дебіторської заборгованості, дн.	Тривалість періоду / коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	122	180	213	Зменшення	58	33
3.6	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	$\phi 2 \text{ p } 2000 / ((\phi 1 \text{ p } 1100 \text{ (гр. 3)} + (\phi 1 \text{ p } 1100 \text{ (гр. 4))})/2)$	1,54	2,08	2,41	Збільшення	0,54	0,33
3.7	Фондовіддача	$\phi 2 \text{ p } 2000 / ((\phi 1 \text{ p } 1011 \text{ (гр. 3)} + \phi 1 \text{ p } 1011 \text{ (гр. 4))})/2)$	0,49	0,6	0,68	Збільшення	0,11	0,08

Продовження таблиці 2.13

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.8	Коефіцієнт віддачі власного капіталу	$\phi 2 \text{ p } 2000 / ((\phi 1 \text{ p } 1495 \text{ (гр. 3)} + \phi 1 \text{ p } 1495 \text{ (гр. 4)})/2)$	0,46	0,5	0,52	Збільшення	0,04	0,02
4		Аналіз рентабельності підприємства						
4.1	Коефіцієнт рентабельності активів	$\phi 2 \text{ p } 2350 \text{ або } \phi 2 \text{ p } 2355 / ((\phi 1 \text{ p } 1300 \text{ (гр. 3)} + \phi 1 \text{ p } 1300 \text{ (гр. 4)})/2)$	0,03	0,02	0,02	> 0,2 збільшення	-0,01	-
4.2	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$\phi 2 \text{ p } 2350 \text{ або } \phi 2 \text{ p } 2355 / \phi 2 \text{ p } 2000$	0,07	0,04	0,04	Збільшення	-0,03	-
4.3	Коефіцієнт рентабельності реалізації	$\phi 2 \text{ p } 2190 / (\phi 2 \text{ p } 2050 + \phi 2 \text{ p } 2130 + \phi 2 \text{ p } 2150)$	0,14	0,07	0,07	Збільшення	-0,07	-
4.4	Коефіцієнт рентабельності продукції	$\phi 2 \text{ p } 2190 / (\phi 2 \text{ p } 2050 + \phi 2 \text{ p } 2130 + \phi 2 \text{ p } 2150)$	0,26	0,13	0,12	Збільшення	-0,13	-0,01

Отже, згідно розрахованих коефіцієнтів (табл. 2.13) видно, що коефіцієнти ліквідності ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018рр. практично всі відповідають нормативним значенням та мають тенденцію до збільшення, за виключенням коефіцієнта абсолютної ліквідності, який не тільки не відповідає нормативу, але й має тенденцію до зменшення, що вказує на те, що підприємство не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром.

Коефіцієнт покриття має норматив 1-2, але бажаним є значення коефіцієнта 2-3, тобто аналізуючи динаміку даного коефіцієнта ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018рр. з 1,21 до 1,31, можна відмітити, що все ж такі підприємство має проблемний стан платоспроможності, так як оборотних активів недостатньо для того, щоб відповісти за поточною кредиторською заборгованістю. Все це, може в майбутньому визвати проблеми з платоспроможністю, та як наслідки прямі фінансові втрати на ПАТ «Запоріжсталь».

Чистий оборотний капітал підприємства за період 2016-2018рр. має позитивне значення та тенденцію до збільшення. На кінець 2018 року на ПАТ «Запоріжсталь» його величина складає – 10701551,00 тис. грн., що свідчить про те, що підприємство спроможне оплатити за рахунок оборотних коштів свої короткострокові зобов'язання. Зростання цього показника свідчить про підвищення ліквідності активів ПАТ «Запоріжсталь» та збільшення його кредитоспроможності.

Коефіцієнт фінансування протягом аналізованого періоду коливався. Значення цього показника не було в межах нормативного значення. Однак в на кінець 2017 року ситуація погіршилась, відповідно значення цього показника на 2017 рік – 1,36, що говорить про фінансову залежність підприємства від позикових джерел, але станом на 31.12.2018р. значення цього показника знизилася до 1,22.

На підставі даних таблиці 2.13 представимо для наочності динаміку показників ліквідності та платоспроможності ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018 рр.(рисунки 2.11 - 2.12).

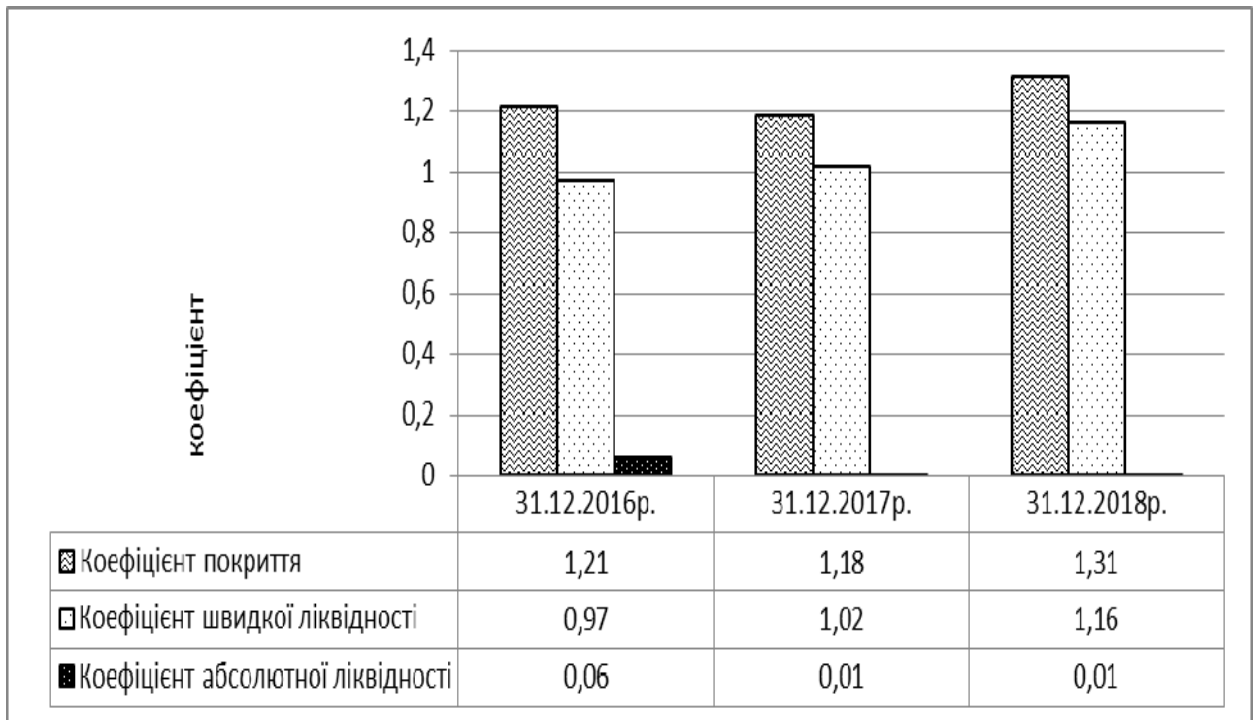

Рисунок 2.11 – Динаміка показників ліквідності ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018 рр.

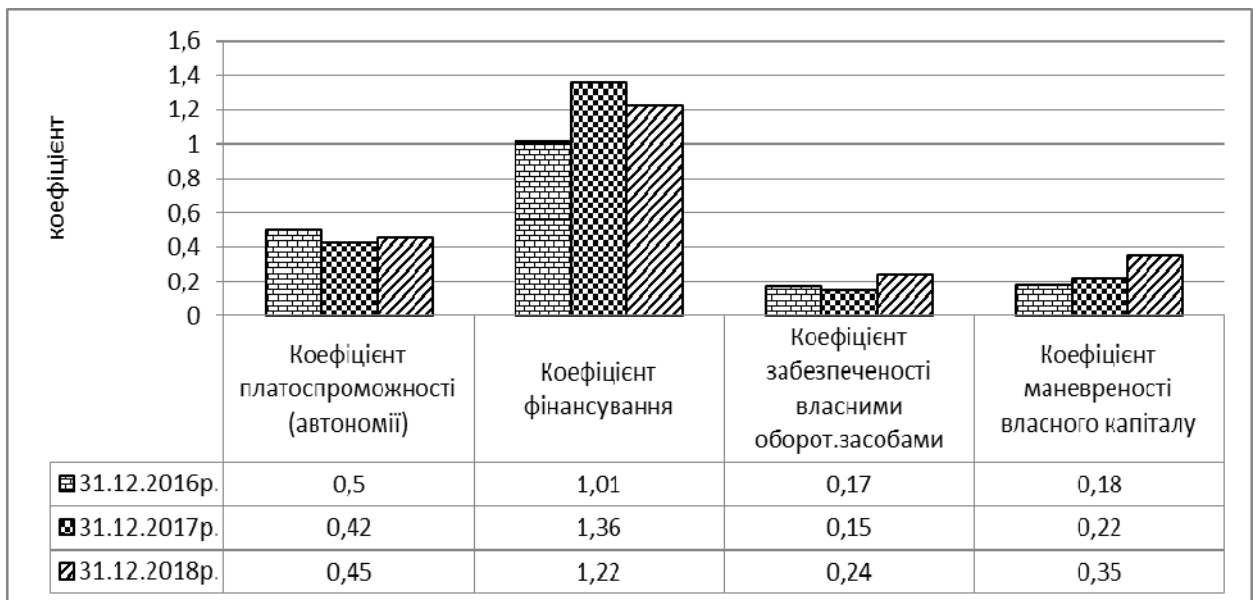

Рисунок 2.12 - Динаміка показників платоспроможності ПАТ «Запоріжсталь» станом на кінець 2016-2018рр.

Про забезпечення підприємства власними оборотними коштами свідчить коефіцієнт забезпечення, який відповідає нормативному значення на протязі 2016 – 2018рр., та вказує на достатність власних оборотних коштів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу склав 0,18 на кінець 2016р. та 0,35 на кінець 2018р., і має тенденцію до збільшення, що є позитивною тенденцією та говорить про те, яка частина власного капіталу ПАТ «Запоріжсталь» може бути використана для фінансування його оборотних активів, а яка частина спрямована на фінансування необоротних активів. Тобто значення показника 0,18 на кінець 2016р., 0,22 на кінець 2017р. та 0,35 на кінець 2018р. свідчить про достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних на ПАТ «Запоріжсталь»

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості протягом 2016 – 2018рр. має тенденцію до зменшення з 3,73 на кінець 2016р. до 2,13 на кінець 2018р. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості змінювався від 3,73 у 2016р. до 1,71 у 2018р., що є не є позитивним рухом для ПАТ «Запоріжсталь»

Строк погашення кредиторської та дебіторської заборгованості також не відповідає позитивним змінам, тобто має тенденцію до збільшення, а саме станом на кінець 2018р. показники відповідно зросли та склали 171 день та 213 днів.

Показники оборотності матеріальних запасів та фондівіддачі ПАТ «Запоріжсталь» свідчать про позитивні зміни, а саме, коефіцієнт оборотності матеріальних активів збільшився станом на кінець 2018р. та склав 2,41, показник фондівіддача також збільшився та склав 0,68 на кінець 2018р., тобто основні фонди підприємства стали більше віддавати.

На підставі даних таблиці 2.13 представимо для наочності динаміку показників ділової активності ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018 рр.(рисунок 2.13).

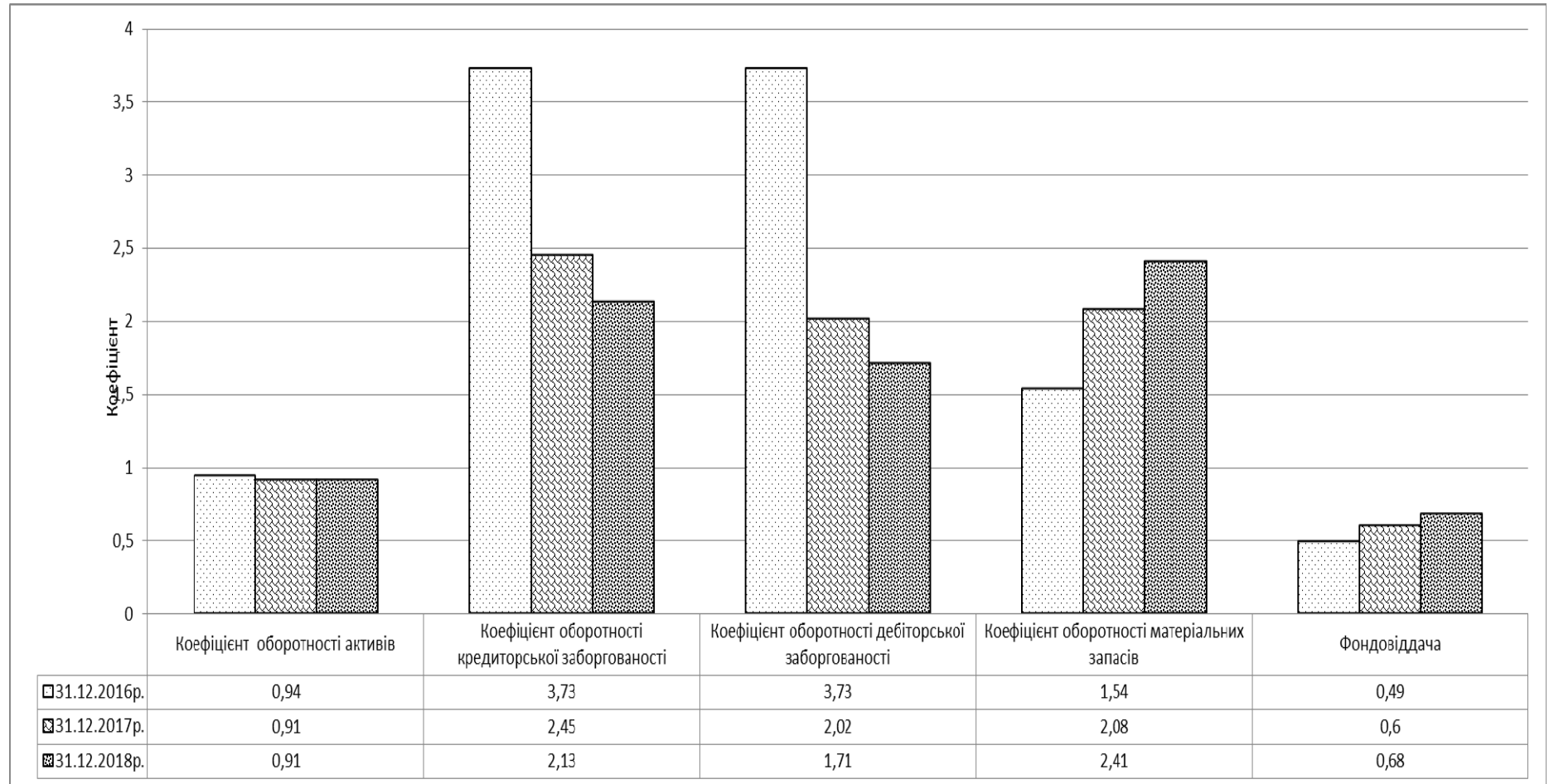

Рисунок 2.13 - Динаміку показників ділової активності ПАТ «Запоріжсталь» за період 2012-2014 рр.

Проведений аналіз показників рентабельності ПАТ «Запоріжсталь» протягом періоду показав, що рентабельність активів станом на кінець 2016 року складає 0,03 копійки чистого прибутку на одну гривню використаних активів, але станом на кінець 2017р. та 2018р. цей показник знизився до 0,02 копійки, що є дуже низьким значення, та говорить про недостатню прибутковість діяльності підприємства.

Спостерігається зменшення рентабельності власного капіталу в 2017 та 2018 роках до 0,04 копійок прибутку на одну гривню власного капіталу порівняно з 2016 роком, що свідчить про негативні зміни та характеризує неефективність вкладення засобів у підприємство ПАТ «Запоріжсталь».

Коефіцієнт рентабельності реалізації станом на кінець 2018р. також знизився порівняно з 2016 роком, що говорить про те, що кожна гривня реалізації продукції генерує 7 копійок чистого прибутку на ПАТ «Запоріжсталь».

Рентабельність продукції в 2016 році характеризує низьку прибутковість господарської діяльності ПАТ «Запоріжсталь» від основної діяльності – 26 копійок чистого прибутку на 1 гривню ресурсів, але станом на кінець 2018р. даний показник має ще менше значення, він склав 12 копійок. Тобто, незважаючи на те, що всі показники рентабельності мають позитивні значення, це дуже низькі показники, щоб говорити про підприємство ПАТ «Запоріжсталь» як успішне.

На підставі даних таблиці 2.13 представимо для наочності динаміку показників рентабельності ПАТ «Запоріжсталь» за період 2016-2018 рр.(рисунок 2.14).

Найбільш прибутковим роком є 2018 р., що свідчить про отримання прибутку в розмірі 19586620 тис. грн. в порівнянні з 2016 р., де прибуток склав 10392611 тис.грн., майно підприємства в 2018 році використовується більш ефективно, про що свідчать позитивні зміни показників фінансового стану.

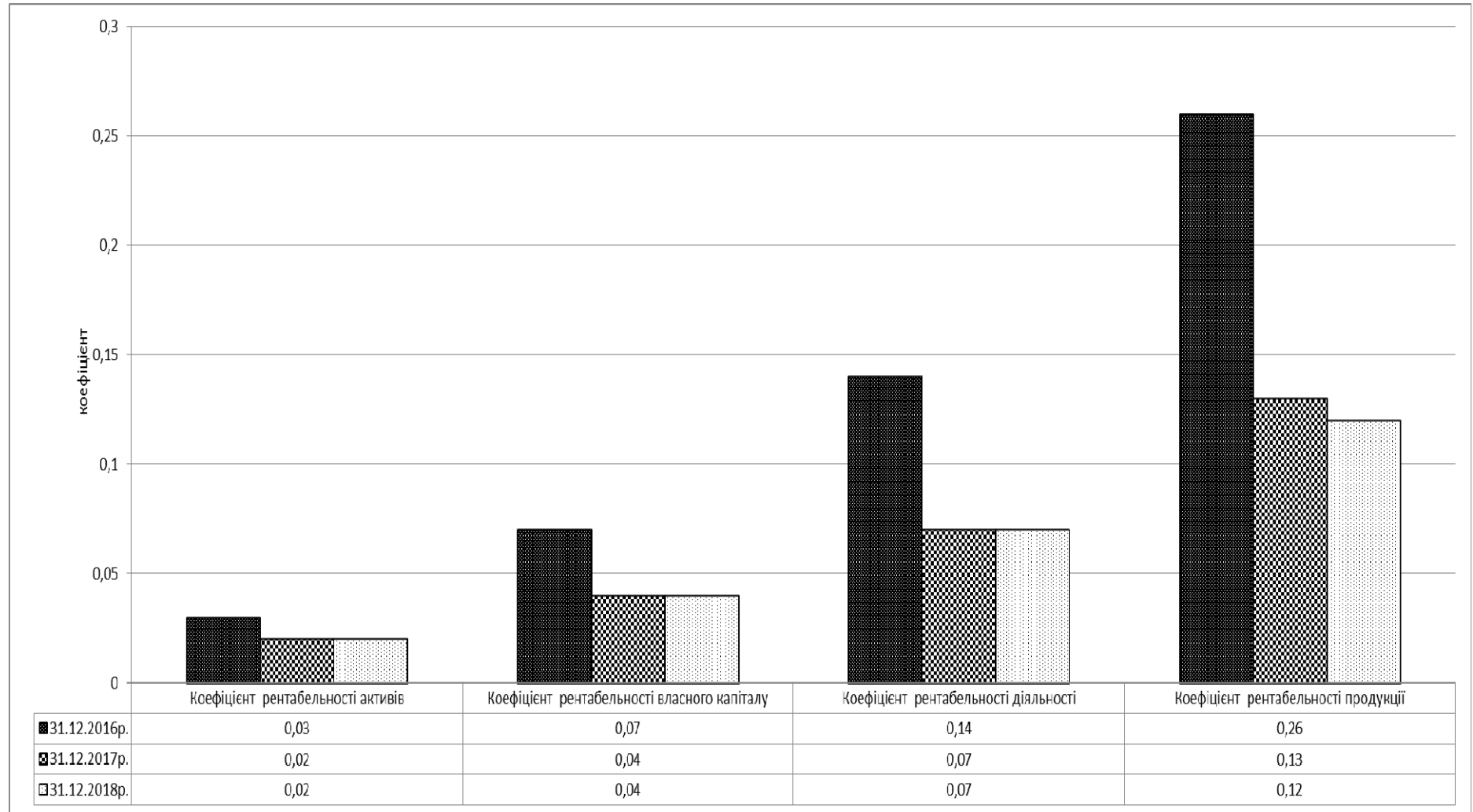

Рисунок 2.14 - Динаміка показників рентабельності ПАТ «Запоріжсталь» протягом періоду 2016-2018рр.

Отже, на підставі даних другого розділу, можна відмітити, що Публічне акціонерне товариство «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь» — одне з провідних підприємств металургійної галузі. Третій за масштабами виробник металопродукції в Україні. Метою діяльності ПАТ «Запоріжсталь» є отримання прибутку за рахунок підприємницької діяльності. Останні роки підприємство працює досить стабільно, підтримує зв'язки з постійними клієнтами, чим забезпечує собі стабільний збут. У перспективних планах ПАТ «Запоріжсталь» - заміна застарілого мартенівського способу виробництва сталі на сучасний конвертерний цех. Активна маркетингова політика, рекламна діяльність, налагодження ділових зв'язків та отримання великих замовлень дають підстави вважати, що підприємство має позитивні перспективи розвитку.

Для обліку та оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» створено відділ розрахунків з працівниками, в якому розраховується заробітна плата всіх структурних підрозділів підприємства. На ПАТ «Запоріжсталь» для узагальнення інформації про облік заробітної плати призначено рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Класифікація рахунків аналітичного обліку на комбінаті «Запоріжсталь» будується ієрархічним методом класифікації з використанням послідовної системи кодування. Кожна позиція у класифікації рахунків аналітичного обліку містить чотири - шістьзначний цифровий код і назву відповідних класифікаційних угруповань.

На протязі трьох років структура балансу істотно змінювалась. Так станом на початок 2016 року в структурі активу оборотні активи займали в балансі – 37,51 %, а необоротні 62,4 %. Станом 01.01.2017р. ситуація змінилась, в структурі активу оборотні активи збільшили свою частку до 52,27 %, та відповідно необоротні активи знизили свою частку до 47,73 %. На 01.01.2018р. відповідно частка оборотних активів в загальній структурі активу підприємства склала 66,53%, а необоротних активів – 37,91%. Станом на 01.01.2019р. частка оборотних активів в загальній структурі активу

підприємства склала 62,09%, а необоротних активів – 33,47%. Такі зміни говорять про негативні процеси у господарській діяльності підприємства.

Аналізуючи структуру пасиву балансу, можна відмітити, що станом на кінець 2016 року підприємство отримало прибуток на суму 10392611,00 тис. грн., на 31.12.2017 р. прибуток склав 14049681,00 тис. грн., на 31.12.2018р. сума прибутку склала 19586620,00 тис. грн. Нерозподілений прибуток займає дуже велику частку у структурі власного капіталу, тобто на кінець 2016р. – 25,67%, на кінець 2017ро. – 22,67%, на кінець 2018р. – 28,61%, Така ситуація може у майбутньому призвести до фіктивного банкрутства тому, що такий прибуток може бути розподілений між учасниками.

Проведений аналіз показників рентабельності ПАТ «Запоріжсталь» протягом періоду показав, що рентабельність активів станом на кінець 2016 року складає 0,03 копійки чистого прибутку на одну гривню використаних активів, але станом на кінець 2017р. та 2018р. цей показник знизився до 0,02 копійки, що є дуже низьким значення, та говорить про недостатню прибутковість діяльності підприємства.

Спостерігається зменшення рентабельності власного капіталу в 2017 та 2018 роках до 0,04 копійок прибутку на одну гривню власного капіталу порівняно з 2016 роком, що свідчить про негативні зміни та характеризує неефективність вкладення засобів у підприємство ПАТ «Запоріжсталь».

Коефіцієнт рентабельності реалізації станом на кінець 2018р. також знизився порівняно з 2016 роком, що говорить про те, що кожна гривня реалізації продукції генерує 7 копійок чистого прибутку на ПАТ «Запоріжсталь».

Рентабельність продукції в 2016 році характеризує низьку прибутковість господарської діяльності ПАТ «Запоріжсталь» від основної діяльності – 26 копійок чистого прибутку на 1 гривню ресурсів, але станом на кінець 2018р. даний показник має ще менше значення, він склав 12 копійок. Тобто, незважаючи на те, що всі показники рентабельності мають

позивні значення, це дуже низькі показники, щоб говорити про підприємство ПАТ «Запоріжсталь» як успішне.

З ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»

3.1 Контроль обліку, оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

Система контролю на ПАТ «Запоріжсталь» дає змогу регулювати діяльність підприємства з метою забезпечення: точності ведення обліку, у тому числі й обліку заробітної плати; достовірності внутрішньої інформації (зокрема, фінансової, що стосується виплат персоналу); ефективності управління в цілому та зокрема, персоналом; уникнення непорозумінь, помилок, збитків; виконання певних зобов'язань (зокрема, фінансових, соціальних перед робітниками підприємства).

Контроль заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» виконує управлінський персонал та представники бухгалтерії згідно своїх посадових інструкцій.

Бухгалтер ПАТ «Запоріжсталь» здійснює контрольну перевірку з точки зору законності виплат працівникам як відповідно до поданих документів, чинного законодавства, так і в межах затвердженого рівня виплат у колективному договорі.

Під час контролю заробітної плати та її оподаткування на ПАТ «Запоріжсталь» досліджуються форми і система організації оплати праці, тому що в умовах ринкової економіки система оплати праці залежить не тільки від результатів роботи працівників підприємства, але й від ефективності діяльності всіх його структурних та виробничих підрозділів.

Контроль обліку, оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» за період з 01.01.2019 – 01.07.2019рр. включає наступні три напрямки:

- контроль розрахунків за заробітною платою з точки зору дотримання трудового законодавства;

- перевірка стану внутрішнього контролю і бухгалтерського обліку розрахунків з персоналом;
- контроль синтетичного та аналітичного обліку заробітної плати та її оподаткування.

Контроль розрахунків за заробітною платою з точки зору дотримання трудового законодавства на ПАТ «Запоріжсталь» включає тестову перевірку, яка представлена в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 - Тест внутрішнього контролю дотримання трудового законодавства та розрахунків з оплати праці на ПАТ «Запоріжсталь»

№	Зміст питання	Варіант відповіді			При- мітки
		так	ні	інф. відсутня	
1	2	3	4	5	6
1.	У розпорядженні працівників бухгалтерії є всі необхідні нормативні документи: • з оплати праці; • із загальнообов'язкового державного соціального страхування; • за виплатами у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю; • з розрахунку середньоденної заробітної плати; • за іншими видами виплат, у тому числі відпустки, декретні	+			
2.	Колективний договір укладений	+			
3.	Штатний розпис затверджений наказом	+			
4.	Положення про оплату праці затверджене	+			
5.	Розцінки (при відрядній системі оплати праці) затверджені наказом	+			
6.	Положення про стимулювання праці затверджене наказом	+			
7.	Графік відпусток затверджений	+			
8.	Особи, що нараховують заробітну плату, не виконують обов'язків із: • комплектування особовим складом і звільнення; • ведення обліку персоналу; • обліку погодинної/відрядної роботи; • перевірки нарахування заробітної плати; • функції касира.	+			

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6
9.	Накази про прийняття, звільнення, надання відпусток ведуться: • кадровою службою; • секретарем; • керівником.	+			
10.	Нарахування зарплати й утримання з неї здійснюються: • автоматизовано; • вручну.	+			
11.	Розрахунок внесків на обов'язкове соціальне страхування здійснюється: • автоматизовано; • вручну.	+			
12.	Доступ до комп'ютеризованого обліку заробітної плати мають тільки особи, яким необхідний такий доступ у межах службових обов'язків.			+	
13.	На підприємстві застосовуються системи оплати праці: • погодинна; • відрядна; • акордна.	+			
14.	Чи виплачуються на підприємстві: • премії; • комісійні винагороди?	+	+		
15.	Чи наймає підприємство тимчасову робочу силу?		+		
16.	Табелі обліку робочого часу ведуться щомісячно	+			
17.	Відрядна оплата нараховується на підставі нарядів	+			
18.	Чи оплачує підприємство наднормові?	+			
19.	Чи здійснюються добровільні утримання із зарплати?		+		
20.	Заробітна плата виплачується шляхом: • перерахування на рахунок у банку; • готівкою?	+			
21.	Чи контролюється складання платіжних відомостей відповідним чином?	+			
22.	Чи перевіряються і депонуються незатребувані виплати належним чином?	+			
23.	Чи перевіряється заробітна плата відповідно іншими контролюючими органами, не перерахованими вище? • дані контролю враховувалися? • планувалися відповідні аудиторські дослідження?	+			

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6
24.	Комісія з призначення допомоги за соціальним страхуванням створена			+	
25.	Протоколи комісії з призначення допомоги за соціальним страхуванням ведуться		+		
26.	Виплати за договорами цивільно-правового характеру здійснюються	+			
27.	Заробітна плата натурою виплачувалася		+		
28.	Матеріальна допомога виплачувалася	+			
29.	Утримання за виконавчими листами здійснювалися			+	
30.	Надання позик здійснювалося		+		

Перевірка стану внутрішнього контролю і бухгалтерського обліку розрахунків з персоналом на ПАТ «Запоріжсталь» представлено у вигляді тесту перевірки в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 - Тести перевірки стану внутрішнього контролю і бухгалтерського обліку розрахунків з персоналом на ПАТ «Запоріжсталь»

Зміст питання	Результат перевірки	Висновок і рішення
1	2	3
Чи перевіряється обліковий склад працівників, правильність підрахунку середньооблікової чисельності	Звірення чисельності співробітників проводиться щомісяця	Контроль задовільний
Чи перевіряється вірогідність нарахування оплати праці	Вибірково, не частіше одного разу в півріччя	Ослаблений внутрішній контроль. Варто провести вибірку перевірку
Чи дотримується штатний розклад і оплата за штатним розкладом	Штатний розклад переглядається раз у півріччя	Контроль задовільний
Чи перевіряється правильність утримань із заробітної плати	Вибірково один раз у півріччя	Необхідно провести вибірку перевірку
Чи встановлене коло осіб, яким дозволене одержання готівки на господарські й інші витрати	Список таких осіб на підприємстві існує	Контроль задовільний
Чи здійснюється виплата заробітної плати робітником готовою продукцією	Такі виплати в періоді, що перевіряється, не здійснювалися	-

Продовження таблиці 3.2

1	2	3
Як регулярно порівнюються дані первинних документів, аналітичного і синтетичного обліку з обліку заробітної плати, та її оподаткування	Вибірково наприкінці кварталу	Провести вибірково перевірку

Контроль синтетичного та аналітичного обліку заробітної плати та її оподаткування на ПАТ «Запоріжсталь» включає:

- визначення об'єктів контролю обліку заробітної плати та її оподаткування (табл.3.3);
- складання програми контролю обліку, оподаткування заробітної плати (табл.3.4);
- здійснення контролю обліку, оподаткування заробітної плати та відображення його результатів.

Таблиця 3.3 - Об'єкти контролю обліку заробітної плати та її оподаткування на ПАТ «Запоріжсталь»

№ з/п	Об'єкт контролю	Метод контролю	Час проведення	Виконавець
1	2	3	4	5
1	Правильність встановлення оплати праці відповідно до прийнятої системи, преміювання	Перевірка законодавчих активів підприємства щодо праці та заробітної плати, оподаткування	Щорічно	Відділ кадрів, бухгалтерія
2	Правильність формування первинної документації щодо обліку заробітної плати та її оподаткування	Перевірка первинної документації щодо обліку заробітної плати та її оподаткування	Щорічно	Бухгалтерія
3	Правильність включення працюючого в таблиць	Зіставлення даних таблиць з даними облікового складу	Щомісяця	Відділ кадрів
4	Понаднормативні години роботи	Порівняння даних таблиць зі списками на дозвіл такої роботи	Щотижня	Бухгалтер цеху
5	Правильність застосування норм, розцінок, ставок у первинних документах	Зіставлення даних документа з діючими нормативними матеріалами	При обробці документів	Бухгалтер цеху

Таблиця 3.4 – Програма контролю обліку, оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

№ з/п	Мета	Перелік контрольних процедур	Докази	Код документа	Термін	Виконавець
1	2	3	4	5	6	7
1. Контроль дотримання чинного законодавства						
1.1	Постановка колективно-договірної регулювання заробітної плати	Контроль наявності внутрішнього положення про оплату праці, колективного договору, трудових договорів (контрактів), вивчення порядку їх укладання та відповідність їх змісту і положень чинним нормативним документам з питань трудового законодавства	Колективний договір, Трудові договори, накази та розпорядження	ЗП - 1	02.02.19	Перлікова Т.М
2. Контроль обліку, оподаткування заробітної плати						
2.1	Впевнитись у правильності організації обліку розрахунків за заробітною платою	При цьому вивчають склад і кваліфікацію працівників бухгалтерії, які займаються цією обліковою роботою, забезпеченість відповідними документами, наявність і кваліфікацію головного фахівця, який здійснює контроль за кадровою роботою, наявність та доцільні межі комп'ютеризації певної ділянки облікової роботи	Наявність інструкцій, положень	ЗП-2	07.02.19	Перлікова Т.М
2.2	Впевнитись у правильності ведення обліку особового складу	Контроль документообігу та додержання законодавчих норм, гарантій та діючого порядку з приймання, звільнення та переведення на іншу роботу працівників підприємства	Організаційні документи з кадрового діловодства та трудових відносин на підприємстві (структура й штатна чисельність, штатний розклад, правила внутрішнього положення й положення про кадрову службу) та розпорядчі накази по особовому складу	ЗП-3	12.02.19	Перлікова Т.М

Продовження таблиці 3.4

1	2	3	4	5	6	7
2.3	Впевнитись у правильності та повноті використання робочого часу та виконаної роботи	Контроль порядку ведення первинних документів з обліку робочого часу. Також потрібно проконтролювати додержання законодавчих норм тривалості робочого часу.	П-12 та П-13 «Табель обліку використання робочого часу та розрахунків заробітної плати»	ЗП-4	13.02.19	Перлікова Т.М
2.4	Проведення контролю нарахування заробітної плати, інших виплат	Контроль порядку нарахування оплати праці та інших виплат працівникам: – додержання законодавчих норм і гарантій при нарахуванні оплати праці, її соціальні гарантії; – додержання норм платіжної дисципліни при виплаті заробітної плати; – правильність розрахунку основної та додаткової заробітної плати, інших виплат, середньої заробітної плати для нарахування відпускних і виплат в інших, передбачених законом, випадках; – правильність відображення сум нарахованої, виплаченої зарплати та заборгованості по ній в обліку й звітності.	Форми первинного та аналітичного обліку: П-49 «Розрахунково-платіжна відомість»; П-50 «Розрахункова відомість»; П-53 «Платіжна відомість»; П-54 «Особовий рахунок»; П-56 «Накопичувальна картка обліку заробітної плати», а також реєстри синтетичного обліку: Журнал № 5, 5А, Журнал №1,2 де міститься інформація про рух на рахунках 30 «Готівка» та 31 «Рахунки в банках»;	ЗП-5	15.03.19 - 17.03.19	Перлікова Т.М
3. Контроль нарахування єдиного внеску						
3.1	Контроль правильності визначення кола осіб, які підлягають страхуванню об'єкта оподаткування та відповідні ставки	Контроль правильності визначення платників Фондів соціального страхування	Відомості про пільги, табель обліку робочого часу	ЗП-7	23.03.19	Перлікова Т.М

Продовження таблиці 3.4

1	2	3	4	5	6	7
3.2	Визначити правильність нарахування, розрахунку виплат по єдиному внеску	Контроль ставок та розрахунку сум нарахувань і утримань; застосування пільг (за наявності пільг) або можливості застосування пільг	Розрахунково - платіжна відомість збору, довідка бухгалтерії про нарахування зборів	ЗП-8	25.03.19	Перлікова Т.М
3.3	Встановлення своєчасності та повноти перерахування сум відрахувань до Пенсійного фонду	Контроль повноти, достовірності та своєчасності перерахувань	Платіжні доручення, виписка банку	ЗП-9	27.03.19	Перлікова Т.М
3.4	Контроль правильності відображення сум нарахованих відрахувань в обліку та звітності, їх узгодженості між собою	Контроль повноти та достовірності облікових записів у звітності; контроль правильності складання звітності	Головна книга, звіти до Пенсійного фонду	ЗП-10	03.04.19	Перлікова Т.М
4. Контроль утримання та сплати ПДФО						
4.1	Контроль правильності визначення кола осіб, які підлягають оподаткуванню та відповідні ставки	Контроль правильності визначення платників ПДФО	Відомості про пільги, табель обліку робочого часу	ЗП-11	07.04.19	Перлікова Т.М

Продовження таблиці 3.4

1	2	3	4	5	6	7
4.2	Визначити правильність розрахунку виплат по ПДФО	Контроль бази оподаткування, сум нарахувань і утримань; застосування пільг (за наявності пільг) або можливості застосування пільг	Розрахунково - платіжна відомість податку, довідка бухгалтерії про нарахування суми податку	ЗП-12	12.04.19	Перліко ва Т.М
4.3	Встановлення своєчасності та повноти перерахування сум відрахувань до бюджету	Контроль повноти, достовірності та своєчасності перерахувань	Платіжні доручення, виписка банку	ЗП-13	15.04.19	Перлікова Т.М
4.4	Контроль правильності відображення сум нарахованих відрахувань в обліку та звітності, їх узгодженості між собою	Контроль повноти та достовірності облікових записів у звітності; перевірка правильності складання звітності	Головна Книга, звіти до податкових органів 1-ДФ	ЗП-14	21.04.19	Перлікова Т.М
5. Контроль утримання та сплати військового збору						
5.1	Визначити правильність розрахунку виплат військового збору	Контроль бази оподаткування, сум нарахувань і утримань	Розрахунково - платіжна відомість податку, довідка бухгалтерії про нарахування суми збору	ЗП-15	23.04.19	Перлікова Т.М

Продовження таблиці 3.4

1	2	3	4	5	6	7
5.2	Встановлення своєчасності повноти перерахування відрахувань до бюджету та сум до	Контроль повноти, достовірності та своєчасності перерахувань	Платіжні доручення, виписка банку	ЗП-16	27.04.19	Перлікова Т.М
5.3	Контроль правильності відображення нарахованих відрахувань в обліку та звітності, їх узгодженості між собою сум	Контроль повноти та достовірності облікових записів у звітності; перевірка правильності складання звітності	Головна книга, звіти до податкових органів 1-ДФ	ЗП-17	28.04.19	Перлікова Т.М

Після визначення об'єктів та складання програми контролю обліку заробітної плати та її оподаткування здійснюється перевірка, результати якої відображаються в робочих документах, в яких контролер фіксує проведення процедури перевірки, тести, отриману інформацію і відповідні висновки.

Таблиця 3.5 – Контроль документообігу та додержання законодавчих норм, гарантій та діючого порядку з приймання, звільнення та переведення на іншу роботу працівників ПАТ «Запоріжсталь»

№ з/п	Перелік первинних документів	Відмітка про наявність	Відмітка про відповідність чинному законодавству	Примітка
1	2	3	4	5
1	Колективний договір	+	+	
2	П-12 «Табель обліку використання робочого часу та розрахунків заробітної плати»	+	+	
3	Наказ про прийом на роботу	+	+	
4	Наказ про переведення на іншу роботу	+	+	
5	Наказ про надання відпустки	+	+	
6	Наказ про припинення трудового договору (контракту)	+	+	
7	П-49 «Розрахунково-платіжна відомість»	-	-	Використовується форма П-50
8	П-50 «Розрахункова відомість»	+	+	
9	П-53 «Платіжна відомість»	-	-	Заробітна плата виплачується через «Зарплатний проект»
10	П-54 «Особовий рахунок»	+	+	
11	П-56 «Накопичувальна картка обліку заробітної плати»	+	+	
12	Журнал № 5	+	+	
13	Журнал № 1	+	+	
14	Журнал № 2	+	+	
15	Журнал № 3	+	+	
12	Головна книга	+	+	
13	Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (ф. № 1-ДФ)	+	+	
14	Звітність до Фонду соціального страхування	+	+	

Таблиця 3.6 – Контроль правильності та повноти використання робочого часу на ПАТ «Запоріжсталь»

Період	Кількість годин за графіком п'ятиденки – 40 год./тиждень		Відхилення	У тому числі для авансу, год.		Відхилення	Кількість робочих днів		Відхилення
	За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера	
Січень	168	168	-	72	72	-	21	21	-
Лютий	160	160	-	88	88	-	20	20	-
Березень	167	167	-	79	79	-	21	21	-
Квітень	152	152	-	72	72	-	19	19	-
Травень	166	166	-	78	78	-	21	21	-
Червень	159	159	-	88	88	-	20	20	-
Липень	176	176	-	80	80	-	22	22	-
Серпень	175	175	-	88	88	-	22	22	-
Вересень	160	160	-	80	80	-	20	20	-
Жовтень	176	176	-	80	80	-	22	22	-
Листопад	176	176	-	88	88	-	22	22	-
Грудень	158	158	-	80	80	-	20	20	-

Отримані в процесі контролю докази правильності зроблених господарських операцій і процесів з обліку заробітної плати та її оподаткування на ПАТ «Запоріжсталь» систематизуються і на їх основі відповідно до затверджених розділів програми контролю розробляються пропозиції, спрямовані на усунення виявлених відхилень.

Таблиця 3.7 - Відомість виявлених порушень первинних документів з обліку заробітної плати та її оподаткування на ПАТ «Запоріжсталь»

Назва документа	Номер документа	Порушення
1	2	3
Розрахункове — платіжна відомість за листопад 2018р.	077	Відсутні особисті порядкові номери працівників, та їх ініціали; відсутній підпис головного бухгалтера
Відомість оплати лікарняного листа	11.01.2018р.	Не відображено по який день працівник перебував на лікарняному

Продовження таблиці 3.7

1	2	3
Наказ	12.11.2018р.	Не має штампю на наказі про прийняття на роботу
Табель обліку робочого часу	05	Немає кількості відпрацьованих днів робітнику Серпухов П.С.
Особиста справа Прочан О.Т.	2423	Немає даних про день народження
Особиста справа Демченко К.А.	3248	Відсутні паспортні данні

Таблиця 3.8 – Вибірковий контроль наявності документів, які засвідчують право на соціальну пільгу робітників ПАТ «Запоріжсталь»

№ з/п	П.І.Б.	Документ що засвідчує право на отримання соціальної пільги							
		Заява про застосування податкової пільги	Наявність дітей до 18 років	Копія посвідчення ЧАЕС	Копія пенсійного посвідчення або довідка медико-соціальної експертизи	Копія свідоцтва про шлюб та свідоцтва про смерть (якщо із заявою звертається вдова або вдівець)	Копія рішення органу опіки і піклування про встановлення опіки чи піклування (якщо із заявою звертається опікун або піклувальник)	Довідка з навчального закладу або наукової установи	Копія посвідчення учасника бойових дій, виданого відповідними органами, або документи, що підтверджують участь у бойових діях під час Другої світової війни
1	Крутько Т.И.	+							
2	Фролов Т.Т.	+				+			
3	Богданова А.О.	-	+						
4	Кравець П.Г.	-			+				
5	Збруєв Д.А.	+		-					
6	Никол Т.С.	+	+			+		+	

Таблиця 3.9 – Вибірковий контроль правильності нарахування заробітної плати адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь» за лютий 2019р.

П.І.Б	Найменування первинного документа	Фактично нарахована за даними підприємства, грн.	Фактично нарахована заданими контролю, грн.	відхилення
Ляшенко Т.А..	Розрахункове – платіжна відомість	18756,00	18756,00	-
Федоренко М.П.	Розрахункове – платіжна відомість	22161,60	22161,60	-
Ткаченко С.Г.	Розрахункове – платіжна відомість	15960,00	15960,00	-
Мороз М.В.	Розрахункове – платіжна відомість	23048,50	23048,50	-
Судакова Н.С.	Розрахункове – платіжна відомість	13175,00	13175,00	-
Королькова О.В.	Розрахункове – платіжна відомість	7998,00	7998,00	-
Берега Н.Л.	Розрахункове – платіжна відомість	14100,00	14100,00	-
Михаленко А.М.	Розрахункове – платіжна відомість	5424,90	5424,90	-
Поляк С.Г.	Розрахункове – платіжна відомість	5842,20	5842,20	-
Всього разом:		126466,20	126466,20	-

Таблиця 3.10 – Вибірковий контроль правильності нарахування заробітної плати та її оподаткування адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь», грн.

№ з/п	П.І.Б.	Всього нараховано за видами оплат		Відхилення	Всього утримано за рахунок працівника (ПДФО, ВЗ)		Відхилення	Всього утримано за рахунок підприємства (ЄВ)		Відхилення	Сума до видачі працівнику		Відхилення
		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Ляшенко Т.А..	18756,00	18756,00	-	3657,57	3657,57	-	4126,50	4126,50	-	15099,23	15099,23	-
2	Федоренко М.П.	22161,60	22161,60	-	4321,51	4321,51	-	4875,55	4875,55	-	17840,09	17840,09	-
3	Ткаченко С.Г.	15960,00	15960,00	-	3112,75	3112,75	-	3511,20	3511,20	-	12847,80	12847,80	-
4	Мороз М.В.	23048,50	23048,50	-	4724,94	4724,94	-	5070,67	5070,67	-	18323,56	18323,56	-
5	Судакова Н.С.	13175,00	13175,00	-	2700,88	2700,88	-	2898,50	2898,50	-	10474,12	10474,12	-
6	Королькова О.В.	7998,00	7998,00	-	1639,59	1639,59	-	1759,56	1759,56	-	6358,41	6358,41	-
7	Береза Н.Л.	14100,00	14100,00	-	2890,50	2890,50	-	3102,00	3102,00	-	11209,50	11209,00	0,50
8	Михаленко А.М.	5424,90	5424,90	-	1112,11	1112,11	-	1193,48	1193,48	-	4312,79	4312,79	-
9	Поляк С.Г.	5842,20	5842,20	-	1197,65	1197,65	-	1285,28	1285,28	-	4644,55	4644,35	0,20

Таблиця 3.11 – Вибірковий контроль утримань із заробітної плати адміністративних робітників ПАТ «Запоріжсталь»

№ з/п	П.І.Б.	Всього нараховано за видами оплат		Відхилення	Всього утримано податку з доходів фізичних осіб (18%)		Відхилення	Всього утримано військового збору (1,5%)		Відхилення	Профспілкові внески		Відхилення
		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Ляшенко Т.А..	18756,00	18756,00	-	3376,22	3376,22	-	281,35	281,35	-	-	-	-
2	Федоренко М.П.	22161,60	22161,60	-	3989,09	3989,09	-	332,42	332,42	-	-	-	-
3	Ткаченко С.Г.	15960,00	15960,00	-	2872	2872	-	239,4	239,4	-	-	-	-
4	Мороз М.В.	23048,50	23048,50	-	4148,73	4148,73	-	345,73	345,73	-	230,48	230,48	-
5	Судакова Н.С.	13175,00	13175,00	-	2371,5	2371,5	-	197,63	197,63	-	131,75	131,75	-
6	Королькова О.В.	7998,00	7998,00	-	1439,64	1439,64	-	119,97	119,97	-	79,98	79,98	-
7	Береза Н.Л.	14100,00	14100,00	-	2538,00	2538,00	-	211,50	211,50	-	141,00	141,00	-
8	Михаленко А.М.	5424,90	5424,90	-	976,49	976,49	-	81,37	81,37	-	54,25	-	54,25
9	Поляк С.Г.	5842,20	5842,20	-	1051,60	1051,60	-	87,63	87,63	-	58,42	-	58,42

Таблиця 3.12 – Вибірковий контроль синтетичного обліку нарахованої заробітної плати адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь»

№ з/п	П.І.Б.	За даними підприємства			За даними контролю			Примітки
		Дт рахунка	Кт рахунка	Всього нараховано за видами оплат	Дт рахунка	Кт рахунка	Всього нараховано за видами оплат	
1	2	3	4	6	7	9	10	
1	Ляшенко Т.А..	93000	661000	18756,00	92000	661000	18756,00	адмін. працівник
2	Федоренко М.П.	92000	661000	22161,60	92000	661000	22161,60	
3	Ткаченко С.Г.	92000	661000	15960,00	92000	661000	15960,00	
4	Мороз М.В.	92000	661000	23048,50	92000	661000	23048,50	
5	Судакова Н.С.	92000	661000	13175,00	92000	661000	13175,00	
6	Королькова О.В.	92000	661000	7998,00	92000	661000	7998,00	
7	Береза Н.Л.	92000	661000	14100,00	92000	661000	14100,00	
8	Михаленко А.М.	92000	661000	5424,90	92000	661000	5424,90	
9	Поляк С.Г.	92000	661000	5842,20	92000	661000	5842,20	

Таблиця 3.13 – Вибірковий контроль правильності нарахування Єдиного внеску адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь»

№ з/п	П.І.Б.	Всього нараховано Єдиного внеску, грн.	
		за даними підприємства	за даними контролера
1	2	3	4
1	Ляшенко Т.А..	4126,50	4126,50

Продовження таблиці 3.13

1	2	3	4
2	Федоренко М.П.	4875,55	4875,55
3	Ткаченко С.Г.	3511,20	3511,20
4	Мороз М.В.	5070,67	5070,67
5	Судакова Н.С.	2898,50	2898,50
6	Королькова О.В.	1759,56	1759,56
7	Береза Н.Л.	3102,00	3102,00
8	Михаленко А.М.	1193,48	1193,48
9	Поляк С.Г.	1285,28	1285,28

На підставі проведеного контролю заробітної плати та її оподаткування на ПАТ «Запоріжсталь» можна відмітити:

- контроль документообігу та додержання законодавчих норм, гарантій та діючого порядку з приймання, звільнення та переведення на іншу роботу працівників ПАТ «Запоріжсталь» не виявив зауважень;

- кількість робочого часу та робочих днів для нарахування заробітної плати за графіком п'ятиднівки (40 год/тиждень) розраховано вірно;

- при перевірці первинних документів з обліку заробітної плати та її оподаткування виявлені порушення документального оформлення документів, але вони не впливають на стан розрахунків;

- вибіркового контролю наявності документів, які засвідчують право на соціальну пільгу робітників ПАТ «Запоріжсталь» виявив, що у Богданова А.О. та Кравець П.Г. відсутні заява про застосування податкової пільги;

- вибіркового контролю правильності нарахування заробітної плати адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь» за лютий 2019р. зауважень не виявив;

- здійснюючи вибіркового контролю правильності визначення суми заробітної плати до видачі працівнику виявлено арифметичні помилки: Березі Н.Л. – 0,50 грн., Поляк С.Г. – 0,20грн.;

- вибірковий контроль утримань із заробітної плати адміністративних робітників ПАТ «Запоріжсталь» виявив, що із заробітної плати Михайленко А.М. та Поляк С.Г., які не є членами профспілки, помилково утриманні профспілкові внески;

- вибірковий контроль синтетичного обліку нарахованої заробітної плати адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь» виявив не вірну кореспонденцію рахунків (Ляшенко Т.А. є адміністративним робітником, а не робітником збуту).

3.2 Пропозиції щодо удосконалення оподаткування та обліку заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

З метою удосконалення оподаткування та обліку заробітної плати та ефективного використання праці робітників на ПАТ «Запоріжсталь» пропонується створення ефективної системи обліку оплати праці в команді ПАТ «Запоріжсталь», яка буде будуватися за трьома групами принципів: загальні, корпоративні, особистісні.

До загальних принципів оплати праці, які обумовлені політикою держави, можна віднести: забезпечення провідної ролі людини в економічному розвитку, відповідність оплати праці ідеології підприємницької структури, демократизація трудових відносин роботодавець – найманий працівник.

До корпоративних принципів, за якими керівництво ПАТ «Запоріжсталь» повинно нараховувати заробітну плату, включають: ефективність способів вирішення соціально-економічних питань; зацікавленість працівників у досягненні майбутніх стратегічних цілей підприємства; забезпечення сучасного розвитку підприємства в умовах конкуренції; врахування комплексу факторів, які впливають на роботу підприємства; використання сучасних ефективних форм і систем оплати

праці; залежність організації оплати праці від особливостей підприємства; створення атмосфери довіри та партнерських відносин на підприємстві.

Особистісні принципи формування винагороди за працю працівників на ПАТ «Запоріжсталь» повинні включати: співвідношення між результатами роботи та її заробітною платою; вид та розмір винагороди від конкретного внеску; регулювання винагороди в часі та за розміром; залежність винагороди від кваліфікації, особистісних характеристик та внеску працівника; індивідуальний підхід до заробітної плати та її нарахування.

Для створення ефективної системи оплати праці в команді ПАТ «Запоріжсталь» пропонується створення додаткових документів обліку заробітної плати в бухгалтерії ПАТ «Запоріжсталь» (табл.3.14 – 3.20).

Таблиця 3.14 – Стан та виконання кадрового плану ПАТ «Запоріжсталь»

Підрозділ ПАТ «Запоріжсталь»	Усього	Зайнято	Вакантне	Виконання плану, %
Посада				
Разом				

Таблиця 3.15 – Штатна розстановка працівників ПАТ «Запоріжсталь» з урахуванням коефіцієнту плинності кадрів

Підрозділ ПАТ «Запоріжсталь»				Кількість зайнятих робочих місць
Посада	Співробітник	% плинності кадрів	Середня чисельність	
1	2	3	4	5

Підвищення рівня нарахованої заробітної плати можливо за умови підвищення компетенції (кваліфікації) працівників ПАТ «Запоріжсталь», яке може проводитися за допомогою проведення анкетування робітників.

Таблиця 3.16 – Відомість проведення анкетування робітників ПАТ «Запоріжсталь» з метою виявлення їх компетенцій

Опитувана особа			Абсолютна оцінка
Питання	Типова відповідь	Відповідь	
1	2	3	4

Таблиця 3.17 – Відомість оцінки компетенції робітників ПАТ «Запоріжсталь» для нарахування (підвищення) заробітної плати

Підрозділ ПАТ «Запоріжсталь»				Дата атестації
Працівник	Посада	Компетенція	Оцінка	
1	2	3	4	5

Таблиця 3.18 – Звіт по лікарняним листам ПАТ «Запоріжсталь»

Працівник	Підрозділ ПАТ «Запоріжсталь»	Серія	Номер	Причини хвороби	Днів хвороби	Стаж роботи для нарахування	Сума, грн.	Дні за рахунок підприємства	Сума за рахунок підприємства	Дні за рахунок соціального страхування	Сума за рахунок соціального страхування	Відсоток виплати
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Разом												

На підставі Звіту по лікарняним листам працівників пропонується скласти відомість розрахунків за фондом соціального страхування на ПАТ «Запоріжсталь».

Таблиця 3.19 – Відомість розрахунків за фондом соціального страхування на ПАТ «Запоріжсталь»

Підрозділ ПАТ «Запоріжсталь»	Сальдо на початок звітного періоду	Нараховано			Отримано			Сальдо на кінець звітного періоду
		Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	
		Дт	Кт		Дт	Кт		
Працівник								
Стаття розрахунків								
1	2	3	4	5				

Для деталізації інформації за відпустками на ПАТ «Запоріжсталь» пропонується скласти відомість нарахованих відпусток.

Таблиця 3.20 – Відомість нарахованих відпусток на ПАТ «Запоріжсталь»

ПАТ «Запоріжсталь»	Підрозділ	Працівник	Вид відпустки	Днів кадрової відпустки	за розрахунковими даними	Днів за розрахунковими даними	Розрахунок відпускних	Кореспонденція рахунків	
								Дт рахунка	Кт рахунка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Разом									

Таким чином, використання запропонованих документів обліку та оподаткування заробітної плати для ПАТ «Запоріжсталь» дадуть можливість деталізувати облік за напрямками, представити інформацію у більш розгорнутому вигляді й тим самим створити ефективну систему обліку оплати праці в команді ПАТ «Запоріжсталь», що буде відповідати сучасним потребам ринкової економіки України та міжнародного співтовариства.

3.3 Пропозиції щодо удосконалення контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

Контроль заробітної плати є однією із функцій управління господарською діяльністю ПАТ «Запоріжсталь».

Розробляючи пропозиції щодо удосконалення контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» треба дотримуватися системного підходу, який забезпечить його найбільшу результативність визначить раціональність контрольної діяльності. Правильна організація системи контролю на підприємстві ПАТ «Запоріжсталь» забезпечить керівництво та власників достовірною інформацією про стан розрахунків з оплати праці.

Для створення необхідних умов ефективного виконання завдань контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» необхідно розробити процес організаційно-методичних заходів контролю, який буде включати організаційну, методичну, результативну та інспекційну стадії.

Ефективність контрольних процедур для проведення перевірок заробітної плати може бути підвищена завдяки використанню спеціально розроблених документів. Пропонуємо для удосконалення контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» наступні документи, які деталізують облік та підвищать якість здійснених перевірок:

- відомість контролю розрахунків за видами оплат з урахуванням її поділу на першу та другу половину окладу;
- відомість контролю нарахованої заробітної плати за видами оплат;
- відомість контролю оподаткування заробітної плати;
- відомість контролю правильності визначення середньої заробітної плати для сплати лікарняних.

Таблиця 3.21 – Запропонована відомість контролю розрахунків за видами оплат з урахуванням її поділу на першу та другу половину окладу на ПАТ «Запоріжсталь»

№ з/п	П.І.Б.	Всього нараховано за видами оплат		Відхилення	Всього утримано за рахунок працівника (ПДФО, ВЗ)		Відхилення	Всього утримано за рахунок підприємства (ЄВ)		Відхилення	Сума до видачі працівнику		Відхилення
		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Ляшенко Т.А..	18756,00	18756,00	-	3657,57	3657,57	-	4126,50	4126,50	-	15099,23	15099,23	-
	- за першу половину місяця	6170,00	6170,00	-	1203,15	1203,15	-	1357,40	1357,40	-	4966,85	4966,85	-
	- за другу половину місяця	12586,80	12586,80	-	2454,42	2454,42	-	2769,00	2769,00	-	10132,38	10132,38	-
2	Федоренко М.П.	22161,60	22161,60	-	4321,51	4321,51	-	4875,55	4875,55	-	17840,09	17840,09	-
	- за першу половину місяця	7290,00	7290,00	-	1421,55	1421,55	-	1603,80	1603,80	-	5868,45	5868,45	-
	- за другу половину місяця	14871,60	14871,60	-	2899,96	2899,96	-	3271,75	3271,75	-	11971,64	11971,64	-

Продовження таблиці 3.21

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
3	Ткаченко С.Г.	15960,00	15960,00	-	3112,75	3112,75	-	3511,20	3511,20	-	12847,80	12847,80	-
	- за першу половину місяця	5250,00	5250,00	-	1023,75	1023,75	-	1155,00	1155,00	-	4226,25	4226,25	-
	- за другу половину місяця	10710,00	10710,00	-	2088,45	2088,45	-	2356,20	2356,20	-	8621,55	8621,55	-
4	Мороз М.В.	23048,50	23048,50	-	4724,94	4724,94	-	5070,67	5070,67	-	18323,56	18323,56	-
	- за першу половину місяця	8178,50	8178,50	-	1594,81	1594,81	-	1799,27	1799,27	-	6583,69	6583,69	-
	- за другу половину місяця	14870,00	14870,00	-	3130,13	3130,13	-	3271,40	3271,40	-	11739,87	11739,87	-
5	Судакова Н.С.	13175,00	13175,00	-	2700,88	2700,88	-	2898,50	2898,50	-	10474,12	10474,12	-
	- за першу половину місяця	4675,00	4675,00	-	911,63	911,63	-	1028,50	1028,50	-	3763,37	-	-
	- за другу половину місяця	8500,00	8500,00	-	1789,25	1789,25	-	1870,00	1870,00	-	6710,75	-	-
6	Королькова О.В.	7998,00	7998,00	-	1639,59	1639,59	-	1759,56	1759,56	-	6358,41	6358,41	-
	- за першу половину місяця	2838,00	2838,00	-	553,41	553,41	-	624,36	624,36	-	2284,59	2284,59	-

Продовження таблиці 3.21

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	- за другу половину місяця	5161,00	5161,00	-	1086,18	1086,18	-	1135,20	1135,20	-	4073,82	4,073,82	-
7	Береза Н.Л.	14100,00	14100,00	-	2890,50	2890,50	-	3102,00	3102,00	-	11209,50	11209,00	0,50
	- за першу половину місяця	5170,00	5170,00	-	1008,15	1008,15	-	1137,40	1137,40	-	4161,85	4161,85	-
	- за другу половину місяця	8930,00	8930,00	-	1882,35	1882,35	-	1964,60	1964,60	-	7047,65	7047,65	-
8	Михаленко А.М.	5424,90	5424,90	-	1112,11	1112,11	-	1193,48	1193,48	-	4312,79	4312,79	-
	- за першу половину місяця	2295,15	2295,15	-	447,56	447,56	-	504,93	504,93	-	1847,59	1847,59	-
	- за другу половину місяця	3129,75	3129,75	-	664,55	664,55	-	688,55	688,55	-	2465,20	2465,20	-
9	Поляк С.Г.	5842,20	5842,20	-	1197,65	1197,65	-	1285,28	1285,28	-	4644,55	4644,35	0,20
	- за першу половину місяця	2295,15	2295,15	-	447,56	447,56	-	504,93	504,93	-	1847,59	1847,59	-
	- за другу половину місяця	3547,05	3547,05	-	750,09	750,09	-	780,35	780,35	-	2796,96	2796,96	-

Таблиця 3.22 - Запропонована відомість контролю нарахованої заробітної плати за видами оплат на ПАТ «Запоріжсталь»

ПІБ працівника	Оклад		Щомісячна премія (30%)	Доплата за збільшення обсягу роботи	Оплата роботи в святкові і неробочі дні	Доплата за виконання обов'язків тимчасово відсутнього	Доплата за виконання обов'язків тимч. відсутнього	Доплата за інтенсивність праці	Доплата за роботу у вечірній час	Всього нараховано
	за першу половину місяця	за другу половину місяця								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ляшенко Т.А..	6170,00	6170,00	3702,00	1234,00	1480,80	-	-	-	-	18756,80
Федоренко М.П.	7290,00	7290,00	4374,00	1458,00	1749,60	-	-	-	-	22161,60
Ткаченко С.Г.	5250,00	5250,00	3150,00	-	1260,00	1050,00	-	-	-	15960,00
Мороз М.В.	8178,50	6691,50	4461,00	-	-	-	-	2230,50	1487,00	23048,50
Судакова Н.С.	4675,00	3825,00	2550,00	-	-	-	-	1275,00	850,00	13175,00
Королькова О.В.	2838,00	2322,00	1548,00	-	-	-	-	774,00	516,00	7998,00
Берега Н.Л.	5170,00	4230,00	2820,00	940,00	-	-	940,00	-	-	14100,00
Михаленко А.М.	2295,15	1877,85	1251,90	-	-	-	-	-	-	5424,90
Поляк С.Г.	2295,15	1877,85	1251,90	417,30	-	-	-	-	-	5842,20

Таблиця 3.23 – Запропонована відомість контролю оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь»

№ з/п	П.І.Б.	Всього утримано ПДФО		Відхилення	Всього утримано військового збору		Відхилення	Всього утримано Єдиного внеску		Відхилення
		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера		За даними підприємства	За даними контролера	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Ляшенко Т.А.									
	- за першу половину місяця	1110,60	1110,60	-	92,55	92,55	-	1357,40	1357,40	-
	- за другу половину місяця	2265,62	2265,62	-	188,80	188,80	-	2769,00	2769,00	-
2	Федоренко М.П.									
	- за першу половину місяця	1312,20	1312,20	-	109,35	109,35	-	1603,80	1603,80	-
	- за другу половину місяця	2676,89	2676,89	-	223,07	223,07	-	3271,75	3271,75	-
3	Ткаченко С.Г.									
	- за першу половину місяця	945,00	945,00	-	78,75	78,75	-	1155,00	1155,00	-
	- за другу половину місяця	1927,80	1927,80	-	160,65	160,65	-	2356,20	2356,20	-

Продовження таблиці 3.23

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
4	Мороз М.В.									
	- за першу половину місяця	1472,13	1472,13	-	122,68	122,68	-	1799,27	1799,27	-
	- за другу половину місяця	2676,60	2676,60	-	223,05	223,05	-	3271,40	3271,40	-
5	Судакова Н.С.									
	- за першу половину місяця	841,50	841,50	-	70,13	70,13	-	1028,50	1028,50	-
	- за другу половину місяця	1530,00	1530,00	-	127,50	127,50	-	1870,00	1870,00	-
6	Королькова О.В.									
	- за першу половину місяця	510,84	510,84	-	42,57	42,57	-	624,36	624,36	-
	- за другу половину місяця	928,80	928,80	-	77,40	77,40	-	1135,20	1135,20	-
7	Береза Н.Л.									
	- за першу половину місяця	930,60	930,60	-	77,55	77,55	-	1137,40	1137,40	-
	- за другу половину місяця	1607,40	1607,40	-	133,95	133,95	-	1964,60	1964,60	-
8	Михаленко А.М.									
	- за першу половину місяця	413,13	413,13	-	34,43	34,43	-	504,93	504,93	-
	- за другу половину місяця	563,36	563,36	-	46,94	46,94	-	688,55	688,55	-
9	Поляк С.Г.									
	- за першу половину місяця	413,13	413,13	-	34,43	34,43	-	504,93	504,93	-
	- за другу половину місяця	638,47	638,47	-	53,20	53,20	-	780,35	780,35	-

Таблиця 3.24 – Відомість контролю правильності визначення середньої заробітної плати для сплати лікарняних на ПАТ «Запоріжсталь»

ПІБ працівника	Підрозділ ПАТ «Запоріжсталь»	Розрахунковий період	Відпрацьовано днів за графіком роботи	Нарахована оплата праці за видами оплат та інші доплати		Оплата праці, з якої сплачувались страхові внески, грн.	Оплата праці, яка враховується при обчисленні зарплати, грн.
				Вид оплат	Сума, грн		
1	2	3	4	5	6	7	8

Отже, запропонована методика контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» надасть змогу вдосконалити контрольні процедури за підконтрольними об'єктами, описати алгоритм дій, що оптимізує витрати часу та удосконалив контрольний процес на підприємстві в цілому.

Отже, на підставі даних третього розділу, можна відмітити, що контролю заробітної плати та її оподаткування на ПАТ «Запоріжсталь» дав наступні результати перевірки:

- контроль документообігу та додержання законодавчих норм, гарантій та діючого порядку з приймання, звільнення та переведення на іншу роботу працівників ПАТ «Запоріжсталь» не виявив зауважень;
- кількість робочого часу та робочих днів для нарахування заробітної плати за графіком п'ятиднівки (40 год/тиждень) розраховано вірно;
- при перевірці первинних документів з обліку заробітної плати та її оподаткування виявлені порушення документального оформлення документів, але вони не впливають на стан розрахунків;
- вибіркового контролю наявності документів, які засвідчують право на соціальну пільгу робітників ПАТ «Запоріжсталь» виявив, що у Богданова А.О. та Кравець П.Г. відсутні заява про застосування податкової пільги;

- вибірковий контроль правильності нарахування заробітної плати адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь» за лютий 2019р. зауважень не виявив;

- здійснюючи вибірковий контроль правильності визначення суми заробітної плати до видачі працівнику виявлено арифметичні помилки: Березі Н.Л. – 0,50 грн., Поляк С.Г. – 0,20грн.;

- вибірковий контроль утримань із заробітної плати адміністративних робітників ПАТ «Запоріжсталь» виявив, що із заробітної плати Михайленко А.М. та Поляк С.Г., які не є членами профспілки, помилково утриманні профспілкові внески;

- вибірковий контроль синтетичного обліку нарахованої заробітної плати адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь» виявив не вірну кореспонденцію рахунків (Ляшенко Т.А. є адміністративним робітником, а не робітником збуту).

В ході контролю заробітної плати знайдені порушення в оформленні документів з обліку заробітної плати та її оподаткування. З метою забезпечення якості обліку розрахунків з оплати праці рекомендується розробити систему контролю виплат працівникам на ПАТ «Запоріжсталь».

Використання запропонованих документів обліку та оподаткування заробітної плати для ПАТ «Запоріжсталь» дадуть можливість деталізувати облік за напрямками, представити інформацію у більш розгорнутому вигляді й тим самим створити ефективну систему обліку оплати праці в команді ПАТ «Запоріжсталь», що буде відповідати сучасним потребам ринкової економіки України та міжнародного співтовариства.

Запропонована методика контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» надасть змогу вдосконалити контрольні процедури за підконтрольними об'єктами, описати алгоритм дій, що оптимізує витрати часу та удосконалив контрольний процес на підприємстві в цілому.

ВИСНОВКИ

В ході написання магістерської роботи була досягнута мета, а саме розроблені науково обгрунтовані шляхи удосконалення оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь».

1. Було розглянуто теоретичні основи оподаткування, обліку та контролю заробітної плати на промисловому підприємстві.

Основним складником доходів працівників підприємств є заробітна плата. Облік заробітної плати має бути організований таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці, повному використанню робочого часу, зміцненню дисципліни праці, а також правильному обчисленню чисельності працівників для обліку заробітної плати з метою оподаткування. Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства.

Облік заробітної плати ведуть за допомогою рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». За кредитом рахунка відображаються нарахована заробітна плата, премії, допомога по тимчасовій непрацездатності, інші нарахування, за дебетом — виплата заробітної плати, премій, допомоги тощо, а також суми утриманих податків, платежів за виконавчими документами, вартість отриманих матеріалів, продукції та товарів у рахунок заробітної плати й інші утримання із сум оплати праці персоналу.

Операції, пов'язані з нарахуванням заробітної плати, та інші записи за кредитом рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» відображаються в журналах № 5, № 5А. Дебетові обороти за рахунком 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» (видача заробітної плати, утримання з неї, депонування та інші) відображаються в журналах № 1 — за рахунком 30 «Готівка», № 3 — за рахунками обліку розрахунків з бюджетом, за іншими операціями. У найбільш узагальненому вигляді показники синтетичного обліку розрахунків з працівниками подані в Головній книзі, де відображаються щомісячні обороти за дебетом і кредитом рахунка 66

«Розрахунки за виплатами працівникам», а також заборгованість за цими розрахунками до кінця кожного місяця.

Завдання контролю заробітної плати – систематичне спостереження за використанням праці і фонду її оплати на кожній ділянці підприємства і за кожним виконавцем окремих господарських процесів.

Контроль операцій щодо заробітної плати доцільно здійснювати в такому порядку: перевірка обґрунтованості нормативів щодо оплати праці, розцінок, ставок заробітної плати, правильність її нарахування та розрахунків з персоналом, перевірка документального обґрунтування і обліку за заробітною платою та витрат, пов'язаних з оплатою праці.

Під час контролю особливе значення має формування та використання фактографічної інформації.

Результати контролю зводять в спеціально розроблені таблиці вільної форми, але притаманні галузевої приналежності підприємства.

2. Публічне акціонерне товариство «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь» — одне з провідних підприємств металургійної галузі. Третій за масштабами виробник металопродукції в Україні. Метою діяльності ПАТ «Запоріжсталь» є отримання прибутку за рахунок підприємницької діяльності. Останні роки підприємство працює досить стабільно, підтримує зв'язки з постійними клієнтами, чим забезпечує собі стабільний збут. У перспективних планах ПАТ «Запоріжсталь» - заміна застарілого мартенівського способу виробництва сталі на сучасний конвертерний цех. Активна маркетингова політика, рекламна діяльність, налагодження ділових зв'язків та отримання великих замовлень дають підстави вважати, що підприємство має позитивні перспективи розвитку.

Для обліку та оподаткування заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» створено відділ розрахунків з працівниками, в якому розраховується заробітна плата всіх структурних підрозділів підприємства. На ПАТ «Запоріжсталь» для узагальнення інформації про облік заробітної плати призначено рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам».

Класифікація рахунків аналітичного обліку на комбінаті «Запоріжсталь» будується ієрархічним методом класифікації з використанням послідовної системи кодування. Кожна позиція у класифікації рахунків аналітичного обліку містить чотири - шістьзначний цифровий код і назву відповідних класифікаційних угруповань.

3. На протязі трьох років структура балансу істотно змінювалась. Так станом на початок 2016 року в структурі активу оборотні активи займали в балансі – 37,51 %, а необоротні 62,4 %. Станом 01.01.2017р. ситуація змінилась, в структурі активу оборотні активи збільшили свою частку до 52,27 %, та відповідно необоротні активи знизили свою частку до 47,73 %. На 01.01.2018р. відповідно частка оборотних активів в загальній структурі активу підприємства склала 66,53%, а необоротних активів – 37,91%. Станом на 01.01.2019р. частка оборотних активів в загальній структурі активу підприємства склала 62,09%, а необоротних активів – 33,47%. Такі зміни говорять про негативні процеси у господарській діяльності підприємства.

Аналізуючи структуру пасиву балансу, можна відмітити, що станом на кінець 2016 року підприємство отримало прибуток на суму 10392611,00 тис. грн., на 31.12.2017 р. прибуток склав 14049681,00 тис. грн., на 31.12.2018р. сума прибутку склала 19586620,00 тис. грн. Нерозподілений прибуток займає дуже велику частку у структурі власного капіталу, тобто на кінець 2016р. – 25,67%, на кінець 2017ро. – 22,67%, на кінець 2018р. – 28,61%, Така ситуація може у майбутньому призвести до фіктивного банкрутства тому, що такий прибуток може бути розподілений між учасниками.

Проведений аналіз показників рентабельності ПАТ «Запоріжсталь» протягом періоду показав, що рентабельність активів станом на кінець 2016 року складає 0,03 копійки чистого прибутку на одну гривню використаних активів, але станом на кінець 2017р. та 2018р. цей показник знизився до 0,02 копійки, що є дуже низьким значення, та говорить про недостатню прибутковість діяльності підприємства.

Спостерігається зменшення рентабельності власного капіталу в 2017 та 2018 роках до 0,04 копійок прибутку на одну гривню власного капіталу порівняно з 2016 роком, що свідчить про негативні зміни та характеризує неефективність вкладення засобів у підприємство ПАТ «Запоріжсталь».

Коефіцієнт рентабельності реалізації станом на кінець 2018р. також знизився порівняно з 2016 роком, що говорить про те, що кожна гривня реалізації продукції генерує 7 копійок чистого прибутку на ПАТ «Запоріжсталь».

Рентабельність продукції в 2016 році характеризує низьку прибутковість господарської діяльності ПАТ «Запоріжсталь» від основної діяльності – 26 копійок чистого прибутку на 1 гривню ресурсів, але станом на кінець 2018р. даний показник має ще менше значення, він склав 12 копійок. Тобто, незважаючи на те, що всі показники рентабельності мають позивні значення, це дуже низькі показники, щоб говорити про підприємство ПАТ «Запоріжсталь» як успішне.

4. Контроль заробітної плати та її оподаткування на ПАТ «Запоріжсталь» дав наступні результати перевірки:

- контроль документообігу та додержання законодавчих норм, гарантій та діючого порядку з приймання, звільнення та переведення на іншу роботу працівників ПАТ «Запоріжсталь» не виявив зауважень;

- кількість робочого часу та робочих днів для нарахування заробітної плати за графіком п'ятиднівки (40 год/тиждень) розраховано вірно;

- при перевірці первинних документів з обліку заробітної плати та її оподаткування виявлені порушення документального оформлення документів, але вони не впливають на стан розрахунків;

- вибірковий контроль наявності документів, які засвідчують право на соціальну пільгу робітників ПАТ «Запоріжсталь» виявив, що у Богданова А.О. та Кравець П.Г. відсутні заява про застосування податкової пільги;

- вибірковий контроль правильності нарахування заробітної плати адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь» за лютий 2019р. зауважень не виявив;

- здійснюючи вибірковий контроль правильності визначення суми заробітної плати до видачі працівнику виявлено арифметичні помилки: Березі Н.Л. – 0,50 грн., Поляк С.Г. – 0,20грн.;

- вибірковий контроль утримань із заробітної плати адміністративних робітників ПАТ «Запоріжсталь» виявив, що із заробітної плати Михайленко А.М. та Поляк С.Г., які не є членами профспілки, помилково утриманні профспілкові внески;

- вибірковий контроль синтетичного обліку нарахованої заробітної плати адміністративним робітникам ПАТ «Запоріжсталь» виявив не вірну кореспонденцію рахунків (Ляшенко Т.А. є адміністративним робітником, а не робітником збуту).

В ході контролю заробітної плати знайдені порушення в оформленні документів з обліку заробітної плати та її оподаткування. З метою забезпечення якості обліку розрахунків з оплати праці рекомендується розробити систему контролю виплат працівникам на ПАТ «Запоріжсталь».

5. Використання запропонованих документів обліку та оподаткування заробітної плати для ПАТ «Запоріжсталь» дадуть можливість деталізувати облік за напрямками, представити інформацію у більш розгорнутому вигляді й тим самим створити ефективну систему обліку оплати праці в команді ПАТ «Запоріжсталь», що буде відповідати сучасним потребам ринкової економіки України та міжнародного співтовариства.

6. Запропонована методика контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь» надасть змогу вдосконалити контрольні процедури за підконтрольними об'єктами, описати алгоритм дій, що оптимізує витрати часу та удосконалив контрольний процес на підприємстві в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України: затв.наказом від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15> (дата звернення 05.10.2019).
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами та доповненнями URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 23.10.2019).
3. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995р. № 108/95-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>(дата звернення 23.10.2019).
4. Закон України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» №2629-VIII від 23.11.2018, зі змінами. - URL:https://docs.dtkr.ua/doc/1214.1050.0?_ga=2.20462712.1796779164.1578573154-969779341.1578573154 (дата звернення 23.10.2019)
5. Збірник законів України про працю / Упоряд. Н.Б. Болотіна. Вид. 2 – ге, випр. і доп. Київ: Знання, 2008. 349 с.
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями). URL:<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 12.11.2019).
7. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>(дата звернення 12.11.2019).
8. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР: чинне законодавство станом на 10.02.2011 р. (Відповідає офіц. текстові). Київ: Алерта; ЦУЛ. 2011. 96 с.
9. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006 р. /Центральна спілка споживчих товариств

України. URL://<http://zakon.nau.ua/doc/?code=n0005626-06>(дата звернення 14.12.2019)

10. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики : пер. з англ. О.В. Селезньов, та ін. Київ : СТАТУС, 2006. 1152 с.

11. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 635. URL:<http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461833/> (дата звернення 05.12.2019)

12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства Фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL:<http://zakon.rada.gov.ua>(дата звернення 18.11.2019).

13. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями). URL:// zakon.rada.gov.ua(дата звернення 02.01.2020)

14. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>(дата звернення 22.11.2019)

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом Мінфіну від 31.03.99 р. № 87. URL:<http://zakon.rada.gov.ua>(дата звернення 12.11.2019)

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>(дата звернення 08.11.2019)

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.10.2003 № 601. URL:<https://zakon.help/law/601/>(дата звернення 08.11.2019)

18. Постанова Про затвердження порядку обчислення середньої заробітної плати № 100 від 8.02.1995р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF>(дата звернення 08.11.2019)

19. Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери: Постанова КМУ від 30.08.2002 № 1298. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-%D0%BF>(дата звернення 18.11.2019)

20. Про затвердження Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників [Електронний ресурс] // затв. наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29 липня 1993 р. № 58. – 1993. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG110.html(дата звернення 18.11.2019)

21. Бабіч В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів): навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2006. 282 с.

22. Безруких П.С. Бухгалтерский учет. Москва: Бухгалтерский учет. 2002. 719 с.

23. Богиня Д.П., Грішнова О.А. Основи економіки праці: навч. посіб. Вид. 3 – те, переробл. і допов. Київ: Знання – прес, 2002. 313 с.

24. Бондаренко Н.О., Понікоров В.Д., Попова С.М. Аудит суб'єктів підприємницької діяльності: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2004. 300 с.

25. Бутинець Ф.Ф., Петренко Н.І. Аудит: стан і тенденції розвитку в Україні та світі : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2003. 408 с.

26. Бутинець Т.А., Чижевська Л.В., Береза С.Л. Бухгалтерський облік: навч. Посібник. Житомир: ЖІТІ, 2004. 672 с.

27. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів під заг. ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2009. 912 с.

28. Бухгалтерський облік: навч. посібник / В.К. Орлова та ін. Київ: ЦНЛ, 2004. 272 с.

29. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. 350 с.
30. Гадзевич О.І. Оплата праці в умовах ринку : теорія, практика. Київ: КОНДОР, 2008. 400 с.
31. Габрук О. Витрати на оплату праці. Особливості відображення в податковому обліку розрахунків по заробітній платі та інших заохочувальних і компенсаційних виплат. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 4. С.45-67.
32. Гамова О.В., Хомік А.М. Удосконалення обліку та контролю заробітної плати на ПАТ «Запоріжсталь». *Інвестиції: Практика та досвід*. 2020 (подано до друку).
33. Гаценко О.П., Курило Л.І., Матюха М.М. Економічний словник бухгалтера. Київ: АМУ, 2009. 181 с..
34. Голов С.Ф., Єфіменко В.І. Фінансовий та управлінський облік. Київ: ТОВ «Автоінтерсервіс», 2006. 544 с.
35. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Карпенко М. Ю. Аудит, методика і організація: навч. Посібник. Харків: ХНАМГ, 2007. 294 с.
36. Гуцаленко Л.В., Дерій В.А., Коцупатрий М.М. Державний фінансовий контроль: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 424 с.
37. Давидов Г. М. Аудит: навч. посіб. Вид. 3-тє, переробл. і допов. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2002. 363 с..
38. Должанський М.І., Должанський А.М. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку: навч. посіб. Львів: ЛБІНБУ, 2003. 494 с.
39. Евдовицкий Д.А., Вострикова Л.А. Вознаграждение персонала: регулирование, учет и отчетность, экономический анализ: учеб. Пособие. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. 303 с.
40. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Й.М. Петровича. Львів: Магнолія, 2007. 580 с.

41. Економіка виробничого підприємництва: навч. посіб. / за ред. Й.М. Петровича. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2001. 405 с.
42. Житна І.П., Нескреба А.М. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств. Київ: Вища школа, 1992. 191 с.
43. Завгородній В.П. Бухгалтерський облік в Україні. навч. посібник. Київ: А.С.К., 2001. 848 с.
44. Камлик М.І. Бухгалтерський облік та звітність в Україні: закони, постанови, інструкції, стандарти бухгалтерського обліку, документація та інвентаризація, основні засоби, грошові кошти, матеріальні цінності. Київ: Атіка, 2008. 800с.
45. Карпушенко М.Ю. Організація обліку : навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2011. С. 48– 54.
46. Кім Г., Сопко В.В., Кім С.Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2004. 440с.
47. Козуб І. Умова про оплату праці як одна з умов трудового договору. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. №3. С. 59 - 63.
48. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: навч. посібник. Київ: Каравелла, 2005. 560с.
49. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2006. 556с.
50. Ловінська Л.Г., Стефанюк І.Б. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні: Монографія. Київ, 2006. 237 с.
51. Ловінська Л.Г., Жилкіна Л.В., Голенко О.М. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік». Київ: КНЕУ, 2005. 370 с.
52. Мазур В.А., Томчук О.Ф., Браніцький Ю.Ю. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 3. С. 7-20

53. Максимець Ю.В. Заробітна плата як визначальний чинник мотивації праці в ринковій економіці. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2008. Вип. 18.10. С. 224–229.

54. Манів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства: навч. посібник. Вид 2-ге. Київ: Знання, 2006. 580 с.

55. Михайленко Ю.О. Організація обліку і контролю розрахунків за заробітною платою. *Молодий вчений*. 2017. № 2(42). С. 287–293.

56. Облік зарплати. URL: <http://www.buhoblik.org.ua/uchet/zadolzhennosti/3725-oblik-zarplati.html#01> (дата звернення 02.01.2020).

57. Овсюк Н.В. Сутність та особливості понять «оплата праці» та «заробітна плата» визначених в нормативно-правовій базі України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*, №3, Том 2, 2014. с.27-31.

58. Організація бухгалтерського обліку. навч. посіб. / Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В., Шигун М.М., Шулепова С.М. Житомир: ЖІТІ, 2001. 576 с.

59. Отрошко О.В. Основи економічної теорії: макроекономічний аспект: навч. Посібник. Київ: Знання, 2006. 222 с.

60. Пантелєєв В.П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація : монографія. Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2008. 491 с.

61. Петрик О.А. Аудит: методологія і організація: монографія. Київ : КНЕУ, 2010. 260 с.

62. Плахтій Т.Ф., Калашник В.В. Удосконалення моделі аналітичного обліку розрахунків за виплатами працівникам. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znptdau_2013_1_2_32.pdf

63. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: підручник. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ: КНЕУ, 2005. 528 с.

64. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 628 с.
65. Рукасов С. В. Ретроспектива теоретичних підходів щодо сутності оплати праці. *Вісник КПНУ імені Івана Огієнка*. Економічні науки. 2009. Вип. 2. С. 115-120.
66. Складанна К. І. Методи удосконалення організації оплати праці на підприємствах : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.04. Запоріжжя, 2017. 21 с.
67. Сонько В. Бухгалтерський облік: навч. посібн. для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищ. навч. закл. Тернопіль: Астон, 2005. 496 с.
68. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. Вид.3-те, перераб. і доп. Київ: КНЕУ, 2006. 578 с.
69. Сопко В.В., Завгородний В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник. Київ: КНЕУ, 2004. 412 с.
70. Стельмащук А.М., Смоленюк П.С. Бухгалтерський облік: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури 2007. 528 с.
71. Суліменко Л.А., Киян А.В., Вітер С.А. Облік і аналіз розрахунків з оплати праці. *Інфраструктура ринку. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*, 2018. №18. с.395 – 404
72. Таркуцяк А.О. Фінансовий аналіз та управлінські рішення (на прикладі роботи вищого навч. закладу) : навч. посіб. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2002. с. 149.
73. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: навч. посібник. Київ: Алерта, 2010. 1080с.
74. Топоровська А., К. Безверхий Резерви на оплату відпусток: обліково-юридичний аспект. *Бухгалтерський облік і аудит*, 2016. № 6. С. 41-47
75. Усач Б.Ф. Аудит: навч. посіб. URL : <http://www.twirpx.com/file/61914/>(дата звернення 02.01.2020)
76. Хомік А.М., Гамова О.В. Проблеми контролю заробітної плати на великих промислових підприємствах

в умовах мінливого податкового законодавства. *Вплив цифрової освіти на розвиток людського капіталу*: зб. матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. Запоріжжя: ЗНУ, 2019. с.174.

77. Хом'як Р.Л., Лемішовського В.І. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посібник. Львів: Новий світ, 2006. 1088с.

78. Цал–Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз. Київ: ЦУЛ, 2006. 360 с.

79. Чебанова Н.В., Єфіменко Т.І. Фінансовий облік: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 704 с.

80. Череп А.В. Управління витратами суб'єктів господарювання: монографія. Ч.І Харків: ВД «ІНЖЕК», 2006. 368 с.

81. Черкашина Т.В., Чебаненко О.П. Проблеми обліку заробітної плати на підприємстві. *Перспективи розвитку обліку, контролю і аналізу в контексті євроінтеграції*: матеріали IV Міжнародної наук.-практ. конф., присвяченої 95-річчю ОНЕУ. 2016. С. 255-257.

82. Ярмолюк О. Ф. Удосконалення облікового забезпечення управління виплатами працівникам підприємства. *Ефективна економіка*. 2014. № 4. С. 78-93.

Додаток А

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2017	01	01
00191230		
23101366600		
230		
24,10		

Підприємство Публічне акціонерне товариство запорізький металургійний комбінат
«Запоріжсталь»за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕДТериторія Заводський
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство
Вид економічної діяльності Виробництво чавуну та феросплавів
Середня кількість працівників 13998

Адреса, телефон Південне шосе, 72, м.Запоріжжя, Заводський, Запорізька обл...,69008

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12. 2016 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2457	9569
первісна вартість	1001	2457	13487
накопичена амортизація	1002	0	(3918)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1455736	2121178
Основні засоби	1010	16210946	16054020
первісна вартість	1011	16210946	17750591
знос	1012	0	(1696571)
Інвестиційна нерухомість	1015	6518	6965
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	1128608	1128608
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	48	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	369	107
Усього за розділом I	1095	18804682	19320447
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3627615	4086059
Виробничі запаси	1101	1483222	1696330
Незавершене виробництво	1102	847818	595882
Готова продукція	1103	1295411	1793376
Товари	1104	1164	471
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5353147	6296365
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	20066	762251
з бюджетом	1135	7918330	524484
у тому числі з податку на прибуток	1136	43	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	138	2462

1	2	3	4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	896752	7560490
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	700
Гроші та їх еквіваленти	1165	387424	1027854
Витрати майбутніх періодів	1170	201580	256044
Інші оборотні активи	1190	8560	647241
Усього за розділом II	1195	11287115	21159950
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	2101	2071
Баланс	1300	30093898	40482468
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	660920	660920
Капітал у дооцінках	1405	9800502	8787256
Додатковий капітал	1410	(82251)	(161333)
Резервний капітал	1415	506200	506200
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4772435	10392611
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	15657806	20185654
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	1273399	914766
Довгострокові кредити банків	1510	741223	797778
Інші довгострокові зобов'язання	1515	43162	45053
Довгострокові забезпечення	1520	1054036	1254424
Цільове фінансування	1525	555	479
Усього за розділом II	1595	3112375	3012500
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2690828	2985146
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	18589	14645
товари, роботи, послуги	1615	5679226	11282625
розрахунками з бюджетом	1620	472291	170520
у тому числі з податку на прибуток	1621	430701	114570
розрахунками зі страхування	1625	10950	10307
розрахунками з оплати праці	1630	45754	21322
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	13974	13974
Поточні забезпечення	1660	89943	98428
Доходи майбутніх періодів	1665	419	394
Інші поточні зобов'язання	1690	2291268	2638293
Усього за розділом III	1695	11323717	17284314
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	30093898	40482468

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток Б

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2017	12	31
00191230		
23101366600		
230		
24,10		

Підприємство Публічне акціонерне товариство запорізький металургійний комбінат

за ЄДРПОУ

«Запоріжсталь»

за КОАТУУ

Територія Заводський

за КОПФГ

Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство

за КВЕД

Вид економічної діяльності Виробництво чавуну та феросплавів

Середня кількість працівників 11298

Адреса, телефон Південне шосе, 72, м.Запоріжжя, Заводський, Запорізька обл., 69008

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12. 2017 р.

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	9569	20346
первісна вартість	1001	13487	20346
накопичена амортизація	1002	(3918)	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2121178	1408344
Основні засоби	1010	16054020	20952658
первісна вартість	1011	17750591	20952658
знос	1012	(1696571)	0
Інвестиційна нерухомість	1015	6965	8020
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	0	0
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств			
інші фінансові інвестиції	1035	1128608	1109680
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	107	0
Усього за розділом I	1095	19320447	23499048
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4086059	5133524
Виробничі запаси	1101	1696330	1640288
Незавершене виробництво	1102	595882	2063157
Готова продукція	1103	1793376	1429594
Товари	1104	471	485
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6296365	11158065
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	762251	745589
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	524484	1315844
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	2462	1236

1	2	3	4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7560490	17845366
Поточні фінансові інвестиції	1160	700	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	1027854	348928
Витрати майбутніх періодів	1170	256044	308272
Інші оборотні активи	1190	647241	1630937
Усього за розділом II	1195	21159950	3848761
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	2071	265
Баланс	1300	40482468	61987074
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	660920	660920
Капітал у дооцінках	1405	8787256	11014792
Додатковий капітал	1410	(161333)	0
Резервний капітал	1415	506200	506200
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	10392611	14049681
Неоплачений капітал	1425	(0)	0
Вилучений капітал	1430	(0)	0
Усього за розділом I	1495	20185654	26231593
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	914766	1143353
Довгострокові кредити банків	1510	797778	655095
Інші довгострокові зобов'язання	1515	45053	31537
Довгострокові забезпечення	1520	1254424	1579041
Цільове фінансування	1525	479	403
Усього за розділом II	1595	3012500	3409429
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2985146	3044256
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	14645	13516
товари, роботи, послуги	1615	11282625	26157728
розрахунками з бюджетом	1620	170520	295621
у тому числі з податку на прибуток	1621	114570	238111
розрахунками зі страхування	1625	10307	11526
розрахунками з оплати праці	1630	21322	58119
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	13974	13974
Поточні забезпечення	1660	98428	128887
Доходи майбутніх періодів	1665	394	369
Інші поточні зобов'язання	1690	2638293	2614290
Усього за розділом III	1695	17284314	32346052
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	40482468	61987074

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток В

Підприємство Публічне акціонерне товариство запорізький металургійний комбінат за ЄДРПОУ
 «Запоріжсталь» за КОАТУУ
 Територія Заводський за КОПФГ
 Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство за КВЕД
 Вид економічної діяльності Виробництво чавуну та феросплавів
 Середня кількість працівників 11298
 Адреса, телефон Південне шосе, 72, м.Запоріжжя, Заводський, Запорізька обл.,69008
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

КОДИ		
2019	01	01
00191230		
23101366600		
230		
24,10		

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 на 31.12. 2018 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	20346	26105
первісна вартість	1001	20346	26105
накопичена амортизація	1002	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1408344	1293019
Основні засоби	1010	20952658	20547936
первісна вартість	1011	20952658	22522642
знос	1012	0	1974706
Інвестиційна нерухомість	1015	8020	6741
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	1109680	1038362
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	
Інші необоротні активи	1090	0	
Усього за розділом I	1095	23499048	22912163
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5133524	5112500
Виробничі запаси	1101	1640288	2211166
Незавершене виробництво	1102	2063157	1097094
Готова продукція	1103	1429594	1779995
Товари	1104	485	24245
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11158065	17015658
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	745589	1283857
з бюджетом	1135	1315844	894464
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	1236	1963

1	2	3	4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17845366	18859141
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	348928	423708
Витрати майбутніх періодів	1170	308272	286391
Інші оборотні активи	1190	1630937	1658514
Усього за розділом II	1195	38487761	45536196
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	265	551
Баланс	1300	61987074	68448910
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал	1400	660920	66920
Зареєстрований (пайовий) капітал	1405	11014792	10139310
Капітал у дооцінках	1410	0	0
Додатковий капітал	1415	506200	506200
Резервний капітал	1420	14049681	19586620
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1425	0	0
Неоплачений капітал	1430	0	0
Вилучений капітал	1495	26231593	30893050
Усього за розділом I	1500	1143353	923959
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1510	655095	342679
Відстрочені податкові зобов'язання	1515	31537	23777
Довгострокові кредити банків	1520	1579041	1716163
Інші довгострокові зобов'язання	1525	403	373
Довгострокові забезпечення	1595	3409429	3006951
Цільове фінансування	1600	3044256	3016618
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1610	13516	13516
Короткострокові кредити банків	1615	26157728	28767509
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1620	295621	87408
товари, роботи, послуги	1621	238111	16963
розрахунками з бюджетом	1625	11526	18244
у тому числі з податку на прибуток	1630	58119	83159
розрахунками зі страхування	1635	7766	10503
розрахунками з оплати праці	1640	13974	13974
за одержаними авансами	1660	128887	162775
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1665	369	353
Поточні забезпечення	1690	2614290	2374568
Доходи майбутніх періодів	1695	32346052	34548607
Інші поточні зобов'язання	1700	0	302
Усього за розділом III	1900	61987074	68448910
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1900	61987074	68448910
Баланс	1900	61987074	68448910

Керівник

Головний бухгалтер

Продовження додатку А

КОДИ

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

2017 | 01 | 01

00191230

Підприємство ПАТ «Запоріжсталь»
(найменування)**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2016 р.**

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	33158709	313955478
Вартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(23699479)	(23582259)
Прибуток:			
Чистий прибуток	2090	9459230	7813209
Збиток	2095	(-)	(-)
Операційні доходи	2120	489298	487233
Адміністративні витрати	2130	(711508)	(524959)
Витрати на збут	2150	(1840085)	(1803534)
Операційні витрати	2180	(333717)	(311131)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Чистий прибуток	2190	7063218	5660818
Збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Операційні фінансові доходи	2220	24563	5873
Операційні доходи	2240	23393	4577
Фінансові витрати	2250	(1365189)	(3376174)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Операційні витрати	2270	(44977)	(159448)
Фінансовий результат до оподаткування:			
Чистий прибуток	2290	5705008	2135646
Збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1014925	330678
Чистий прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
Чистий прибуток	2350	4690083	1804968
Збиток	2355	(-)	(-)

Продовження додатку А

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
уцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(101407)	3877803
уцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
випичені курсові різниці	2410	-	-
частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
чистий сукупний дохід	2445	(96441)	(32671)
чистий сукупний дохід до оподаткування	2450	(197848)	(3845132)
заток на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	35613	(692124)
чистий сукупний дохід після оподаткування	2460	(162235)	3153008
чистий сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4527848	4957976

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
матеріальні затрати	2500	21191564	21494591
затрати на оплату праці	2505	1622090	1549111
затрати на соціальні заходи	2510	345288	478033
амортизація	2515	1677388	1401460
інші операційні витрати	2520	1748459	1298698
сума	2550	26584789	26221893

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
середньорічна кількість простих акцій	2600	2643681779	2643681779
коригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2643681779	2643681779
чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
коригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Головний бухгалтер

Продовження додатку Б

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2018	01	01
00191230		

Прийомство ПАТ «Запоріжсталь»
(найменування)

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 р.**

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Сукупний дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	46746886	33158709
Вартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(38309499)	(23699479)
Фінансовий:			
Прибуток	2090	8437387	9459230
Операційні доходи	2095	(-)	(-)
Адміністративні витрати	2120	204781	489298
Витрати на збут	2130	(806736)	(711508)
Операційні витрати	2150	(2153886)	(1840085)
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2180	(470612)	(333717)
Прибуток	2190	5210934	7063218
Дохід від участі в капіталі	2195	(-)	(-)
Фінансові доходи	2200	-	-
Доходи	2220	28963	24563
Фінансові витрати	2240	12402	23393
Від участі в капіталі	2250	(880515)	(1365189)
Витрати	2255	(-)	(-)
Фінансовий результат до оподаткування:	2270	(292282)	(44977)
Прибуток	2290	4079502	5705008
(дохід) з податку на прибуток	2295	(-)	(-)
Від (збиток) від припиненої діяльності після закриття	2300	730953	1014925
Витрати	2305	-	-
Фінансовий результат:	2350	3348549	4690083
Від (збиток) від припиненої діяльності після закриття	2355	(-)	(-)

Продовження додатку Б

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
оцінка (уцінка) необоротних активів	2400	3730601	(101407)
оцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
накопичені курсові різниці	2410	-	-
частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
чистий сукупний дохід	2445	(441102)	(96441)
чистий сукупний дохід до оподаткування	2450	3289499	(197848)
податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(592109)	35613
чистий сукупний дохід після оподаткування	2460	2697390	(162235)
сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	6045939	4527848

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
операційні витрати	2500	35533584	21191564
витрати на оплату праці	2505	1848497	1622090
внески на соціальні заходи	2510	380498	345288
амортизація	2515	1827860	1677388
інші операційні витрати	2520	2150294	1748459
всього	2550	41740733	26584789

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
середньорічна кількість простих акцій	2600	2643681779	2643681779
коригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2643681779	2643681779
чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1,267	1,774
коригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1,267	1,771
дивіденди на одну просту акцію	2650		

керівник
головний бухгалтер

Продовження додатку В

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	01	01
00191230		

Підприємство ПАТ «Запоріжсталь»
(найменування)**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 р.**

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	59153818	46746886
Зобов'язаність реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(49414580)	(38309499)
Залишок:			
прибуток	2090	9739238	8437387
Збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	556089	204781
Адміністративні витрати	2130	(912790)	(806736)
Витрати на збут	2150	(2486375)	(2153886)
Інші операційні витрати	2180	(418812)	(470612)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	6477350	5210934
Збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	117217	28963
Інші доходи	2240	100	12402
Фінансові витрати	2250	(704229)	(880515)
Витрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(220087)	(292282)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	5670351	4079502
Збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(951142)	(730953)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	4719209	3348549
Збиток	2355	(-)	(-)

Продовження додатку В

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
оцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(67834)	3730601
оцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
накопичені курсові різниці	2410	-	-
частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
чистий сукупний дохід	2445	(2595)	(441102)
чистий сукупний дохід до оподаткування	2450	(70429)	3289499
податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	12677	(592109)
чистий сукупний дохід після оподаткування	2460	(57752)	2697390
сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4661457	6045939

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
матеріальні затрати	2500	45143613	35533584
затрати на оплату праці	2505	2282005	1848497
внески на соціальні заходи	2510	475819	380498
амортизація	2515	2038810	1827860
інші операційні витрати	2520	3292310	2150294
разом	2550	53232557	41740733

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
середньорічна кількість простих акцій	2600	2643681779	2643681779
коригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2643681779	2643681779
чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
коригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Головний бухгалтер